KAVGA VE YORUM

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!

İŞÇİNİN SESİ

TKP—*İşçinin Sesi* işçinin partisi!
Yıl: 13, Sayı: 332, 1 Temmuz 1987

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

BU DÜZENİ İSTEMİYORUZ!

"Yasaklar kalksın mı kalkmasın mı" referandumu 6 Eylül'de yapılıyor.

Bir siyasal partiden çok, Özal'ın binbir iplikle bağlayarak kendi denetiminde tuttuğu bir insan yığını görünümünü veren ANAP'ın referandum kampanyası "portakal rengi, turuncu" hayır oylarının reklamıyla başladı.

DYP ise doğal olarak "mavi" oyun yani "evet"in propagandasını yapıyor.

DYP'nin ağır topu Demirel, "demokrasi ve özgürlük" nutukları ile yaygın bir demagoji yapıyor. DYP demokrasi demagojisinde o denli arsızlaştı ki, propaganda bildirilerinde, "yasaklı bir şairimiz" diye tanıttıkları Nazım Hikmet'in şiirlerinden yararlanıyor. İşçi sınıfının şairini kendi burjuva propagandasına, "ileri" ve "sola açık" görünme sahtekarlığına aksesuar yapmaya çabalıyor.

DYP ayrıca, yasaklar tartışmasını "Özal-Demirel" çerçevesinde tutmaya çalışıyor. Böylece bütün toplumsal muhalefeti de kendi kuyruğuna takmaya çabalıyor.

Sosyal demokrasi ise henüz ağzını pek açmadı. DSP kendi iç sorunları ile felç olmuş çırpınıyor. SHP "program ve tüzük" kurultayında yönetime hangi kliğin adamlarının seçileceği tartışmasında boğulmuş durumdadır.

Böylece görünen o ki, referandum kavgası burjuva partilerinden ANAP ve DYP arasında yoğunlaşacak. Ancak farklı gerekçelerle tüm toplumun ilgisini çekiyor. Komünistler de bu tartışmada *taraftırlar.* Komünist tutum, bu referandumda "boykot" değildir. Çünkü boykot, yığınsal hareketin yükseldiği bir kapışma anında kullanılırsa işe yarar. Tam ve gerçek demokrasi, özgürlük için yola çıkan komünistlerin tutumu "yasak"ları kabullenmek hiç olamaz.

Komünistler, referandumda "evet" denmesini savunuyorlar ve bu "evet"le dişe dokunur bir demokratik adım atılmış olmayacağını da açıkça vurguluyorlar.

Bir kaşık suda kopan fırtına

İşte meydana gelen bir diğer gelişme de bir süre önce Mardin'in Ömerli ilçesine bağlı Pınarcık köyünün bir gurup tarafından basılması, baskında aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 30 kişinin öldürülmesidir.

Bu olay hemen PKK'ya malledildi. Ama, hükümet, *Hürriyet*'in geçen gün yayınladığı sorulara hâlâ tatmin edici bir yanıt vermemiştir. "Kimliği bilinmeyen" "servis" adamlarının cirit attığı bir bölgede böyle bir olay, iç ya da dış burjuvazinin bilinçli bir provokasyonu da olabilir. Ne olursa olsun, burjuvazinin "katliam" diye, çok ayıplar dehşete düşer havalarda yaygara koparmaya hakkı yoktur. Kendisi Kürt halkına karşı yüzyılı aşkın bir katliam politikası uygulamıştır. Önce o, bu katliamların hesabını versin.

Nitekim "sol" burjuvazinin olaya tepkisinin kendisi bile katliamcıdır. Bu olayla sosyal demokrasinin insan hakları vb. demagojisinin gerçek yüzü bir kez daha sergilenmiştir.

DSP'nin Rahşan Ecevit'i, bölgeye gidip geldikten sonra, korucuların kaldırılmasını, bunun yerine her köye bir karakol kurulmasını istedi. Ecevit, "devletin" Kürt ulusuna karşı "gücünü göstermesini"de istedi.

SHP Genel Sekreteri ise, "hükümetin bu olaylara başından beri umursamaz bir yaklaşım gösterdiğini" söyleyerek, umursar, aktif(!) bir tutum beklediklerini açık etti.

Pınarcık olayından birkaç gün önce, Avrupa Parlamentosu, Ermenilerle ilgili bir karar tasarısını kabul etmiş ve Türkiye'nin AET ile ilişkilerini Ermeni sorunu, Kürt halkının hakları, demokratikleşme, Kıbrıs'tan geri çekilme vb. çerçevesinde değerlendirme kararı almıştı.

İki olayın arka arkaya olması Türkiye burjuvazisini zıvanadan çıkarttı.

Kendisi zaten emperyalistleşememenin sıkıntısı içinde çırpınan ve dış politikada ciddi yalnızlık çeken burjuvazi buna dayanamadı, patladı.

Evren, gerekirse NATO üyeliğinin gözden geçirilebileceğini söyledi. Ama Özal, Dışişleri Bakanlığı sözcüsünün "ciddi bir uyarı" olarak nitelediği Evren'in sözlerinin doğru olmadığını, NATO'dan çıkmanın düşünülmediğini söyleyerek konuyu düzeltmek zorunda kaldı.

Sağcısı, "sol"cusu bütün burjuvazi Avrupa'yı kınadı, mangalda kül bırakmadı. M.Ali Aybar bile Evren'in "kükreyişini" "geç" ama yerinde buldu. Hiç yapılmamasından daha iyiydi, diyerek, 12 Eylül döneminin sembolü haline gelmiş olan Evren'e hak verdi.

Bu arada İran başbakanı Musevi'nin Ankara'yı ziyareti sırasında ANAP'ın tutumu dış siyasetin ekonomik çıkarla ne denli sıkı bağlandığına örnek oldu. Öyle ki, Musevi'nin Anıtkabir'i ziyaret etmemesiyle patlak veren tartışmalardan sonra Evren *bile*, savunmaya çekildi ve Atatürk'ü sevenlerin sevmeyenlerden daha çok olduğuna benzer sözler söyledi. Hani 7'den 70'e tüm Türkiye Atatürkçüydü, ne oldu?

İşkence değil görev "hatası"!

Burjuvazi Pınarcık olayı çevresinde büyük bir yaygara koparıp Avrupa'da hak hukuk yanlısı görünme sevdasına düşerken işkence, dayak, zincire vurma olayları yine bütün cezaevlerinde ayyuka çıktı. İnsan hakları tartışmasının alevlenmesi üzerine bir demeç veren Emniyet Genel Müdürü Saffet Arıkan Bedük, işkence olaylarını, "emniyet görevlilerinin", sorgu sırasında görev heyecanı ile yaptıkları "hatalı" davranışlar olarak açıkladı. Bu yüzsüz, "açıklama"ya karşı İnsan Hakları Derneği yöneticisi Nevzat Helvacı, 12 Eylül sonrasında onbinlerce insanın işkenceden geçtiğinin belgelendiğini, 170'den fazla insanın işkencede öldüğünü söyledi. Bu demektir ki emniyet örgütü, baştan sona bir "hata" örgütlenmesidir.

Öte yandan Mamak, Diyarbakır ve Urfa cezaevlerindeki kötü koşullar ve uygulamalar Barolar Birliği yetkililerince açıklandı. Bu arada İstanbul'da, mahkemeye tek tip elbiseyle ve zincirlenerek getirilmeye karşı çıkan devrimci mahpuslar, protesto eylemi yaparlarken, Diyarbakır cezaevindeki devrimciler bir tutuklunun işkencede öldürülmesini protesto için açlık grevine başladılar.

Ailelerin de protestoyu yükseltmeleri karşısında SHP cesaretlenerek "af" istedi. Ama, anayasanın kenarından dolanan bu uyduruk öneri de yalnızca 9 Kasım 1982'ye dek işlenmiş suçları "af" kapsamına alıyor. Tipik sosyal demokrat korkaklığı!

Ekonomi de "dertlidir"!

Ekonomi cephesinde de sorunlar yığılmıştır.

İç borçlanmada devlet yeni rekorlar kırarken özel sanayicilerin sızlanışı iyice arttı. Devlet-özel çekişmesi bu alanda çok güzel yansıyor. Sanayiciler "seçim ekonomisi"ne şiddetle karşı çıkıyorlar. İslam finans-kapitalinin Türkiye'deki yatırımlarının ise "geliştiği" söyleniyor.

İhracatta büyüme yalnızca tarımsal ürün ve canlı hayvan ihracında var. Her girdiği pazardan gözü yılarak çıkan burjuvazi şimdi de "Afrika'nın Amerikası" olmayı hayal ediyor. Müslüman Afrika ülkelerine yatırım yapmayı planlıyor.

Bu arada, döviz endeksli gelir ortaklığı senetlerinin ortaya çıkışıyla Türk lirasının resmen iflas ettiği söyleniyor.

Öte yandan, Özal, yıllar önce Evren'den almış olduğu kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini bu kez kendi yetkilerini artırmada kullandı. Bu yolla, aylardır çözüm bekleyen Merkez Bankası sorununa neşter vurarak, bankanın başkanını bir kararnameyle görevden alınabilen bir devlet memuruna çevirdi. Başbakanlık Teftiş Kurulu'nu olağanüstü "soruşturma", "dava açma" yetkileriyle donattı. Bu arada bir başka kararname ile belediyeler yasasındaki bir işleyişi daha değiştirdi. Görevden alınan belediye başkanlarının yerine İçişleri Bakanı'nın teklifiyle başbakan atama yapabilecek. Belediyelerin imar planına ilişkin yetkileri de "geçici" olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığına devredilecek!

Böylece Özal, finans-kapital egemenliği altında "şirket gibi işletilen" devlette daha da yürütmeyi güçlendirici, merkezileşmeyi artırıcı kararlar almış oluyor. Bunda, ülke ekonomisinin ve siyasal durumun, yürütme gücünün kısa erimde daha hızlı karar alma özelliğine sahip olmasını zorlayan bunalımlı yapısının önemli rolü var.

İşçi cephesinde ne oluyor?

İşçi kesiminde yeni bir hareketlenme göze çarpıyor.

Türk-İş, referandumda yasaklara karşı çıkacaklarını, ama bu yasakların kalkmasının tek başına birşey ifade etmediğini, asıl işçi sınıfı üzerindeki yasakların kalkmasını istediklerini söyledi. "Tam demokrasi" mitingleri düzenleyeceğini açıkladı.

Türk-İş'e bağlı sendikalardan Petrol-İş büyük grevleri %60-80 arasında ücret zammı alarak bitirirken, Doğu İlaç Fabrikası'nda 160 kişiyle yeni bir greve başladı.

Deri-İş Sendikası, Kazlıçeşme'deki deri işyerlerinde 3500 işçiyle kademeli olarak greve gitti. İşçiler, "yaşasın işçilerin birliği" ve "grev bizim hakkımız söke söke alırız" belgileriyle Kazlıçeşme'yi inlettiler.

Bu arada "Süper" Emeklilik Yasası çıktı. Yasaya göre, emeklilik için yeni "hak"lardan yararlanacak işçinin alacağı emeklilik ücreti, son 5 yılın prime esas ücret ortalaması alınarak hesaplanacak. Böylece SSK eliyle katmerli bir sömürünün gerçekleştirilmesi planlanıyor. Bütün sendikalar yasaya karşı çıkıyorlar.

Otomobil-İş'in "grev tüzüğü"-nün iptali için açtığı davada, Danıştay savcısı, tüzüğün şekil yönünden iptal edilebileceğini söyledi. İptal etmeselerdi de, zaten sınıf savaşımı grev tüzüğünü delik deşik etmişti.

Asıl önemlisi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Taşçıoğlu'nun toplumdaki öfkeyi yatıştırma için, binbir hokkabazlıkla, "yükselteceklerini" söylediği asgari ücret nihayet ilan edildi.

Asgari ücret şimdi brüt 74 250 lira net 49 094 liradır.

Burjuvazi bu rakamı ilan ederken utanmıyor da. Aylık mutfak masrafının 4 kişilik bir aile için 150 bine tırmandığı bir ülkede 49 bin lira asgari ücret vermek komikliktir!

Niteliksiz işgücünün bugünkü karşılığı ayda net 400 bin lirayı aşmaktadır. Dolayısıyla bunun 1/8'i tutarındaki bir asgari ücret, işçi sınıfının iş ve yaşam koşullarının kötüleşmesinin daha da derinlere ilerleyeceğini gösteriyor. Burjuvazinin bu kepazeliğine verilecek yanıt, sosyal demokrat bir sendikacının söylediği gibi "allah asgari ücretle geçinene yardım etsin" *değildir.*

Asgari ücret, bütün ülkede ücret düzeylerini yukarı itmeye yarayan bir kaldıraç, sınıf savaşımında önemli bir savaşım odağıdır. İşçi sınıfı kendi kollarından, kendi birliğinden, kendi savaşım azminden güç alır. Ve yalnızca ona inanır. İşçi sınıfının kurtuluşu, bu yıkılası düzeni parçalayıp kendi elleriyle kendi düzenini, sosyalizmi kurmada yatıyor!

Salih Can

İŞÇİNİN SESİ
Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Partime selam olsun

Değerli Yoldaşlar,
Son mektubumda bazı sorulara yanıtlar getirmiştim, fakat almamış olduğunuzu düşünerek bu mektubumda yeniden kısaca değinmek istiyorum...

Herşeyden önce şunu belirteyim. Burada kendi irademin dışında, yapmayı istediğim birçok konuda yetersiz kalmama rağmen yine de partime ve tüm yoldaşlarıma layık olmak için, sizlere karşı sorumluluklarımı buradaki olanaklarım ve kapasitem ölçüsünde yerine getirmeye çalışıyorum...

Olanaklarımı zorlayarak yapmakta olduğum eşyaların miktarını artırmaya çalışıyorum. Tüm yaptıklarımı toplu göndermek yerine, şu anda elimde hazır olanları en kısa zamanda göndermeyi düşünüyorum.

Sonbahardaki Özveri Taarruzu için sizlere yaptığım ve yapacağım eşyaları yollamayı hedefliyorum.

Hepinize selamlar.

S.L., ...Cezaevi

Bir konferans ve çıkarılması gereken dersler

Değerli yoldaşlar,
Dokuz Mayıs 1987'de Münih Eğitim ve Bilim Sendikası (GEW) Türkiyeli Öğretmenler Gurubu "Türkiye'de Laiklik ve Eğitim" konulu bir konferans düzenledi.

Konferansı Strasburg Üniversitesi'nde anayasa hukuku profesörü olarak çalışan demokrat aydın Server Tanilli verdi. Tanilli'nin konuşmasına özetle değinmek istiyorum.

Tanilli konuşmasına Türkiye'deki dinsel gericiliğin türbancılar, rabıta olayı ve Van 100. Yıl Üniversitesi'nden oruç tutmayan öğrencinin gerici faşistlerce öldürülmesiyle ayyuka çıktığını belirterek başladı. T.C.Devletinin Diyanet İşleri Başkanlığı ve şimdiki işleviyle Vakıflar İdaresi gibi dini makamları içinde barındırması nedeniyle laik olmadığını ve Türkiye'de gericiliğin bizzat devlet kurumlarında örgütlendiğine işaret etti.

Tanilli dine inanma veya inanmamanın kişisel sorun olduğunu, laikliğin düşünce özgürlüğü ve demokrasinin vazgeçilmez önkoşulu olduğuna değinerek, hiçbir kapitalist ülkede tam anlamıyla uygulanmadığını, Türkiye'de de bu ilkenin sürekli çiğnenmesine örnekler verdi.

Tanilli konuşmasının ikinci bölümünde dinle, bilim ve eğitim arasındaki ilişkiyi ele aldı. Devlet okullarında dinin yerinin olmadığını, devletin görevinin çağdaş kafalar yetiştirmek olduğunu söyleyerek, eğitimin dinin dışında tutulmaması durumunda Darwin teorisini reddeden, insanlık tarihinin Adem ile Havva'dan geldiğine inanan çelişkili kafaların yetişeceğine işaret etti.

Daha sonra Kuran'dan kadın-erkek eşitliğini reddeden örnekler verdi. Mahkemede bir erkeğin tanıklığının iki kadın tanığa eşit olduğunu, mirasta da kadının ancak erkeğin yarısı kadar pay alabileceğini belirterek kadın-erkek eşitliğinin önemini vurguladı.

Tanilli, konuşmasının sonunda, Türkiye burjuvazisinin asıl amacının işçi sınıfının iktidara gelmesini engellemek olduğunu, bu nedenle dinsel gericiliğin yedek ordusunu yetiştirdiğini belirtti. Buna rağmen burjuvazinin işçi sınıfının iktidarını engelleyemeyeceğini söyledi. Türkiye'de laikliğin yürürlüğe girebilmesi için şunları önerdi:

- Fetva yuvası haline gelen Diyanet İşleri Başkanlığı'nın lağvedilmesi,
- Vakıflar İdaresi'nin milyonlarının din çevrelerinin emelleri için değil, emekçilerin yararına harcanması,
- Kuran'ı eleştirme yasağının Ceza Kanunu'ndan çıkarılması.
- Okullarda din derslerinin kaldırılması,
- İmam Hatip okullarının kapatılması.

Konferansa resmi TKP'liler de katıldı. Ancak gereken dersleri çıkarırlar mı? Yoksa İmsakiye dağıtmaya ve birlikte çalıştıkları Milli Görüşçülerle namaz kılmaya devam ederler mi? Ne yaparlarsa yapsınlar, ne menşevikler ne de katkıda bulundukları dinsel gericiliğin yedek ordusu, işçi sınıfının devrim ve demokrasi savaşının zafere ulaşmasını engelleyemeyecektir.

A.Güneş, Münih

Sınıfımıza düşmandırlar

Yoldaşlar
Ülkemizde sınıf savaşı dört bir yandan kabardı. Burjuvazi bu gidişi durduramıyor. Karşısında suskun bir güç yok. İşçi sınıfının öfkesi gittikçe daha çok bileniyor. Grevler, öğrenci eylemleri giderek yükseliyor.

Burjuvazi bu gidişten korkuyor. Devrimci başkaldırıyı önlemek için çeşitli hazırlıklar, manevralar yapıyor. Bu hazırlıkların bir parçası olarak TKP resmilere "gelin legal çalışın" diyebilir. Böyle bir hava seziliyor. Burjuvazi işçi sınıfının savaşını TKP resmiler eliyle boğmayı deneyebilir. Resmiler zaten bu göreve dünden talip. Burjuvaziden legalite alabilmek için işçi sınıfının istemlerine çoktan sırt çevirdiler. Kürt ulusunun ayrılma hakkını tanımıyorlar.

Bir ay kadar önce resmi TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu Köln radyosundan yaptığı bir açıklamada amaçlarının Nato'dan çıkmak olmadığını, Nato içinde ulusal değerleri koruyacaklarını söyledi. Bu "ulusal" değerleri korumalarına tüyler ürpertici bir örnek de menşeviklerin Federal Almanya'nın bazı kentlerinde 19 Mayıs'ı kutlamalarıdır. Atatürk'ün Samsun'a ayak basışını şenliklerle, spor karşılaşmalarıyla kutladılar(!) Hatta spor karşılaşmalarında sahayı ışıklandırma direğinin birine kocaman bir ay-yıldızlı bayrak asmışlar. Ben menşeviklerden birine, 19 Mayıs işçi sınıfının değil burjuvazinin bayramıdır, işçi sınıfının bayrağı kızıldır, siz onlara yanlış yol gösteriyorsunuz dediğimde aldığım yanıt şu oldu: "Bizim 19 Mayıs'a saygımız sonsuzdur. Bu ulusal bir bayramdır."

Yoldaşlar, resmilerin burjuvaziden legalite dilenciliğinin onları nereye kadar götürdüğünü bir örnekle daha göstermek istiyorum. Dolaylı yoldan elime geçen FİDEF'e bağlı Bad Kreuznach Halkevi'nin 19 Mayıs bildirisini dosta düşmana ibret olsun diye size gönderiyorum. Bildiri şöyle:

"Değerli Arkadaşlar,
"19 Mayıs 1919, I. Dünya Savaşı'ndan sonra yurdumuzu işgal eden emperyalist güçlere karşı, Atatürk önderliğinde başkaldırışın ve ulusal onurumuzun yükseltildiği gündür.

"Cumhuriyet kurulduktan sonra Atatürk bu önemli günü Türkiye gençliğine armağan etmiştir. Yurdumuzda bu önemli gün her yıl çeşitli spor yarışmalarıyla kutlanır. Biz, Halkevi Spor Klübü olarak kuruluşumuzdan bu yana 19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramını kutluyoruz.

"Bu yıl da 30 Mayıs 1987 tarihinde bir futbol turnuvası ile kutlayacağız.

"Dostça selamlarımızla
"Halkevi Spor Kulübü
Yönetim Kurulu"

Yoldaşlar, resmilerin gençlik ve spor bayramı diye 19 Mayıs'ı kutlamaları devrimci durum döneminde burjuva yasalarını ve değer yargılarını yere çalmış, enternasyonali göklere yükseltmiş olan gençliğe ve işçi sınıfımıza ihanettir. Ama böyle yapmaları kendi yüzlerini daha çok açığa çıkarıyor. Böylece işçi sınıfımız dostunu düşmanını daha iyi tanıyor. Bunların işçi sınıfına düşman yüzünü sergileyerek, engelleri temizleyerek, burjuvaziyi alaşağı etmek için ileri.

Volga Beşoluk, Frankfurt

ÇIKTI

Derleme dizisinin bu ilk kitabı Marksizme ilişkin olarak gazetemizde çıkmış yazıları içeriyor.

ÇIKIYOR

Resmi TKP'de oportünizme karşı baş kaldırmış bir gurup yoldaşımız yazdı.

İki gün süren festival sırasında çeşitli yarışma ve turnuvalar düzenlendi.

Festival başarılı oldu

Yoldaşlar,
LİB ve İTKB'nin geleneksel festivali, bu yıl "Dostluk ve Dayanışma Festivali" adı altında yapıldı.

20-21 Haziran'da Newington Green Park'ta yapılan festivale iki gün boyunca binlerce insan katıldı.

Festivalde Türkiyeli müzik gurubu ve sanatçıların yanısıra yabancı guruplar da vardı. Bolivya müzik gurubu ilk kez katıldığı festivalimize ayrı bir renk kattı.

Çeşit çeşit yiyecek ve içeceğin tüketildiği festival boyunca çeşitli yarışma ve turnuvalar düzenlendi. Yağlı güreşte geçen yılın şampiyonu Cemalettin arkadaş bu yıl da birinciliği kimseye kaptırmazken, tavla turnuvasına 62, satranca ise 16 yarışmacı katıldı.

Hackney, Islington belediye başkanları festivalimizi onurlandırırken, sendikacı ve milletvekilleri de mesajlar yollayarak festivalimizde dayanışmalarını gösterdiler.

Bu yılki festivalin konusu dostluk ve dayanışmaydı.

Biz, Türkiye işçi sınıfıyla, grev savaşına çıkmış Netaş ve Petrol-İş işçileriyle, milyonlarca işçiyle dayanışmayı yükseltiyoruz.

Dünya işçi sınıfının dostluk ve dayanışmasının sınır tanımadığını, İngiltere, G. Afrika işçi sınıflarıyla dayanışmayı yükselterek gösteriyoruz.

Bir festival dostluk ve dayanışma içinde bitti. Gelecek yılın festivalinde buluşalım.

M. Karaduman, Londra

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Ya bir başkasına ver, bir örgüte, sendikaya, derneğe bırak ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese postala.

İşçinin Sesi'nin en geniş şekilde okunmasını sağlamak senin de görevindir.

İşçinin Sesi çalışanları

TANITLA!

Haydar Kutlu, son yazılarında, işçi sınıfımızı küçük ve güçsüz göstermek için elinden geleni yapıyor. Sayıları "birkaç yüzbini geçmeyen proleter çekirdek ve küçük işletmelere dağılmış birkaç milyonluk işçi sınıfı"ndan söz ediyor.

Azılı gerici ANAP hükümetinin Çalışma Bakanı Taşçıoğlu ise, geçenlerde, ülkede 3 milyon işsiz olduğunu söyledi.

Taşçıoğlu'nun bile geride bıraktığı Haydar Kutlu'yu, Türkiye devrimci hareketi ve işçi sınıfı önünde SÖYLEDİKLERİNİ KANITLAMAYA ÇAĞIRIYORUZ.

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topdığınız fotoğraflarla besleyin.

İşçinin Sesi çalışanları

Resmi TKP'nin Türkiye ve İngiltere sendikal hareketine karşı giriştiği oyun suya düştü

Suç üstü yakalandılar!

Cemile Çakmak

İşçi sınıfımız sendikal hareketi aşama aşama ilerletiyor. İlk olarak DİSK'li işçiler çoğunluğuyla Türk-İş'e üye oldular. Durumu sezen resmiler çark ettiler ve Türk-İş'te birliği savunma *taktiğine* geçtiler. Türk-İş'in 13. Genel Kurul sonrasında konfederasyondan ayrılma tehdidi yapan bazı sosyal demokrat sendikacılar da bir süre sonra konum değiştirmek zorunda kaldılar.

Ardından işçi taban tekil bazı grevlerle zaten seslenmiş olan militan eylem istemini yükseltti. Bunun üzerine Balıkesir yürüyüşü, İzmir ve Eskişehir eylemleri geldi. Bu eylemlerin arkası kesilince, sendikal hareketi bölmek isteyenler, birlikle militanlığı karşı karşıya getirip, "işte birlikle militanlık birarada yürümüyor" türünden propagandaya giriştiler. İşçi kulak asmadı.

Bu sırada Netaş grevi ve onunla birlikte yeni bir aşama başladı. Birlik içinde işçiler, bu militan grevle sınıf ve demokrasi mücadelesinin odağına geçtiler. Bu grev çok şey öğretti, çok şey gösterdi ama herhalde bunlardan en önemlisi sınıf dayanışmasının bayrağını göndere çekmiş olmasıdır.

Netaş'tan sonra başlayan Petrol-İş grevleri sırasında ilk kez Türk-İş, çeşitli sendikaların aritmetik toplamı olmaktan çıkıp, kaynaşmış bir bütün olarak davrandı. Petrol-İş'le dayanışma için bir miting yaptı. Mitinge yalnızca Petrol-İş, yalnızca Türk-İş üyeleri değil başka sendikalardan da işçiler katıldılar ve hep birlikte hükümete, düzene lanet yağdırdılar.

Militan sendikal birlik istemi artık sınıfın birliği ve dayanışması üzerine oturdu. Şimdi yeni bir gündem maddesinin, sendikal demokrasinin ele alınacağı yeni bir aşamaya girmekteyiz. Bunun ipuçları görünüyor.

Bir süredir, ister grevli, ister grevsiz, tabandan kopuk olarak imzalanan toplu sözleşmeler tepki topluyor. Netaş grevinin sonunda böyle oldu. Zonguldak'ta bu konuda birçok olay yaşandı. Petrol-İş grevlerinin sonunda taban eleştiri yöneltti. Çeşitli sendikalarda tabanın söz ve karar sahibi olması yönünde muhalefete girişildiği duyulmaya başladı. İşçi sınıfımız şimdi sendikal hareketinde tabanın söz ve karar sahibi olması sorununu çözmeye yönelmektedir.

Bu yönelişte sınıfın 1980 öncesine göre geçirdiği nitel sıçrama, olgunlaşma çok güzel yansımaktadır. Artık eskisi gibi pireye kızıp yorgan yakan, başka bir deyişle, küçük burjuva tepkiselliğinin izlerini taşıyan tavırlar görülmüyor. Sınıf, örgütlerine sahip çıkarak, kişileri, kişilikleri değil, fikirleri uygulamaları hedef alarak, hatta deneyimli yöneticilerin yanlışlarını düzeltip onları kendi saflarına katmaya çalışarak sendikal demokrasiyi yaşama geçirmeye yöneliyor.

Bugüne dek Türk-İş'te militan sendikal birlik isteminin önüne hep "Türk-İş'in yapısı uygun değil" türünden bir görüş çıkarıldı. Sanki Türk-İş örgütü değil de, Türk-İş'in beton binaları söz konusuydu. Oysa Türk-İş son yıllarda hep "ilklerini" yaşadı. "Böyle" miting, "böyle" genel kurul, "böyle" dayanışma... Bu Türk-İş'in değişmekte olduğunu gösterdiği halde, "yapı" hep önümüze geldi.

Sendikal demokrasi yönelişinin başarısı bu tür gerekçeleri tümüyle kaldırıp atacaktır ve sınıfın Türk-İş'te militan sendikal birliği sürecine büyük bir güç katacaktır.

Böyle olduğu için de "kimileri" treni kaçırmak telaşıyla son sıralarda yine ortalığa döküldüler.

Baştürk'ün ve Resmilerin yaptıkları

Bu "kimileri" sosyal demokratlar (gerçekte bunlar ne sosyaldır, ne demokrattır ama bu adla çağrıldıkları için biz de bu adı kullanıyoruz) ve resmilerdir.

Bilindiği gibi sosyal demokratlar DİSK'in kuruluş yıldönümünde, Avrupalı bazı sosyal demokrat sendikacılardan destek alarak, bölücü amaçlarla bir girişimde bulunmuşlardı. Ancak bu girişim amaçları açısından büyük bir fiyaskoyla, tam tersine Türk-İş'te birliğin olanaklılığı fikrinin güçlenmesiyle sonuçlanmıştı.

Bundan sonra sosyal demokratlar Türk-İş'i daha çok kollamaya başladılar. Ama aynı zamanda da Baştürk'ü sahnede tutarak yeni bir konfederasyon kapısını yoklamayı sürdürdüler. Yoklamadan pek bir sonuç çıkmadığı gibi, işler tersi yönde gelişti. Bunun üzerine, dış destekçilerinin kapısını yeniden çalmak ve resmilerle işbirliği içinde yurtdışında birlik karşıtı bir gürültü koparmak üzere Baştürk'ü yine Avrupa'ya gönderdiler.

Baştürk Almanya'da DGB'nin çağırdığı bir toplantıya katıldı. Kemal Daysal, Mehmet Karaca gibi DİSK yöneticileriyle aynı masadan, AET'ye girme özlemlerini dile getiren, ama bu durumda nasıl girer diye hayıflanan bir konuşma yaptı. Bu konuşma yapılırken masada oturan Daysallar vb. ağızlarını açıp da AET'ye karşı bir söz etmeyerek DİSK'i AET'ye köprü yapma girişimlerine ortak oldular.

Bu gösteriden önce ASK (ETUC) Yönetim Kurulu toplantısına katılan Baştürk, orada DİSK davasıyla ilişkin olarak şöyle söylemiş:

"Önemli olan Türkiye işçi sınıfının ekonomik demokratik örgütlülüğünü dağıtmaktı. Bu ilk planda başarılmış gözüküyor."

Kuşkusuz faşist cunta için gerçekten de önemli olan Baştürk'ün dediğiydi. DİSK'i kapatıp Türk-İş'i bir devlet sendikası durumuna sorarak kendileri için çok önemli bu sorunu çözeceklerini sandılar. Ama çözdüler mi? Başardılar mı? Bugün işçi sınıfının ekonomik demokratik örgütlülüğü yok mudur? Koca Türk-İş nedir?

Bize öyle geldi ki Baştürk'ün burada "başarılmış" diye asıl yakındığı kendi bölücü misyonunun karşılaştığı başarısızlıktır. Gelgelelim bu yakınılanı başaran Türkiye işçi sınıfının ta kendisidir!

Baştürk kıtada dolaşadursun, resmiler de bu arada İngiltere'de bazı girişimlerde bulundular ve hem Türkiyeli ve İngiliz bazı sendikalara, hem sendikal birliğe düpedüz tuzak kurdular. Neyse ki tuzak geri tepti!

İngiltere Sendikalar Konfederasyonu TUC'nin DİSK'liliği bile kuşkulu 4 DİSK'linin, Otomobil-İş Yönetim Kurulu'ndan bir temsilcinin ve Petrol-İş'ten Cevdet Selvi ve bir yöneticinin daha katılacağı bir toplantı tezgahladılar. Ama sözcüğün tam anlamıyla tezgahlamak.

Önce gidiyorlar TUC tarafına, Türkiye'den bazı sendikacıların davet edilmek istediklerini ima ediyorlar. Türkiye'deki sendikaların başkanlarına da tersine bir yalan iletiyorlar. Ama bu kez yalancının mumu yatsıya kadar bile dayanmıyor.

DİSK'in yurtdışı temsilcisinin toplantıdan haberi olmadığı ortaya çıkıyor. Farklı gerekçelerle Otomobil-İş ve Petrol-İş İngiltere'ye gitmeyeceklerini belirtiyorlar. Girişimi yapan resmilerin sahtekarlığı böylece açığa çıkıyor. Bunun üzerine TUC, girişimciler tarafından "yanlış bilgilendirildiğini" ve bu nedenle toplantının yapılmayacağını içeren bir genelge yayınlıyor.

Neresinden baksan büyük bir sahtekarlık! TUC istek öteki taraftan geliyor sanıyor. Petrol-İş Başkanı, sanırız Otomobil-İş Başkanı da, İngiltere'den sendikalarına tek tek davet geldiğini düşünüyorlar ve böyle bir toplantıdan haberdar değiller.

Toplantı tam yeni bir konfederasyon senaryosu içinde hazırlanmış: DİSK açılacak, bağımsız sendika Otomobil-İş katılacak, Petrol-İş Türk-İş'ten kopacak parça olacak ve TUC de Türkiye'de çok istendiğini sandığı bu girişimi destekleyecek!

Cevdet Selvi, eğer daveti kabul etmiş olsaydı *bilmeden* kendini böyle bir toplantıda bulacaktı. Kendi iradesi dışında, bölücü bir toplantıya katılmış olacaktı.

Böyle bir toplantı olsaydı, TUC işçi taban aynı bir konfederasyon istiyor sanacaktı. Aynı sahtekar girişimciler sayesinde eskiden TUC'nin böyle bir izlenimi vardı. Ama DİSK'in yıldönümü toplantıları için TUC'nin Türkiye'ye gönderdiği delegasyon tam tersi bir izlenimle döndü. TUC'nin de görüşü değişti. Bu toplantı olsaydı, TUC, demek ilk görüşüm doğruydu diyecek ve Türkiye'de ayrı bir konfederasyon çalışmasına destek verecekti.

Görüldüğü gibi sorun yalnızca Petrol-İş'e, TUC'ye tuzak kurmakla kalmıyor. Onlar aracılığıyla asıl olarak sendikal birliğe tuzak kuruluyor. Düpedüz yalanla, aldatmacayla, sahtekarlıkla! Doğrusu tam resmilere yaraşır yöntemlerle! Neyse ki kendi tuzaklarına kendileri düştüler.

Bu noktada akla bir soru geliyor: Yahu bu resmiler Türk-İş'te birliği savunmuyorlar mı? Savunuyorlarsa, neden böyle Bizansı bile geride bırakan sahtekrlıklarla birliği önlemeye çalışıyorlar? Biraz da bunlara bakalım.

Resmilerin komünistliği taktiktir

Bilindiği gibi DİSK kapatıldıktan sonra uzun bir süre resmiler DİSK'in yeniden açılması yönünde propaganda yaptılar. Bu, DİSK'e yönelen baskılara karşı çıkmak anlamında değil, ayrı bir konfederasyonun varlığını istemek anlamında bir propagandaydı. Nitekim işçileri Türk-İş dışında tutmaya çalıştılar.

DİSK'li işçilerin büyük çoğunluğu Türk-İş'e gittikleri gibi, işçi sınıfının dört bir yanından sendikal birlik istemi yükselmeye başlayınca, resmi partinin kongresinde Türk-İş'te birlik kararı alındı.

Ama sendikal hareketi şu ya da bu yoldan bölme stratejisinden hiç vazgeçilmedi.

Nitekim, sözde kongre kararı aldılar ama yurtdışında hep DİSK açılsın diye, ayrı konfederasyon vurgusuyla, "DİSK'liler olarak" oradan oraya koştular. Ancak bu "DİSK'liler"in önünde başka sorunlar da belirdi.

DİSK açılsa da resmi sendikacılar eski yerlerini koruyamayacaklardı. Yargılanan DİSK yöneticilerinin tahliye olmalarıyla, "DİSK" yetkileri hepten sosyal demokratların, esas olarak da Baştürk'ün tekeline geçti.

Bir süre resmiler yurtiçinde Türk-İş'te birlik, yurtdışında DİSK teranesiyle işleri idare ettiler. Bu arada Baştürk, uğradığı haksızlıklar nedeniyle işçilerden saygı ve ilgi gördü ama bu saygı ve ilgiyi ayrı konfederasyon konusuna taşıramadı. İşçiler Baştürk'ün ayrı konfederasyon hesaplarına yüz vermediler. Bunun üzerine öyle görünüyor ki, resmiler ile Baştürk arasında yeniden bir "dayanışma", yani daha doğrusu pazarlık başladı.

Resmiler herhalde zor duruma düşen Baştürk'e "yardım" eli uzattılar. Biz sana yardımcı olur sak ve ayrı bir konfederasyon kurulursa, bundan bize ne düşecek? Köln'deki toplantı sanırız böyle bir pazarlığın göstergesidir. Böylece "Türk-İş'te birlik" kararı, aynı zamanda yeni bir konfederasyonda yer kapma pazarlığının bir kozu olarak da işlev gördü.

Nitekim *Alınteri* adlı derginin örneğin haziran sayısına bir bakalım. Bir yazı var, başlığı "İşçilerin birliği neden gerekli". Sayılan birinci neden DİSK'in özgürlüğünün kazanılması! Sonra bazı yakınmalar geliyor. Artık sendika kurmanın zorunluğundan, ileri işçilerin bile uzlaşmacı sendikalara kaydolmalarından, sendikal rekabet istemelerinden, enerjilerini varolanı değiştirmeye harcamak istemelerinden adeta yakınılıyor.

Bu söylenenlerin satır aralarından şöyle bir anlam çıkıyor: İşçi sınıfı birlik istiyor, ayrı sendika kurmak da tutmuyor, bu durumda Türk-İş'i boşlayamayız. Biz de birlik deyip gidip orada el tutalım, sonra DİSK'e "özgürlük" kazanıp, Türk-İş'ten bir parçayla DİSK'e geçelim.

Böyle yapmak DİSK'te parsa paylaşımı hesaplarıyla da kuşkusuz üst üste düşüyor.

Aynı derginin aynı sayısında bir de "Türk-İş'in değiştirilebilmesi neden olanaklı" başlıklı yazı var ki işçiye yabancılığın canlı bir örneğidir. Yazıda şöyle deniyor:

Türk-İş içindeki işçiler kendi sorunlarına artık "biraz daha fazla" sahip çıkıyorlar. İşçiler baskı ortamından çıkamadılar, bu nedenle sendikal mücadeleye katılım pek fazla değil. Ancak "genel demokrasi mücadelesinin yükselmesiyle" işler biraz düzelecek. "Yaşamın her alanında haksızlığa karşı tepkilerin artması sendikal alanı da etkileyecektir mutlaka."

Yani söylenen, Demirel, Cindoruk, Ecevit, İnönü demokrasi mücadelesini yükselttikçe, sendikal alanın da etkileneceği!

İşçiler sorunlarına bal gibi de sahip çıktıkları, sendikal mücadeleye bal gibi de katıldıkları, yaşamın her alanında haksızlığa karşı asıl onlar tepki gösterdikleri için Demireller, Cindoruklar, Ecevitler, İnönüler, neft yağı sürülmüş gibi "genel demokrasi mücadelesi" ayaklarına yattılar! Resmiler artık tamamen dünyayı başaşağı görüyorlar.

Resmiler sendikaların içini de başaşağı görüyorlar. Sorun tabandadır diyorlar:

"... Herşeyi yönetime gelmek olarak görmemek gerekir. Bugün birçok sendikada iyiniyetli, işçi çıkarlarını savunan ve mücadeleci yöneticiler olmasına karşın tabanın sendikal mücadeleye katılımı ve bilinci oldukça yetersizdir. Yönetim tabandan güç alamayınca istenen hedefler gerçekleştirilememektedir."

Bu iğrenç yazının sonu "Türk-İş'te birlik mutlak değildir" fikriyle noktalanıyor. Eğer sınıf sendikacılığının "tabanda yaygınlaştırılmasının maddi temelleri ortadan kaldırılırsa," birlik Türk-İş'te sağlanmaz, diyorlar.

Biz bundan şunu anlıyoruz. Resmiler Türk-İş'e özellikle DYP hakim sanıyorlar ve bu kez de DYP'ye "bırakın biz tabanda çalışalım, o zaman işçilerin sola kayışını sol maskeyle önleriz" demeye getiriyorlar.

Türk-İş'te DYP hakim değildir. Türk-İş'te DYP'li, SHP'li sendikacılar sendikacı kalacaklarsa DYP'lilikten, SHP'lilikten vazgeçme süreci yaşıyorlar. İşçi sınıfımız değil DYP'yi, SHP'yi, DSP'yi bile çoktan geri püskürtmüştür. Resmiler savundukları iğrenç görüşlerle, uyguladıkları iğrenç siyasetle, işçi sınıfının resmi TKP'yi TKP görmemesini de sağlamaktadırlar.

Partimizde kavga patlak verdiği zaman, oportünist taktiklerle sınıf savaşına zarar veren Bilen yoldaşa yönelttiğimiz en sert eleştiriler bile bugünkü resmiler için iltifat olur. Bilen yoldaş döneminde oportünist taktikler söz konusuydu. Bugünkü resmi TKP için ise komünist görünmek taktik bir sorundur. Çünkü işçi sınıfımız biriktirdiği deneyimle, bilinçle komünist partisine koşuyor. Ama tam da böyle olduğu için, işçi sınıfını kandıramayacaklardır. TKP—*İşçinin Sesi* yükseliyor.

Haydi yoldaşlar ana hedefte ortak bakışımızı netleştirelim.

Devrimci Marksizm y lundan gid rek

ON KAT YÜZ KAT DAHA FAZLA İŞÇİ KAZANALIM!

Partimizin bu yılki stratejisinin özü, işçi sınıfı içinde derinleşmek ve yaygınlaşmaktır. Bunu işçiyi başa alıp üye sayımızı artırarak sağlayabiliriz.

İşçinin Sesi Yayın Kurulu

1987-1988 Örgüt stratejisinin ana hedefi, İŞÇİYİ BAŞA ALARAK ÜYE SAYIMIZI ARTIRMAK'tır.

Diğer önemli hedeflerimiz:

1. Organlarda işçi bileşimini yükseltmek.
2. Yeni alanlarda örgütlenmek.
3. Yayın basım ve dağıtımını geliştirmek.
4. Legal odakları artırmak.
5. Teknik düzeyi ilerletmek.
6. Disiplini yükseltmektir.

Bu altı hedefin altısı da gelip üye sayımızı artırmaya bağlanıyor.

Haydi yoldaşlar işçi üye kazanalım!

Gazetemizin 327. sayısında yayınlanan Merkez Komitesi Nisan 1987 Plenumu Ana Kararı, 1987-1988 dönemi örgüt stratejisinin özünü şöyle koyuyordu:

Partimizin 1987-88 döneminde uygulayacağı örgütsel stratejinin özü, *işçi sınıfı içinde derinleşmek ve yaygınlaşmaktır.*

"Yeni dönemin stratejisinin üç odak noktası vardır.

"a. Parti kadrolarının işçileşme sürecini derinleştirmek...

"b. İşçi sınıfı içinde örgütlenmenin geliştirilmesi...

"c. Merkeziyetçi işleyişi geliştirmek..." *(İşçinin Sesi,* sayı:327, Çek-Al)

Bu stratejinin gerçekleşebilmesi için sağlanması gereken ana *en önemli* hedef, *işçiyi başa alarak üye sayımızı artırmaktır.* Bunun yanı sıra, 2)organlarda işçi bileşimini yükseltmek, 3)yeni alanlarda örgütlenmek, 4)yayın basım-dağıtımını geliştirmek, 5)legal odakları artırmak, 6)teknik düzeyi ilerletmek, 7)disiplini yükseltmek, 1987-88 örgüt stratejisinin önemli hedefleridir.

MK Plenumu ana kararının yayınlanmasından bu yana iki aydan çok zaman geçti. Şimdi kısa bir değerlendirme ve hatırlatma yapmanın zamanıdır.

İşçiyi başa alarak üye sayısını artıralım

Plenum eksikliklerimizi ve ana hedefimizi belirlemişti. Bu yılki örgütsel stratejimizin ana hedefi *işçiyi başa alarak üye sayımızı artırmaktı.* Örgütlerimiz her toplantılarında bunun üzerinde duracak, gündemlerini buna göre hazırlayacaklardı.

Şimdi örgütlerimiz bu iki ayı gözden geçirmeli ve kaç yeni üye kazandığını ortaya koymalıdır. Göreceklerdir ki bu dönemin hedefine yürümede eksiklik vardır. *Ana hedefe* yürümedeki hızımız gerekenin gerisindedir. *Komünist kazanma hedefi* unutulmaktadır. Ortak bakış bu noktada bulanıklaşmıştır.

Üye sayımız öteki örgütlerle kıyaslandığında düşük değildir. Üst-orta örgütler arasına girer. Ancak *olması gerekene ve olanaklarımıza oranla* çok düşüktür.

Bir bölge örgütümüz eylem yapıyor. Eyleme beş yüzü aşkın insan geliyor. Hem de siyasal niteliği en yüksek eyleme. Ama partiye insan kazanmakta, yeni üye almakta elimiz hâlâ tutuk.

Çevremizde büyük bir etkimiz var. Geniş bir sempatizan halkamız var. Bunlar içinde yıllardır bu örgüt için çalışmış, her eyleminde yer almış insanlar var. Bu yoldaşları partilemek için ne bekliyoruz?

Neden elimiz tutuk davranıyoruz?

Bu soruya bazı yoldaşlardan şöyle yanıtlar geliyor: "Standartları düşük!" Bu doğru değildir. Bugün Türkiye işçi sınıfının içinde parti standardına uygun insan yok mudur?

Neden bu insanlar eylemlerimize geliyor, görüşlerimize sempati duyuyorlar? Eylemlerimize katılanları bir yana bırakalım. (Bunlar ilk elden partiye kazanmamız gerekenlerdir.) Bir de bizim etkimiz olsun ya da olmasın, ekonomik-toplumsal koşulların zorlamasıyla eyleme çıkan koca bir işçi sınıfı var. Bu "standart" nasıl birşey ki yüzlerce binlerce ileri işçi içine girmiyor? "Parti standardına uymuyorlar" gerekçesine sığınıp, üye olabilecek insanları partiye almamak elitizmdir. Öncülükle bir ilgisi yoktur.

Böyle bir gerekçeyi ileri sürmeden önce kendimize bakalım. Çevremizdeki insanları kazanmak, onların standartlarını yükseltmek için nasıl bir çalışma yürüttük? Bu soruya verdiğimiz yanıt bizi tatmin etmiyorsa, görevlerimizi gereği gibi yerine getirememişsek, işlerin içine boğulup titiz bir çalışma yürütememişsek, onları beğenmemeye de hakkımız yoktur. Tersi kendiliğindenciliğe kapıyı açar.

Komünist kazanmayı öne alan bilinçli çaba gerek

"Standardın düşük" olduğunu kabul edelim. O zaman bu insanların standardı nasıl yükselecek? Komünistin bilinçli çabasının rolü ne olacak? Eylemlerimize katılan, yayınlarımızı iştahla okuyan, mektup yazan, enformasyon geçiren, ilişki kurmaya çabalayan bunca insanı, pratik eylemin içinde partiye kazanabiliriz, kazanmalıyız.

Ayrıca herbirimiz partiye girdiğimiz günü bir hatırlayalım. Hiçbirimiz bugünkü standardımızda değildik. Bu parti, bu ideoloji bizi eğitti, yetiştirdi. Kendimizi fazla beğenmeyelim, büyük de görmeyelim. Devrimci harekete, işçi hareketine yıllarını veren ve vermeye hazır insanları *küçümsemeyelim.*

Çevremizdeki sempatizanlara ya da ulaşamadığımız ileri işçilere "standartları düşük" demek parti üyeliği için subjektif ölçüler koymak anlamına gelir. Ama partiye girmenin ölçüleri hiç de subjektif değildir.

Görüşlerimizi ve programımızı benimseyen, onlar için çalışan herkes, hele işçiler öncelikle partiye üye olabilir. Üye almak için yüzlerce laf ezberlemiş olması gerekmiyor. Beş-on yıllık partilinin bugünkü yetişkinliğine erişmiş olması da gerekmiyor. Bunu yapmak, bilincini derinleştirmek, parti terbiyesi kazandırmak, kavrayışlarını derinleştirmek bizim görevimiz. Ve bunlar *asıl olarak* parti içinde yapılabilir. Partiye üye olabilmek için bunları kazanmış olmalarını beklemek insanlardan ağızlarıyla kuş tutmalarını istemek gibi birşeydir.

Standardımız bozulur mu?

Partiye üye almakta bir de şu çekingenlik var: Standardı düşük olan insanlar partiye girerse partinin standardı bozulur, disiplin gevşer vb.

Bir kere parti normlarını düşürüp düşürmemek *bize* bağlıdır. Bilinçle üstüne gidersek, aramıza yeni katılanları eğitmek ve yetiştirmek için titiz, dikkatli, özverili ve *sabırlı* bir çaba yürütürsek hiç de öyle olmaz. Yeter ki biz işin asıl zor yanı olan bu görevlere enerjiyle sarılalım. Disiplini gevşetmez, tersine yükseltir. Bizim bugünkü disiplinimizi de *yükseltir.*

Görevler çok, insan da çoktur

Bugün görevler çok, insan az. Az sayıda insanın üstüne çok fazla iş düşüyor. Bunun ister istemez disiplini bozucu yönde nesnel bir yanı oluyor. Yoldaşlarımız birçok işi üstleniyor, yapmaya söz veriyorlar. Yapmayı da istiyorlar, ama zaman yetmiyor, bir kısmı kalıyor. Ne oluyor o zaman? Söz verdiği işi yapmamış oluyor. Disiplin de bozulmuş oluyor. Bu, partide disiplini düşürme eğiliminin de nesnel kaynağı oluyor.

Disiplini yükseltmenin yolu partiye *yeni işçi üyeler kazanmaktan geçiyor.* Bugünkü üye sayımızla, giderek büyüyen görevlerin altından kalkamayız. Kendimizi kandırmayacaksak ve kazanmak istiyorsak yeni görevler için yeni insanlar kazanmak zorundayız.

Partinin büyümesi bir başka nedenle de disiplini yükseltir. Şimdi ister istemez etkisi az olan yığın denetimi o zaman *içeride* olacaktır. En etkili denetim mekanizması içeriden işleyecektir. Bu nedenle, "normlar zayıflar", "disiplin düşer", korkusu yersizdir. Parti büyüsün, hem de "beğenmediğimiz" insanlarla büyüsün, bakın o zaman disiplin düşüyor mu yükseliyor mu?

Ayrıca bu sorunlar çıkacaksa da çıkar. O zaman o sorunların üstüne gideriz. Ama büyümenin sorunlarını çözüyor oluruz ki bu büyük bir zevk verir.

Üstün yanlarımızı öne çıkaralım, üye kazanalım

Bugün üye sayımız olması gerekenin ve olabileceğinin altındadır. Ama öte yandan çevremizde ve Türkiye'nin siyasal ortamında üye sayımızla kıyaslanmayacak denli büyük bir etkimiz var. Bu ideolojimizin *gücünü* gösteriyor. İdeolojimiz güçlü yanımızdır ve her zaman en büyük üstünlüğümüzdür. Bu üstünlüğü daha iyi kullanabiliriz. Bu kadar partiliyle biz bu etkiyi yaratabiliyorsak düşünün sayımız iki kat, beş kat, on kat arttığı zaman Türkiye işçi sınıfı üzerindeki etkimiz ne kadar büyük olacak. O halde, üstün yanlarımızı daha da öne çıkartarak ilerleyelim!

Türkiye Komünist Partisi—*İşçinin Sesi*'ni işçinin partisi yapacağız dedik. Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecektir dedik. İşçiyi başa alarak üye kazanacağız dedik. Bütün bu hedefleri, verdiğimiz sözleri gerçekleştirebilmek için örgüt stratejisi çizdik. Bu yılın örgütsel stratejisinin ana hedefini ve tümü ana hedefe bağlı 6 hedefini bir kez daha yineleyelim:

Ana hedef: İŞÇİYİ BAŞA ALARAK ÜYE SAYIMIZI ARTIRMAK'tır.

Diğer önemli hedefler:

1.Organlarda işçi bileşimini yükseltmek.

2.Yeni alanlarda örgütlenmek.

3.Yayın basım ve dağıtımını geliştirmek.

4.Legal odakları artırmak.

5.Teknik düzeyi ilerletmek.

6.Disiplini yükseltmektir.

Bu altı hedefin altısı da gelip bağlanıyor üye sayımızı artırmaya. Haydi yoldaşlar ana hedefte ortak bakışımızı netleştirelim. Bu noktada odaklaşalım. Partimizi sınıfın partisi yapalım ve işçi üye kazanalım.

ANAHTAR

ON KAT YÜZ KAT DAHA FAZLA İŞÇİYİ KAZANALIM!

Partimizin 1987-88 örgütlenme stratejisinin ana hedefi işçiyi başa alarak üye kazanmaktır. Bu, kuruluş yıllarından başlayan ama devrim sonrasında da ertelenemez, süren bir görev olarak Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin gündeminde de kalmıştır.

Mümkün olan en fazla sayıda işçi komite üyesi olmalıdır

Devrimci Marksizmle Ekonomistler arasındaki yoğun kapışma sırasında yaygın olarak okunan "Örgütsel Görevler Üstüne Bir Yoldaşa Mektup"ta Lenin, partinin işçi üye kazanma görevi konusunu da ele alıyordu. Yoldaş Yeryoma'nın önerilerini değerlendirdikten sonra şunları yazıyordu:

"Komite, hem işçilerden hem de aydınlardan oluşmalıdır, çünkü bunları iki ayrı komiteye ayırmak zararlıdır diyorsunuz. Bu kesinlikle ve tartışmasız doğrudur. Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin yalnızca bir komitesi olmalıdır ve bu, kendilerini bütünüyle Sosyal-Demokrat(*) çalışmaya adamış, tamamen ikna olmuş Sosyal-Demokratlardan oluşmalıdır. *Mümkün olan en fazla sayıda işçinin, tam sınıf bilinçli, profesyonel devrimci ve komite üyesi olmasını özellikle gözetmeliyiz.* (Komiteye işçi yığını arasında en geniş ilişkilere sahip 'şöhreti' en iyi olan devrimci işçileri koymaya gayret etmeliyiz.)

"Bir kez, iki değil de *tek* bir komite olunca, komite üyelerinin çok sayıda işçiyi *bizzat* tanıyor olması konusu özellikle önemlidir. İşçilerin saflarında olup biten her gelişmede öncülük edebilmek için, her yere erişebilmek, çok fazla sayıda işçi tanımak, çok çeşitli iletişim kanallarına sahip olmak, vb., vb., gerekir. Bu nedenle komite, mümkün olduğunca işçi sınıfı hareketinin işçilerin arasında başta gelen tüm *liderlerini* içine almalıdır; yerel hareketin *her* yönünü yönlendirmeli ve *bütün* yerel kurumların, güçlerin ve Partinin olanaklarının yönetimini üstlenmelidir.

"Komitenin nasıl kurulması gerektiğinden söz etmiyorsunuz , bu noktada da, özel kurallara çok ender olarak gerek duyulduğunda, büyük olasılıkla anlaşırız. Komitelerin nasıl kurulacağı orada olan Sosyal-Demokratların kararlaştırması gereken bir konudur. Ne var ki, komiteye yeni üyelerin alınmasının komite çoğunluğunun (veya üçte ikisinin vb.) kararı ile olmasına ve komitenin kendi ilişki listesinin güvenilir (devrimci açıdan) ve emniyetli (siyasal açıdan) ellere teslim edilmesine dikkat etmesine, aday üyelerin önceden hazırlanmasına, belki işaret edilmelidir.

"Merkez Organ ve Merkez Komite'miz olunca yeni komiteler yalnızca onların işbirliği ve izni ile kurulmalıdır.Mümkün olduğunca, komitelerin çok fazla üyesi olmamalıdır (ki iyi eğitilmiş, her biri kendi özel devrimci faaliyet alanının tekniklerini iyi bilen kimselerden oluşsun), ama aynı zamanda, çalışmanın *her* yönünün yönetimini üstlenmeye, tam temsili ve bağlayıcı kararlar almayı sağlamaya yeterli bir sayıda olmalıdır. Üye sayısı oldukça fazla ve sık sık toplanmak sakıncalı olursa, o zaman komiteden, kesinlikle sekreteri ve çalışmaya bir bütün olarak pratik önderlik yapmaya en yetenekli olanları içeren özel ve çok küçük (diyelim ki beş, hatta daha az kimseden oluşan) bir yürütme gurubu seçmek gerekebilir. Bir tutuklama durumunda çalışmanın durmaması için, bu guruba aday üyelerin sağlanması *özellikle önemlidir.* Yürütme gurubunun, faaliyetleri, üyelikleri vb. komitenin genel toplantısının onayına bağımlı olmalıdır." (Lenin,*Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.6, s.235) (abç)

Görüldüğü gibi, Lenin, mümkün olan en fazla sayıda işçinin tam sınıf bilinçli, profesyonel devrimci ve komite üyesi olmasını özellikle gözetmek gerektiğini belirtiyor.

İşçileri komiteye sokmak siyasal bir görevdir

Parti büyüdükçe, görevler arttıkça, organlarda işçi oranının artırılması yaşam tarafından dayatıldıkça, bu kez sorun işçi ve aydınlar arasındaki ilişki çerçevesinde öne çıkıyor. RSDİP'nin 1905 yılında yapılan III. Kongresi'nde, "Sosyal Demokrat Örgütler İçinde İşçilerle Entellektüellerin İlişkileri Sorunu Üzerine" yaptığı konuşmada Lenin şöyle diyor:

"Bölünmelerin çoğu kez entellektüellerin işi olduğuna da değinildi. Bu önemli bir noktadır ancak sorunu çözmez. Basına yazdığım yazılarda, uzun bir süredir komitelere olanaklı olan en çok sayıda işçinin getirilmesini teşvik etmiştim.İkinci Kongre'den sonraki dönem, bu göreve yetersiz bir dikkat gösterilmiş olmasıyla belirleniyor — benim pratik parti çalışması içinde olan yoldaşlarla yaptığım konuşmalardan edindiğim izlenim böyledir. Eğer Saratov'da komiteye yalnızca bir işçi getirildiyse, bunun anlamı işçiler arasında uygun insanların nasıl seçileceğini bilmedikleridir. Kuşkusuz, bunun bir nedeni de parti içindeki bölünme idi, komiteler için sürdürülen savaşımın pratik çalışma üzerinde zararlı bir etkisi oldu. Tam da bu nedenle biz, Kongre'nin toplanmasını hızlandırmak için mümkün olan her yoldan çaba gösterdik.

"Komitelerimizin oldukça büyük bir bölümünü yeniden örgütlemek gelecekteki merkezin görevi olacak. Komite-adamlarının ataletinin üstesinden gelinmelidir. *(Alkışlar ve yuhalamalar.)*

"Komite-adamı olmayanlar alkışlarken Yoldaş Sergeyev'in yuhaladığını duyabiliyorum. Konuya daha genişçe bakmamız gerektiğini düşünüyorum. *Komitelere işçileri koymak pedagojik değil siyasal bir görevdir.İşçilerin sınıf güdüsü vardır ve biraz siyasal deneyim edinince, kısa sürede inatçı, direngen birer Sosyal-Demokrat olurlar.* Ben şidetle, komitedeki her iki entellektüele karşı sekiz işçi getirilmesinden yanayım. Parti basınında verilen tavsiye — komitelere olanaklı olan en fazla sayıda işçi konması —, yetersiz kalıyorsa, bu tavsiyenin Kongre adına verilmesi uygun olur.

"Kongre'den açık ve kesin bir direktif, size, demagojiye karşı savaşmak için radikal bir araç sağlayacaktır; bu, Kongre'nin kesin isteğidir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım c.8, s.407) (abç)

Lenin'in bakışı son derece berraktır: Komitelere işçileri koymak *siyasal* bir görevdir. İşçi sınıfının partisi olmanın doğal gereğidir. Her komite buna *özel* dikkat göstermelidir.

Olanaklı olan her yerde komite kur!

İşçi hareketinin, partisinde örgütlenerek devrime atılması partinin olanaklı olan her yerde örgütünü geliştirmesini hem olanaklı hem de zorunlu kıldı. Ama partiye saf proleterlerin dışından da üye kazanılıyordu. Bu "standartlar düşer mi?" sorusunu ister istemez getirdi.Lenin, işçi sınıfı dışından kazanılan üyelere ilişkin olarak, "sosyal-demokrat hareket onlara değil *onlar* sosyal demokrat harekete *katılacaklar, onlar* proletaryanın konumunu benimseyecekler" diyerek, üye kazanmak anlayışının en alt sınırını da kesinkes koydu. Lenin bu konuda, 1905 Eylül'ünde kaleme aldığı "Sosyal-Demokrasi'nin Köylü Hareketine İlişkin Tutumu" yazısında şöyle dedi:

"Olanaklı olan her yerde *kendi* komitelerimizi, *Sosyal-Demokrat İşçi Partisi*'nin komitelerini kurmaya çabalıyacağız. Bunlar köylüler, yoksullar, aydınlar, fahişeler (bir işçi geçenlerde bir mektupta bize neden fahişeler arasında ajitasyon yapmayalım diye sordu), askerler, öğretmenler, işçilerden — kısacası, *tüm Sosyal-Demokratlardan, ve, yalnızca ve yalnızca Sosyal-Demokratlardan* oluşacak. Bu komiteler, en gelişkin hali ile, Sosyal-Demokrat çalışmanın bütününü yönetecek, bununla birlikte, özellikle ve özel olarak kır proletaryasını örgütlemeye gayret edecekler. Çünkü Sosyal-Demokrat Parti proletaryanın sınıf partisidir.

"Kendisini geçmişin çeşitli kalıntılarından tamamen kurtarmamış bir proletaryayı örgütlemenin 'Ortodoks' olmadığını sanmak çok büyük bir yanılgıdır ve biz mektubun ilgili bölümlerinin yalnızca bir yanlış anlamadan kaynaklandığını düşünmek isteriz. Kent ve endüstri proletaryası kaçınılmaz olarak bizim Sosyal-Demokrat İşçi Parti'mizin *çekirdeği* olacaktır ve biz programımızda da belirtildiği gibi çalışan ve sömürülenlerin tümünü — istisnasız tümünü: zanaatkarları, yoksulları, dilencileri, hizmetçileri, serserileri, fahişeleri — partimize çekmeli, aydınlatmalı ve örgütlemeliyiz.Elbette şu gerekli ve zorunlu koşulla ki, *Sosyal-Demokrat hareket onlara değil onlar Sosyal-Demokrat harekete katılacaklar, proletarya onların konumunu değil onlar proletaryanın konumunu benimseyecekler.*"(Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.9, s.237-238) (abç)

On kat yüz kat daha fazla işçiyi kazanalım

1905 Devrimi'nin yükselmesi ve karşı-devrimin dişlerini göstermesiyle birlikte Bolşevizm-Menşevizm ayrımı da iyice keskinleşir. Oportünizm, "partilerüstü", "herkesin" katılabileceği "geniş işçi partisi" demagojisini yükseltir. Bu konuda da Bolşevizmin duru, canlı Marksizmi bizim için çarpıcı bir örnektir: Hemen hemen tamamıyla saf proleter unsurlardan oluşan ve yalnızca devrimci Marksizmin yolunda giden bir parti istiyoruz.

Bu tutum, menşevik Larin'in *Bir Geniş İşçi Partisi ve İşçi Kongresi* kitabına 1906 yılında Lenin'in verdiği yanıtta vardır:

"Larin, 'partiyi sınıfın içinde eritmeyi istemiyorum' diye görüş getiriyor. Yalnızca öncüyü dokuz milyonda 900 000'i birleştirmek istivorum' diyor.

"1903 yılı için yapılan resmi fabrika anketi sonuçlarını aldım. Toplam fabrika işçisi 1,640,406 idi. Bunun 797,997'si herbiri 500'den fazla işçi çalıştıran fabrikalarda işçiydi. En büyük fabrikalardaki işçi sayısı 800,000, Larin'in, işçi partisinin Sosyalist-Devrimciler ile birleşmesi durumu için verdiği sayıdan biraz azdır!

"Hali hazırda bizim Sosyal-Demokrat Parti'mizin daha şimdiden 150,000 ile 170,000 arasında üyesi varken ve büyük fabrikalarda çalışan 800,000 işçi bir yana, büyük maden işletmelerindeki işçiler (bu toplamın içinde yoklar) ve ticaret, tarım, ulaşım, vb. de çalışan saf proleter unsurlar olduğu halde, Larin'in Rusya'da Sosyal-Demokrasi'ye 900,000 *proleteri* parti üyesi olarak kısa sürede kazanabileceğimizden hiç ümidi yok. Canavarca, fakat gerçek.

"(...)

"Biz, bu hedefin gerçekleşebileceğinden oldukça eminiz.'İşçi kongresi' ve 'partilerdışı parti' maceralarına karşı şiddetli yanıtımız olarak, şu belgiyi öne sürüyoruz: *Sosyal-Demokrat İşçi Partimizi beş kat ve on kat çoğaltalım.* Yeter ki o, ana olarak rutinden (alışılmışı yinelemekten — *İ.S.*) çekiyoruz, buna karşı mücadele hedefe *yalnızca devrimci Marksizmin sancağı altında* ulaşılsın.

"(...)

"Larin'in 'ideal'ine (900,000 parti üyesi) maceralar yoluyla değil, bugünkü doğrultumuzda yoğun çalışma ile ulaşacağız ve hatta bu sayıyı *geçeceğiz.* Şimdi, Parti'yi *proleter* unsurların yardımı ile büyütmek kesinlikle gereklidir. St.Petersburg'da 6,000 parti üyemizin olması anormaldir.(St.Petersburg havzasında 500 ve 500'den çok işçi çalıştıran fabrikalarda 81,000 işçi var, toplam ise 150,000 işçi.) Merkez Endüstri Bölgesi'nde 20,000 parti üyemiz olması da öyle (500 ve 500'den çok işçi çalıştıran fabrikalarda 377,000, toplam olarak 562,000 işçi var.)

"Bu tür merkezlerde Parti'ye beş kat ve on kat daha fazla işçi kazanmayı *öğrenmeliyiz.* 'Kazanmayı öğrenmeliyiz' diyoruz, çünkü kuşkusuz, böyle merkezlerde Sosyal-Demokrat işçi sayısı parti üyelerinden misliyle fazladır. Ne çekiyorsak rutinden (alışılmışı yinelemekten .*İ-S-)* çekiyoruz, buna karşı mücadele etmeliyiz. Gerekli olduğu yerde 'lose organisationen' — daha gevşek, daha geniş ve daha ulaşılabilir *proleter* örgütler kurmayı öğrenmeliyiz. Belgimiz: Partilerdışı işçi kongresine ve partilerdışı partiye karşı *daha büyük Sosyal-Demokrat İşçi Partisi*dir! Bu açıdan Larin muhakkak ki haklıdır. Fakat entellektüelce korkaklığın veya entellektüelce hislerin kurbanı olmayalım. Amacımıza maceralara dalmadan kendi *Sosyal-Demokrat* yolumuzu izleyerek ulaşacağız." (Lenin, "Menşevizmin Krizi", *Toplu Yapıtlar*, İng.basım, c.11, s.357.358) (abç)

Kararlılık, inat ve özveri ile, kesinlikle yenilmez bir parti olacağız

Partiye işçiyi başa alarak üye kazanma görevi, devrim öncesinde olduğu kadar, devrimden sonra da gündemin en önemli maddelerindendir. Yoksul köylülük, işçi sınıfına bakmakta, ama devrime karşı düzenlenen sabotaj ve provokasyonlar karşısında yalpalamaktadır. Partinin, işçi sınıfının kararlı, disiplinli tutumunu geliştirmesi devrimin ilerletilmesi için canalıcı önem taşımaktadır. Burada Lenin III. Bütün Rusya Sendikalar Kongresi'nde yaptığı konuşmada şöyle söyler:

"Bu noktada yalnızca şiddet yoluyla hiçbir şey yapılamaz. *Tüm gerekli olan, örgüt ve moral otoritedir.* İşte bu nedenledir ki, Parti Kongre'mize dile getirdiği mutlak kanıya sahibiz ve ben bunu desteklemeyi görev biliyorum. Ana belgimiz şudur — daha fazla tek-kişilik yönetim olsun, tek-kişilik yönetime çok yaklaşalım, daha fazla işçi disiplinimiz olsun, kendimize çeki düzen verelim ve tüm kesimsel ve meslek çıkarlarını bir kenara itip, tüm özel çıkarları feda edip *askersel bir kararlılık, inat ve sadakat ile çalışalım. Yoksa başaramayız.* Fakat eğer Parti'nin bu kararını uygularsak, üç milyon işçi arasında son adama değin ve sonra da sosyalizmin utkusu için kendini feda etmiş insanların moral otoritesini ve gücünü duyacak olan on milyonlarca köylü arasında uygularsak, kesinlikle ve tamamen yenilmez olacağız. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.30, s.514) (abç)

Özetlersek, işçiyi başa alarak üye sayısını artırmak, Parti komitelerini öncü, ileri işçilerle güçlendirmek, daha çok artan görevlerin üstesinden on kat yüz kat daha fazla proleter üyeyle gelmek, canlı devrimci Marksizm çizgisini sürekli olarak korumak, kararlı, inatçı ve özverili tutum almak, kesinlikle yenilmez bir parti olmak için ertelenemez görevler arasındadır.

(*) Burada Sosyal-Demokrat sözcüğü, komünist anlamında ve Sosyal-Demokrasi, komünizm, komünist hareket anlamında kullanılıyor. — *İşçinin Sesi*

Eksiklerimizi işçi sınıfının önünde tartışıp düzelterek ilerliyoruz. Bu anlayışla kaybedeceğimiz birşey yoktur.

Kazanacağımız k ca bir işçi sın fı var

Güçlü yanlarımızı güçlendirerek, işçi üye kazanarak işçi sınıfı içinde daha fazla derinleşecek ve yaygınlaşacağız.

Yavuz Savaşçı

Tercüman, 11 Haziran'da "TKP Militan Bulamıyor" başlıklı bir haber yayınladı. Bu haber partimizin Merkez Komitesi Nisan Plenumu ana kararının "Yapılmamış ve Gündemde Bekleyen Görevler" kısmından bazı bölümleri çarpıtarak veriyor. Ama bu bölümler *bile*, örgütümüzün kendi yanlışlarına, eksiklerine karşı nasıl doğru tutum aldığını gösteriyor.

Açıklık en iyi silahtır

Tercüman, eksik ve hatalarımızı işçi sınıfının önünde eleştirmemize "itiraflar" adını vermiş. Buna en güzel yanıtı, partimizin yeni dönem örgütsel stratejisini belirlediğimiz III. Konferans'ta V. Dursun yoldaş yaptığı kapanış konuşmasında vermişti. Yoldaşımız şöyle demişti:

"III. Konferans'ımızda tüm parti olarak tepeden tırnağa, derin ve kapsamlı bir eleştiri-özeleştiri yaptık. Kendimizi açıkça eleştirmekten, yanlışlarımızı ve zaaflarımızı adıyla çağırmaktan korkmadık. 'Şimdiye dek yok olup giden tüm devrimci partilerin kendini beğenmişlikten, güçlerinin kaynağını göremediklerinden ve zayıflıklarını tartışmaktan korktuklarından yok olup gittiklerini' komünist hareketin tarihi ve Lenin bize öğretmiştir.

"Lenin, partinin kendi yanlışlarını eleştirmesini, tüm komünistlerin önüne bir görev olarak koymuştur. Şöyle diyor: 'Bir siyasal partinin kendi yanlışlarına karşı tutumu, partinin ne denli samimi olduğunu ve *sınıfına* ve *emekçi halka* karşı sorumluluklarını *pratikte* nasıl yerine getirdiğini değerlendirmede en önemli ve en emin yollardan biridir. Yanlışı açıkça kabul etmek, nedenlerini araştırmak, bu yanlışa götüren koşulları incelemek ve bunların üstesinden gelmenin yollarını ortaya dökmek — ciddi bir partinin göstergesi budur. (Parti -*İ.S.*) görevlerini böyle yerine getirmeli, *sınıfını* ve sonra da yığınları böyle eğitip yetiştirmelidir.' (Lenin, *agy*, c.31, s.57)

"III. Konferans'ta bu görevi hakkıyla yerine getirdiğimizi söyleyebiliriz.

"Tabii şimdi, uzak yakın tüm oportünistler, söylediklerimizi bize karşı kullanmaya çalışacaklardır. Bundan da korkumuz yoktur. Önemli olan, eksiğimizin, aksağımızın gizli kalması değil, bunların düzeltilmesidir. Sınıfımıza yaraşır bir parti ancak böyle oluruz. Söylediklerimizden yararlanmaya kalkışacak küçük burjuvaların üzerinde durmaya gerçekten değmez. Her insan, her hareket, her parti, kendi yaptığıyla vardır, kendi yaptığıyla varolacaktır. Böylelerine, Lenin'in şu sözleri yeter: 'Kartallar bazen tavuklardan da alçak uçar, ama tavuklar hiçbir zaman kartallar kadar yüksek uçamaz.' " (Lenin, *agy*, c.13, s.165)

Bu görüşlerin ve tutumun doğruluğunu 1986'da yapılan III.Konferans ile MK Nisan Plenumu arasındaki dönemde bir yıllık çalışmamız bir kez daha doğruladı. III. Konferans partimizin yaşamında gerçekten önemli bir dönüm noktası oldu. Partimiz önemli adımlar attı.

Nisan ayında toplanan Merkez Komitesi Plenumu ise bir yıl sonra örgütümüzün güçlenen yanlarını, ortaya çıkan yeni zaafları değerlendirdi. Bunun ışığında partimizin 1987-88 örgütsel stratejisini belirledi: Geçen yıl hedefimiz işçi sınıfı içine girmekti. Bu yıl hedef işçi sınıfı içinde *derinleşmek ve yaygınlaşmaktır.*

Tercüman'ı bu kadar ürküten nedir?

Tercüman, bir yılda işçi sınıfı içinde etkinliğimizin artmasından ürküyor. Ürkmekte haklıdır. Çünkü gelmekte olan devrimci dalga *bizden* yanadır. Bir yılda attığımız adımları birkaç ayda hatta birkaç haftada atacağımız günler yaklaşıyor.

Tercüman bu nedenle MK Nisan Plenumu'nun ana kararından yalnızca "Yapılamamış ve Gündemde Bekleyen Görevler" konusundan aktarma yapıyor. "Militan bulamadığımızı"(!) söylüyor. Halbuki ana kararda "Gerçekleştirilmiş Görevler, Süren Görevler" de vardı.

Tercüman'ın TKP-*İşçinin Sesi*'ne karşı kasıtlı, karalama yazıları daha önce de çıktı. Buna şaşırmıyoruz. Burjuvazinin "ileri görüşlü" gazetesinin bizi düşman seçmesi doğaldır. Sınıf savaşı basında da sürüyor.

"İtiraflar" neyin nesidir?

Şimdi *Tercüman*'ın dediklerine bakalım. *Tercüman* "itiraflar" diye şunları getiriyor:

"Avrupa'da kolaylıkla hareket eden ve destek bulan örgüt, Türkiye'de ciddi bir örgütlenme yapılamamasını, 'profesyonellik anlayışının' bozulmasına bağlıyor ve mahalli birimlerin merkeze para göndermemesini ayıplıyor."

Bir kere partimiz açısından "Türkiye'de ciddi bir örgütlenme yapılamaması" diye bir sorun MK ana kararında *yoktur*. III. Konferans'ta "Türkiye örgütü güçsüz, kadro ağırlığı Avrupa'da" ve bu da zayıf yanlarımızdan biridir, demiştik. Geçen bir yıl içinde bu dengesizlik düzeltildi. Merkez Komitesi Plenumu bu durumu şöyle açıkladı:

"Örgütlenme konusunda önemli bir yol alındı. Bu bozukluk giderildi. Kadro ağırlığı Türkiye'ye geçti."

Görüldüğü gibi örgütlenmemizin ağırlığı Türkiye'ye kaymıştır. Bunun en güzel göstergeleri merkez organın Türkiye'de basılıyor ve dağıtımının III.Konferans'tan bu yana 8 kat artmış olmasıdır. *Tercüman* TKP-*İşçinin Sesi*'ni yurt dışında bir örgüt gibi göstermeye çabalıyor. Ama güneş balçıkla sıvanmıyor.

Partinin işçileşmesi

Geçmişte, çeşitli nedenlerle partimizde bazı kadroların profesyonellik anlayışında bozulma oldu. 1986'da toplanan III.Konferans bunu eksiklik olarak benimsedi ve üstesinden gelmek üzere önlem aldı. Konu III.Konferans kararında şöyle anlatıldı:

"Merkezden mali yardım bekleme zayıflığı, profesyonellik anlayışında da bozulma yarattı. İşe girip çalışmada isteksizlik belirdi. Polis aramıyor, davası yok ya da sonuçlanmış, yarım günlük bile iş aramıyor. Komünist partisi, hangi 'devrimci' gerekçeyle olursa olsun, yaşamını üretmeyenden, üretmek istemeyenden korkmalıdır. İster fabrikada, ister parti profesyoneli olarak, önemli olan insanın yaşamını üretmesi, aldığının karşılığını emek olarak ortaya koymasıdır."

Bir yıl sonra toplanan MK Nisan Plenumu ise bu yönde şu kararı aldı:

"Bozulma giderildi. Ancak 'bir daha olmaz' demek için erkendir. Ayrıca doğru yanaşımın yeni üyelere de özümsetilmesi gerekmektedir." (*İşçinin Sesi*, sayı:327)

Tercüman ise "bozukluklar kısmen giderildi" diyerek alınan kararı çarpıtıyor.

Tercüman'ın bir başka çarpıtması da "mahalli birimlerin merkeze para göndermesi" konusudur.

Tercüman'ın bilincindeki parti burjuva partisidir. Bu tip bir parti kendi üyesi olan yığınla insandan aldığı kesenek ya da bağışla değil, parababalarının yüklü "yardım"larıyla ayakta durur. Sonra da onlara hizmet eder. Gerçek bir işçi partisi ise elbette üyelerinin maddi özverisi üzerinde yükselir. Ayrıca taban örgütlerinin örgütün sinir merkezi olan "merkez" örgütüne olabildiğince maddi destek vermesi ancak doğal olabilir. Burada aksama varsa merkeziyetçi işleyişte de aksama vardır.

Merkez çalışamazsa, örgütün tümü etkilenir. Merkez çalışamadıktan sonra yerel örgütün çalışması da o yerle sınırlı kalır işe yaramaz. Bunun için komünist partisinde genelin çıkarı parti merkezi ile üstüste çakışmaktadır. Bunun için yerel örgütler merkezden yardım beklemek yerine "merkeze nasıl daha fazla maddi katkı yapabiliriz"i öne koyar. Bu konuda MK Plenumu'nun kararı şöyledir:

"— Bu hastalığı partimizin bir yıl içinde büyük ölçüde atlatmış olduğunu söyleyebiliriz. Kuruluş ve kadro yerleştirme aşamaları dışında merkezin mali yardımda bulunduğu yerel örgüt yoktur.

"— Kendi olanaklarını yaratabilen örgütlerin bir bölümü merkeze de gelir akıtmaya başladı. Ancak olanak yaratma konusunda örgütlere yaratıcı, planlı çalışma pratiği genellikle zayıftır.

"— Gelirlerin %25'ini merkeze gönderme düzenli değildir. Bazı parti birimleri uygulamamaktadır.

"Bozukluk kısmen giderilmiştir. Doğruyu uygulamada eksiklikler vardır." (*İşçinin Sesi*, sayı:327)

Tercüman, partimizin bu denli açıklıkla ele aldığı konuları aynen böyle yazamaz. O burjuva basının bir organıdır. O yalancı ve korkaktır.

Partimiz işçinin partisidir

Tercüman'ın aynı yazıda bir başka çarpıtması daha var. Şöyle diyor:

"Üniversite gençliği arasında istediği desteği bulamayan örgüt, sendika tabanlarını ve genç işçi ve çırakları kullanmak için yol arıyor. Hedef olarak da siyasetle ilgisi süren deneyli ileri işçiler seçildi"(!) (*Tercüman*, 11 Haziran 1987)

Önce şunu belirtelim: III.Konferans pilot bölgelerde, belirlenmiş işçi kesiminde örgütlenmeyi yeni dönemin örgütsel stratejisinin özü, odak noktalarından bir tanesi olarak saptadı. Bu alandaki eksikliği de şöyle açıkladı:

"Parti örgütünün genel sınıf bileşimiyle sınıf ve partinin ideolojisiyaseti arasında fark vardır. Komünist partisi, işçi sınıfının partisidir. En kısa sürede üye bileşimini işçiye oturtmamız gerekmektedir. Bu bir sınıf sorunudur."(*İşçinin Sesi*, sayı: 305)

MK Nisan Plenumu ise, bu eksikliği gidermede bir yıl içinde geldiğimiz noktayı şöyle özetledi:

"Örgütün bileşiminde işçi oranı yükseldi. Sempatizanlar arasında işçi oranı partideki işçi oranından daha da yüksektir. Bu temelde, görülebilir gelecekte de partide işçi oranının yükselişi sürecektir.

"*Bu bozukluk giderilmiştir.*" (*İşçinin Sesi*, sayı:327) (abç)

MK Plenumu 1987-88 örgüt stratejisini çizerken, kazanmak istediğimiz işçi kesimini de şöyle belirledi:

"Türkiye'de önemli endüstri merkezlerinde, sola yatkın ve aktif, nitelikli işçi kesimi.

"a. Devrimci durum ve faşizm yıllarını yaşamış, dersler çıkarmış, siyasetle ilgisi süren deneyli, ileri işçiler.

"b. Sendika tabanından militan sendikacılar.

"c. Genç işçiler, çıraklar ve işçi olmak üzere yetişen öğrenciler." (*İşçinin Sesi*, sayı:327)

Görüldüğü gibi partimiz "üniversite gençliği arasında istediği bulamadığı" için değil *işçi sınıfının partisi olduğu için* işçi sınıfı içinde örgütlenme hedefini öne çıkarıyor. Ve siyasetimize en yatkın işçi kesiminde örgütlenmeyi başa alıyor. Ama bu sayımızda yayınlanan Anahtar'da açıkça belirtildiği gibi bütün toplum katlarında, bütün ezilen sınıf ve katmanlar içinde *de* örgütlenme görevimiz olduğunu unutmuyoruz.

İşçiyi başa alarak üye sayımızı artırıyoruz

Bu yüzden *Tercüman*, "TKP militan bulamıyor" derken yalan söylüyor.

Biz sınıf savaşının önümüze koyduğu görevleri yerine getirebilmek için partimizi güçlendiriyoruz. Önümüzdeki görev işçi sınıfı ve devrimci hareket içindeki ideolojik-siyasal gücümüzü hak ettiği örgütsel güce dönüştürmektir.

TKP—İşçinin Sesi işçinin partisidir. Bunun için elbette *işçiyi* başa alarak üye sayımızı artıracağız.

Böylece sınıfın en ileri, en sınıf bilinçli, en özverili ve en savaşkan unsurlarını kazanan partimiz toplumun ezici çoğunluğunu harekete geçirecektir. Onları devrime ve demokrasiye götürecektir.

Gençlik içinde de örgütleniyoruz

Gençlik içinde örgütlenme, kendisini gençliğin ve geleceğin partisi olarak gören partimiz için başta gelen diğer bir görevdir. Ve gençlik içindeki örgütlenmemiz bugün eskisinden daha yaygındır. Yürükoğlu yoldaşımız "1987-1988 Örgüt Stratejisi" yazısında gençlik örgütlenmesine bakışımızı şöyle açıkladı:

"Komünist gençlik örgütlenmesi kuracağız. Birkaç cümleyle söylersem, komünist gençlik örgütlenmesinde bugünkü amaç gençlik hareketini örgütlemek değildir. Gençlik hareketini bölmek de değildir. Gençlik hareketinin tek bir örgüt içinde ama farklı siyasal örgütlenmelere olanak tanınan bir yapı içinde birleşmesinden yanayız. Komünist gençlik örgütlenmesi bugün partiye militan kazandırmak amacıyla sınırlıdır. Yarın yarın içinde belli olur. Bugün partiye o kesimden güvenilir insanlar kazandırmak amacıyla bir illegal komünist gençlik örgütlenmesi kuracağız. Bu, gençlik hareketinin ülke çapındaki savaşımını bölmek için değil, güçlendirmek için olacak."(*İşçinin Sesi*, sayı:327)

Daha geniş genç yığınların partimize ve ideolojimize kazanılması, hem gençlik hareketinin güçlenmesi hem de militanlaşması için önemli bir koşuldur. Bu görevi de başaracağız.

Kim kimi kandırıyor?

Tercüman, Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Nisan Plenumu'nun "Yapılamamış ve Gündemde Bekleyen Görevleri" olarak belirlediği görevleri, "itiraf" diye çarpıtarak verdi. Ama bu yalancı, korkak tutum bile *Tercüman*'ı istediği yere götüremedi. Partimiz hakkında uyandırmak istediği kanı boşlukta kaldı. Böyle olmasının en önemli nedeni, *eksikliklerimizi ve zaaflarımızı, güçlü yanlarımızla birlikte, işçi sınıfı önünde açıkça tartışma sorumluluğunu göstermiş olmamızdır. Açıklık komünistlerin şaşmaz silahıdır.*

TKP—*İşçinin Sesi* bu tutumunu sürdürecektir. Güçlü yanlarımızı güçlendirerek ilerleyeceğiz, işçi sınıfı içinde derinleşeceğiz ve yaygınlaşacağız. TKP—*İşçinin Sesi* "militan" aramıyor, onun kazanacağı koca Türkiye işçi sınıfı vardır.

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Fabrikalardan
makine sesinden önce
İşçinin Sesi gelecek!

TKP—*İşçinin Sesi*
işçinin partisi!
Yıl: 13, Sayı: 332, 1 Temmuz 1987

Türkiye burjuvazisi, en parlak, en hızlı gelişen, en yoğun ileri teknolojiyle donatılmış ve en ihracata dönük endüstri kolu olan tekstilde bile *bunalımdadır.*

TEKSTİL ENDÜSTRİSİNDE DURUM VE İŞÇİ SINIFIMIZ

Mercan Köklü

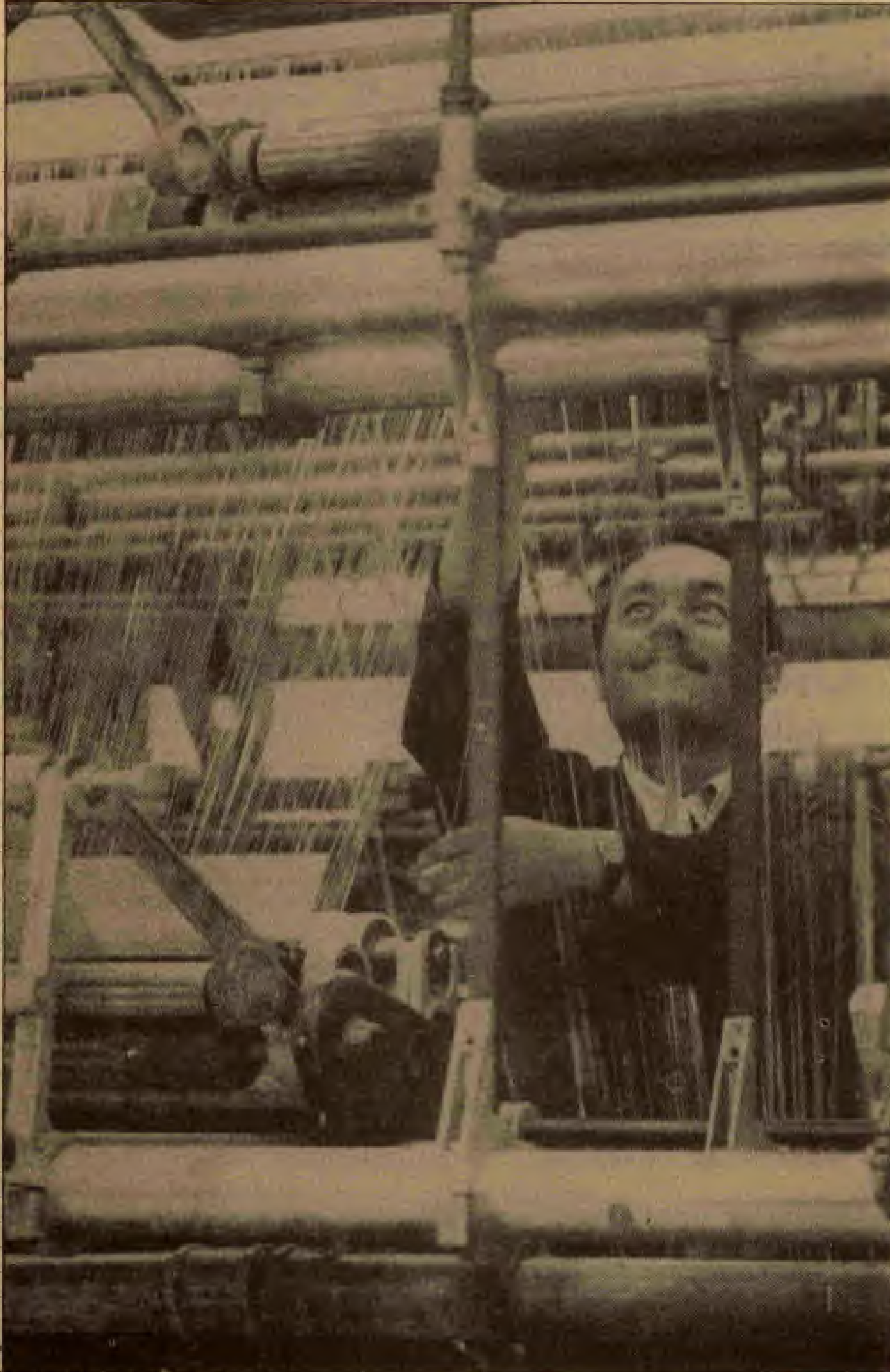
Geçenlerde *Milliyet*'te çıkan bir haberde,"tekstilde bunalım"dan sözediliyor, son 5 ayda 6 fabrikanın kapandığına, 2 bin işçinin işsiz kaldığına yer veriliyordu.

Gazete muhabirinin görüştüğü Teksif sendikası Topkapı şube başkanı Salih Özen, tekstil sektöründeki son gelişmeleri yorumlamış. Özen, 23 yıllık sendikacılık yaşamı boyunca böyle kötü bir durumun ancak 1971-1972 döneminde meydana geldiğini anlattıktan sonra, şimdiki bunalımda işçilerin eskiye göre çok daha kötü bir durumla karşı karşıya olduklarını söylemiş. Kapanan fabrikalarda 1 milyar liraya yakın işçi alacağının biriktiğini de belirtmiş.

Burjuva gazetelerinin hemen hemen aynı günlerde tekstil endüstrisi ve ihracatlar üzerine yazdığı başka haberlerde ise endüstrinin durumu farklı yorumlandı.

Bazı tekstil firmaları, kredilerin tekstil endüstrisi için önemli bir kaynak olduğunu söylüyor, ama kredi faizlerinin yüksek olmasının tekstilcileri aşırı faiz yükü altında bıraktığından yakınıyorlar. Tekstil firmaları, pamuk ve pamuk ipliği fiyatlarının yükselmesinin maliyet artışı yarattığını belirtiyor, bu maliyet artışını içerde, ürünlere %45-50'ye varan zamlarla yansıttıklarını söylüyorlar. Bu tutumlarını da, yaptıkları ihracat anlaşmalarının bazı maddelerinin maliyet artışlarını dışa yönelik ürün fiyatlarına yansıtmayı engellemesiyle ve kaynak yetersizliğiyle açıklıyorlar.

Görüldüğü gibi, söylediklerinin ardında yatan *esas* nokta, dünya pazarında dehşetli bir rekabetin varolduğu, maliyet artışının dış pazara çıkan ürünlere yansıması halinde, Türkiye burjuvazisinin dokunmaya çalıştığı pazarlardan bile hemen söküp atılacağıdır. Tayland, Endonezya,Tayvan, G.Kore gibi rakipler Türkiye burjuvazisinin el attığı yerlere yerleşmek için sırada bekliyorlar. Bunun yanı sıra, emperyalist ülkelerin, kendi tekstil endüstrilerini korumak için aldıkları önlemlerin Türkiye gibi ülkelerden gelen malların pazardaki fiyatlarını oldukça artırıyor ve rekabeti zorlaştırıyor olması da, önemli bir "sorun" yaratıyor.

Bu konuda, *Tekstil ve Makina* dergisinde, AET'nin, ABD'nin ve Kanada'nın 1977-1978'den beri Türkiye'nin ihraç ettiği tekstil ürünlerine karşı anti-damping vergisi ve kota uygulamasına gittiği belirtiliyor. Bu anti-damping vergisinin, 1981 sonunda %16 olarak belirlendiği, 1982'den beri de %12 düzeyinde sürdürüldüğü ifade ediliyor. Türkiye'nin en güçlü olduğu pamukta konulan kotaların ihracatı kısıtladığı, iplik ihracatının işe kontenjana bağlandığı yazılıyor. (İlker Parasız, *Tekstil ve Makina*, Mart 1987)

O zaman ne oluyor? Dışta "rekabet gücünü" artırabilmek için içerde, işçi sınıfının ve emekçi halkın sömürüsüne hız veriliyor. Bu, zamlarla olduğu kadar, gerçek ücretlerin düşürülmesinde ve başka birçok yoldan "önlem" alınmasında da yansıyor. Bunalımın faturası işçi ve emekçilere *ödettiriliyor.* Söylemedikleri budur.

Görüldüğü gibi toplumun iki uzlaşmaz sınıfı aynı endüstrinin sorunlarını tamamen farklı açılardan yaşamakta ve değerlendirmektedir.

Yine de nereden bakılırsa bakılsın, tekstilde bir sorunun olduğu bellidir. Bu sorunu, Türkiye'de tekstil endüstrisinin gelişme eğilimi içinde, Türkiye burjuvazisinin açmazlarıyla birlikte ele almalıyız. O zaman, işçi hareketinin fazla uzak olmayan bir gelecekte göğüslemek zorunda kalabileceği sorunların üstesinden de nasıl gelebileceğine bugünden belli yanıtlar getirebiliriz.

Şimdi tekstil endüstrisinin durumuna bakalım.

Tekstilde durum

1984 yılında yapılan Ulusal Tekstil Sempozyumu'nda açıklanan verilere göre, Türkiye'deki pamuk üretimi dünya üretiminin %3-4'ü kadardır. Türkiye'nin dünya pamuk ipliği ticaretindeki payı %9 dolayında, dünya tekstil ticaretindeki payı ise %l'dir (M. İplikçi, *Ulusal Tekstil Sanayıı Sempozyumu,* MMO Yayını,1984) Bir başka kaynağa göre de Türkiye'nın dünya tekstil ticaretindeki payı, bugün %2,5'tur. (*Dünya,* 19 Mayıs 1987)

Öte yandan Hazine ve Dış Ticaret

Müsteşarlığı'nın verdiği bilgiye göre, Türkiye'nin tekstil ihracatı, 1987 yılının ilk 3 ayında geçen yılın aynı dönemine oranla *ihracat değeri olarak* artmıştır.

Burjuva basın bunu "başarı" olarak flaş haberlerle verdi. Vermesine verdi ama "ihracat miktarındaki artış" üzerine nedense ağızlarını bıçak açmıyor. Oysa, aynı dönemde tekstil ihracatı miktarı, geçen yıl 161 tonken bu yıl 139 tona düşmüş. Miktar olarak *ihracattaki azalma* %13,6'dır! *(Milliyet,* 28 Mayıs 1987) Demek ki durum, burjuvazi için hiç de içaçıcı değildir. Tekstil ihracatıyla ilgili olarak çıkarttığımız şu tablo ihracat değerlerini veriyor ama bu haliyle bile çok şey anlatıyor. *(Tablo 1)*

TABLO 1

İhracat yapılan ülke	**Geçen yılın ilk üç ayına göre ihracat değeri (%)**
AET	+ 36,4
ABD	+ 35,5
Kanada	+320
İran	— 77
Irak	— 57
Arap ülkeleri toplam	— 50
Sosyalist ülkeler	— 61

Kaynak: *Dünya, Yeni Ekonomi, Milliyet*

Tekstil ihracatında "patlama" olduğu söylenen Kanada ile de, daha geçen haftalarda "ihracatta miktarı kısıtlama" anlaşması yapılmıştır. Ayrıca, ABD kota sistemini daha engelleyici hükümlerle donatmaya çalışmaktadır.

Bu durumu burjuvazinin kendi sözcülerinin birinin, Mensa Holding genel koordinatörü Atilla Alptekin'in ağzından verirsek, "geleneksel pazarlarımızın (Batı Avrupa ülkeleri) *toplam tekstil ürünleri talebi artmamaktadır." (Dünya,* 21 Mayıs 1987)

Bu "geleneksel" pazar(!) tekstil ihracatının %83 küsurunun yapıldığı AET, ABD ve Kanada'dır. Diğer "pazarlar" da zaten yitirilmektedir.

Bunlardan çıkan sonuç şudur: Türkiye burjuvazisi, dehşetli rekabet koşullarının olduğu dünya pazarında rakiplerine pazar kaybetmekte, elini dokundurduğu pazar olanaklarını bile, emperyalist ülkelerin korumacı önlemleri yüzünden kendine bir avantaj haline getirememektedir.

Türkiye burjuvazisi, en hızlı gelişen, en ihracata dönük, en yoğun ileri teknolojiyle donatılmış tekstilde bile *bunalımdadır.*

Dünya perspektifinde Türkiye tekstil endüstrisi

Dünya kapitalist ekonomisinin işbölümünde meydana gelen değişikliğe paralel olarak, dünya tekstil endüstrisinde de değişim vardır. 1974-1984 döneminde endüstrinin dünya çapında sahip olduğu toplam iğ sayısı aşağı yukarı 110 milyon dolayında kalmış ama bu iğlerin dağılımı değişmiştir. Emperyalist ülkelerdeki iğ sayısı 53 milyondan 42 milyona düşmüş, az ve orta gelişmiş ülkelerde ise bu sayı 55 milyondan 66 milyona tırmanmıştır. Ancak, emperyalist ülkelerin tekstil teknolojisinde büyük ilerlemeler kaydedilmiş, emek verimliliği yükselmiştir.

Bugünün en ileri teknolojilerinden kabul edilen "open-end" (O-E) ilmik teknolojisine az sayıda zayıf halka ülke de sahiptir. Bunlar arasında, Çin, Hong Kong ve *Türkiye* vardır. Yani, Türkiye tekstil endüstrisi ileri teknolojiye sahiptir. Özellikle 1982 sonrasında bu alanda bir atılım yapılmıştır. "Tekstil sanayi,özellikle gelişmiş ülkelerde ve bu ülkelerle rekabeti göze alan gelişmekte olan ülkelerde ileri teknolojileri seçmekte, dolayısıyla emek yoğun karakteri, sermaye yoğun bir yapıya terketmektedir."(A. Alptekin, *Yeni Ekonomi,* 21 Mayıs 1987)

Türkiye burjuvazisi, dehşetli rekabet koşullarının olduğu dünya pazarında rakiplerine pazar kaybetmekte, elini dokundurduğu pazar olanaklarını bile, emperyalist ülkelerin korumacı önlemleri yüzünden kendine bir avantaj haline getirememektedir.

"Ülkemizde kurulu tekstil üretim kapasitesi ülke tüketiminin çok üzerindedir....İç tüketimin ve ihracatın, bugün için, mevcut kurulu kapasitenin tam olarak kullanılmasına olanak sağlayacak düzeyde olduğu söylenemez. O halde, kurulu kapasitenin tam olarak kullanılması için ihracatın artırılması gerekiyor.

"(...)

"...Türk Tekstil Sanayi, ihracatını artırmaya mecburdur. Türk Tekstil Sanayi için *ihracat bir fantazi değil; yaşam yolu, ayakta durabilmenin şartıdır." (agy)* (abç)

Ancak, biraz önce de söylediğimiz gibi, "modern" Türkiye tekstil endüstrisinin açmazı tam da buradadır. Bununla ilgili olarak, 1983 yılında, bir yayınımızda, tekstil endüstrisi için şunları yazmıştık:

"Bazı dallar hızla genel ekonominin önünde bir gelişme göstererek kısa zamanda iç pazarın efektif talebinin sınırlarını aştı (örneğin tekstil)...

"Tekstil ihracata yönelik olarak doğmadı, ama bugün ihracata yönelik bir endüstrisidir. Hızlı gelişmesi, yeni teknoloji, yeni yatırımlar getirtti, iki milyon kadar insan çalışıyor. Türkiye pazarı bu endüstrinin üretimini ememez."(R.Yürükoğlu, *Durum ve Görevlerimiz 1983,* s.30-31)

Bugün tekstil endüstrisindeki gelişmeler bu değerlendirmemizi doğrulamaktadır.

Kurtlar sofrasında bir enik

Kendileri de açıkça söylüyorlar:

"Türkiye'nin mevcut tekstil ve hazır giyim ihracatı 2 milyar doların üzerindedir... Ne var ki, dünya tekstil ticaretindeki payımızın artırılması geçmişte olduğundan *daha güçtür.* Çünkü geleneksel ihraç *pazarlarımız (Batı Avrupa ülkeleri) artık büyüyen pazarlar değildir."* (A. Alptekin, *agy)* (abç)

Bu, lâf salatasıdır. Emperyalist ülkelerin bugüne kadar giyim eşyası satın alan ve hele son 30-40 yılda modanın başlı başına bir endüstri haline gelmesiyle satın alma eğilimi daha da kamçılanan insanları, Türkiye burjuvazisi dünya pazarına çıktığında, bir anda eğilim mi değiştirdiler? Çıplak mı dolaşıyorlar? Tabıı ki değil!

Burjuvazinin *yansıtmadığı* olgu, kendisinin Tayland, Endonezya, Tayvan ve Güney Kore gibi tekstil ihracatçısı rakıplerin yoğun *rekabeti* karşısında dişe dokunur bir ilerleme *kaydedemediğidir.* Buna ek olarak, emperyalist ülkeler, kendi tekstil endüstrilerini orta kuşaktan yükselen ihracat dalgasına karşı korumak için

kota, vergi, tüzük vb. yüzlerce engel çıkarmaktadırlar Bunların sonucunda Türkiye burjuvazısının tekstil ihracatı "tatlı bir düş" olmanın ötesine *geçememektedir.* Durum bundan ibarettir.

Böyle olunca burjuvazının gözleri ister istemez *diğer* yerlere çevrilmektedır.

"Gelişmekte olan ülkelerde artan nüfus ve kişi başına gelir ile birlıkte, bu ülkelerin tekstıl ürünlerine talebi artmaktadır Söz konusu ülkelerden tekstıl üretimine yönelmemış olanların artan tekstil ithalatlarından mümkün olan en yüksek payın alınması yolunda çaba harcanmalıdır." (A Alptekin, *agy)* (abç)

Baktıkları yön, ulaşmak ıçin uğraşıp didindikleri hedef açıktır, bellidir. Kendi olanaksızlıklarının da çok iyi farkındadırlar Gelışmelerin perde gerisinde, ıçın için yanan bır dinamit fitili vardır

Emperyalistleşememenın ulke için-

de sınıf savaşımını azdırması, ekonomik bunalımın sonucunda iş ve yaşam koşulları alabildiğine kötüleşen işçi sınıfı ve emekçi halkta iyice derinleşen öfke, bu kez düzeni kökünden sarsacağı apaçık olan devrimci dalga ve devrim!

Bugün tekstil endüstrisinde dünya pazarında pay kapma savaşında başa güreşen ulkeler arasında, Tayvan, Güney Kore, Endonezya, Tayland gibi, endüstride ışgücü maliyetinin Türkiye'den daha ucuz olduğu ülkeler vardır. Bır Amerikan şirketinin, Turkıye tekstıl endüstrısinde 1 saat için 0,96 dolar olarak bulduğu işgücü maliyeti belki Hollanda'daki düzeyin %9'u, ABD'dekinin % 13'üdür (M. İplikçi, *agy)* ama Güneydoğu Asya'nın işgücü malıyetleri yanında yüksek kalmaktadır. "İleri kapitalist pazarda malı çekici kılan ucuz emek, az gelişmiş pazarda hiç de ucuz kılmıyor." *(Durum ve Görevlerimiz 1983,* s.33) Türkiye bu nedenle, Ortadoğu, K.Afrika, G.Amerika, hele Güney ve Güneydoğu Asya gibi pazarlarda rekabet gücünü ve şansını yitirmektedir.

Kısacası, Türkiye burjuvazisi, tekstil gibi en ileri teknolojiye sahip olduğu, ancak ihracat ile yaşayabilecek bir sektörde "büyümeyen pazarlara", hem de anti-damping vergisi, kota, tavan miktar, vb. sınırlamalarla, sorunlarla boğuşarak tutunmak durumundadır. Dünyanın en önde gelen tekstıl üreticileri de aynı alanda kıyasıya bir kavga içindedir. Türkiye burjuvazisi, kurtlar sofrasında bir eniktir.

Önlemleri yetmiyor

Bu eksikliklerini giderme yönünde, Türkiye burjuvazisinin almaya çabaladığı belli önlemler yok değildır.

Burjuvazi kendi ülke sınırları içindeki kurtlar sofrasında küçükleri parçalayıp pazarın dışına atmakta, dünya pazarlarının gerekli kıldığı ölçeklerde iş yapabilmek için de, örneğin büyük dış ticaret şirketleri kurmaya çalışmaktadır. İsviçre ve benzeri ülkelerde "kardeş" ihracat şirketleri kurmaları ve en son Halit Narin'in temsil ettiği tekstil işverenleri kesiminden 21 şirketin biraraya gelerek ortak bir dış ticaret şirketi kurması

Türkiye yeni devrimci durumlara doğru dolu dizgin seyretmektedir. İşçi sendikaları bugünkü bunalımların ardından gelecek olan kaçınılmaz kapışmaya kendilerini hazırlamazlarsa, bu amaçla yığınların enerjisini seferber etmek üzere, sendikal demokrasiyi bütün yönleriyle uygulamazsa büyük bir hata etmiş olur.

bu önlemlere bir örnektir.

Ayrıca, kota ve benzeri sınırlamaların aşılması için, Türkiye'de yatırım yapmayı düşünebilecek yabancı şirketlerle ortak yatırıma gidilmesi önerilmektedir. (M. İplikçi, *agy)* "Switch" şirket tabir edilen şirketlerden de yararlanılmaya çalışılmaktadır. Böylece gümrük ve vergi duvarlarının üstünden aşmayı ummaktadırlar.

Öte yandan, yoğun ve en ileri teknolojiyi kullanan, "belirli ürün dallarında ihtisaslaşan" küçük ve orta boy işletmelerin kurulması emek verimliliğinin artırılması açısından özellikle tavsiye edilmektedir. *(Yeni Ekonomi,* 21 Mayıs 1987)

Burjuvazi, büyümeyen pazarlarda, göreceli olarak canlılık gösteren hazır giyim ve örücülük alanında da şansını denemek istemektedir. Bununla bağlı olarak, irili ufaklı çok sayıda firma, bol sayıda "ev işçisi" kullanmaya başlamıştır.

Hangi "önlemi" almaya çalışırsa çalışsın, burjuvazinin karşı karşıya bulunduğu açmaz öyle bir açmazdır ki, dışarıya daha fazla satabilmek için en ileri teknolojiyle yatırım yapıyor, ama dış satım alanı sınırlı ve engellerle dolu. Doğuya gidemiyor. Malı pahalı geliyor. Batıda çit çekmişler. Ancak öldürmeyecek kadar aralıyorlar. İçerde alım gücü o denli düştü ve işçi sınıfı, emekçi halk o denli yoksullaştı ki, iç pazarda emme gücü yok. İç pazarın alım gücünü artırsalar enflasyon göklere tırmanacak, malların fiyatı artacak, dış pazarlarda rekabet gücü iyice düşecek. Sonuçta ya dışa açılacaklar, ya da gelişen endüstri dalları *çökecek.*

Ya çökerse?

Türkiye kapitalizminin hem tekstildeki, hem de geneldeki açmazı "bir yanda gelişen endüstri dallarının üretimi, öte yanda üretimi ememeyen iç pazar ve kendi sorunları nedeniyle emmek istemeyen dış pazar"dır. (R.Yürükoğlu, *agy)*

Bu açmaz orta ve uzun erimde Türkiye burjuvazisinin önünden çekilmeyecek olan bir açmazdır. Kısa erimde bazı kesimsel ilerlemeler kaydedip belli ölçülerde dışa açılabilseler bile, kurtlar sofrasının öldürücü rekabeti karşısında yapabilecekleri fazla şey yoktur.

Üretim maliyetini düşürmek için yüksek teknolojiye yatırım yapmaya hız verecekler, bu da işsizliği ve toplumsal çalkalanmayı tehlikeli ölçüde artıracaktır. Zaten işsizlik %20-25 dolayında seyretmektedir.

Bunu yaparken, işçi sınıfının ve emekçi halkın gerçek gelirlerini daha da düşürmeyi deneyeceklerdir. Bu, daha şimdiden başdöndürücü bir hızla yükselen sınıf savaşımını daha da azdırmakla, burjuva devletin varlığını ve Türkiye kapitalizminin geleceğini dinamitlemekle eşanlamlıdır. Yani burjuvazinin durumu, kendisi için iki ucu pis bir değnektir.

Çökse de çökmese de Türkiye işçi sınıfı açısından genelde durum özünde aynı kalmaktadır: Sınıf savaşımı yükselecektir, işçi sınıfının emekçi halkı devrime götürme görevi daha da acilleşecektir.

Tekstil endüstrisi, daha şimdiden, pazarın dayattığı vahşi rekabet koşullarında zorlanmaktadır. Sermayenin uluslararasılaşması süreci ilerlerken, Türkiye burjuvazisi "yabancı" ortaklar bulmak için yollara dökülmüştür. Yeni, ileri teknolojilere yapılan yatırımlar ve tekstil firmalarının pazarda birbirini boğazlaması sonucu ilan edilen iflaslar vb., yalnızca tekstilde değil genel olarak çok sayıda işçiyi

işsiz bırakmaktadır.

Görülüyor ki, dünya pazarlarında varlık gösterebilmek, tutunabilmek için burjuvazinin almaya çabaladığı "önlem"lerin, getirdiği "yenilikler"in işçi sınıfımız açısından anlamı, en başta daha yoğun bir sömürü ve yığınsal işsizliktir. Teksif'li sendikacının belirttiği gibi çocuk işçilerin, kadın işçilerin daha ucuz işgücü olarak, orta yaşlı, eski teknolojiye göre vasıflı, erkek işgücünün yerini alması için işverenlerin aktif ve sistemli çabayı artırmasıdır.

İki milyon dolayında işçisi olan bir endüstri dalında etkileri daha şimdiden hissedilmeye başlanan bu gelişmeler işçi sınıfının her geçen gün daha da kötüleşen iş ve yaşam koşullarını eskisinden daha derin yoksulluk koşullarına çekmektedir.

Uluslararası pazarın dayattığı vahşi kapitalist rekabete dayanamayıp da endüstri dalı "çökerse", toplum büyük çalkantıların içinden geçecek, sermayenin uluslararasılaşma süreci daha hızlı ilerleyecek, burjuvazi "ulusal" görüntüsünü biraz daha yitirirken, Türkiye işçi sınıfı, dünya işçi sınıfına biraz daha yakınlaşacaktır. Uluslararası işçi hareketinin ortak istemleri giderek artan oranda Türkiye işçi sınıfının somut güncel istemleri haline gelecek demektir.

Bu alanda başta örgütlenme olmak üzere, çeşitli görevlerin yerine getirilmesi ve işçi sınıfının pek de uzak olmayan bir gelecekte karşı karşıya kalabileceği sorunlara hazırlanmasında, tekstil işkolundaki sendikaların, en başta Teksif'in taşıdığı sorumluluk büyüktür.

Neler yapılabilir?

Tekstil işkolunda iki milyon dolayında işçi çalışmaktadır. Bugün Türkiye'nin en büyük sendikası olan Teksif'in üye sayısı, işkolundaki işçi sayısının çok altındadır. İşkolunda yoğun bir sendikalaşma seferberliği, sınıfın örgütsüz kesimlerini, küçük işletmelerde toplanan yüzbinleri, ev işçiliği yaparak her haktan yoksun işçiler olarak yaşayan işçileri sendika çatısı altında toplama kampanyası ertelenemez bir görevdir. Sendikalı işçinin görevi örgütsüz sınıf kardeşine sendikada kucak açmak, onu yanına kazanmaktır.

Sendikada örgütlü 200 bin dolayındaki işçinin, tekstildeki ciddi bir bunalım karşısında ne yapacağını bilmesi de gerekiyor. Yığınsal işten çıkarmalar ortamının şaşkınlaştıracağı onbinlerce insanın tekil, kesimsel öfke ve gazabının örgütlenmesi, örgütlü yığınsal karşı koyuşa dönüştürülmesi gerekiyor.

Yığınsal işsizliğe karşı işkolundaki işçilerin bir kısmının ya da tamamının örgütlü tepki göstermesi de yeterli olmayacaktır. Sınıfın diğer kesimlerinin aktif dayanışmasını sağlamak için, aynı işkolundaki ve diğer işkollarındaki sendikalarla her düzeyde dayanışma, iş ve güçbirliği örgütlenmesini şimdiden özendirmek önemlidir. Petrol-İş grevleriyle dayanışma için İstanbul'da çeşitli sendikaların ortak eylem yapma yönünde aldıkları en son karar eyleme dönüştüğünde, sınıf dayanışmasının gücünü yaşamın içinde gösterecektir.

Uluslararası işçi örgütlerinde daha aktif yer almak, dünya işçi sınıfının başka ülkelerdeki parçalarının Türkiye işçi sınıfına desteğini sağlamak, uluslararası düzeydeki savaşıma aktif katılmak, işçi sınıfının yalnızca tekstil sektöründeki kesimini değil, tamamını proletaryanın enternasyonalist ruhunda eğitmek büyük önem taşıyor.

Burjuvazinin sermaye yoğun ileri teknolojiyle üretim yapmak için paçaları sıvamış olması, Teksif gibi sendikaların önünde, çalışma sürelerinin azaltılması kavgasını yükseltmek için engin ufuklar açmaktadır. Türkiye kapitalist ekonomisinin hızla dünya kapitalist ekonomisiyle bütünleşmesi "35 saatlik iş haftası" kavgasını son derece somut bir savaşım odağı haline getirmektedir. Faşist cunta döneminde uzatılan çalışma süresi kısaltılmalı, ***haftada beş gün, günde 7 saat çalışma süresi için kavga yükseltilmelidir.*** Sendikaların en önemli görevi olan sömürüyü azaltma görevinin yerine getirilmesinde bu istemin yükseltilmesinin önemi büyüktür.

Türkiye burjuvazisi, faşizm döneminde devlet tekelci kapitalizminin merkeziyetçi, bürokratik yapısını pekiştirmiş, büyük mülkiyeti güçlendirmiş ve emperyalistleşmeye yönelmiştir. Ama emperyalistleşememiştir. Vahşi bir rekabetin hüküm sürdüğü kapitalist pazarda yediği her tokat onu daha da azdırmaktadır. Dışta savaş kışkırtıcılığı iyice azarken, içte sınıf savaşı dipten gelen bir dalga gibi yükselmektedir.

Türkiye yeni devrimci durumlara doğru dolu dizgin seyretmektedir. İşçi sınıfı ile burjuvazinin kaçınılmaz hesaplaşması yaklaşmaktadır. Tekstil işkolunun sendikaları, başta Teksif olmak üzere bugünkü bunalımların ardından gelecek bu kapışmaya kendilerini hazırlamazlarsa, bu amaçla yığınların engin enerjisini seferber etmek üzere, sendikal demokrasiyi bütün yönleriyle uygulamazlarsa büyük bir hata edilmiş olur.

Sınıfın öncüsünün, komünist partisinin yakın görevi işçi sınıfını, onun demokratik yığın örgütlerini yaklaşan kapışmaya, sınıfların meydan savaşına hazırlamaktır.

Önümüzde işçi sınıfı için eşsiz tarihsel bir fırsat yaklaşmaktadır. İyi hazırlanalım. Örgütlü milyonlar, milyarderlerin örgütlerinden çok daha güçlüdür.

Uluslararası den yimden de öğr niy ruz

İşçiler yalnızca kendi fabrikalarındaki, kendi işkolu, ya da ülkelerindeki savaşımdan ve deneyimlerden öğrenmiyorlar. Dünya işçi sınıfının farklı ülkelerdeki deneyimi emperyalistleşemeyen Türkiye burjuvazisinin işçi sınıfına karşı ne gibi uygulamalara gibileceğine de ışık tutuyor.

Hong Kong

Tekstil endüstrisi, tekellerin yaygın bağlarla kendine bağladığı yüzlerce orta ve küçük işletmenin üretimi üzerinde yükseliyor. Tekstil endüstrisinde çalışan işçiler, toplam işçi sayısının %45'ini oluşturuyor. Bunların %70'i kadın.

Ülkede merkezi bir sosyal güvenlik sistemi, sosyal sigorta yok.Tekstil'de işgücü maliyeti, saat başına 1,41 dolardır. Hong Kong işçisinin saat ücreti İngiltere'deki tekstil işçisinin aldığı ücretin 1/4'üne ancak geliyor.

Haftalık çalışma süresi 48 saat, ama fazla mesai çoğu kez zorunlu tutuluyor. Üstelik, 12 yaşından küçük onbinlerce çocuk tam gün, boğaz tokluğuna çalıştırılıyor.

Sendikalar bölünmüşlüğün getirdiği güçsüz konumdan çok zarar görüyorlar. Ayrıca, sendikal çalışma ve toplu sözleşme düzeni özel olarak engelleniyor.

Yakın zamana dek bir İngiliz sömürgesi ve dünyanın sayılı tekstil ihracatçıları arasında yer alan Hong Kong'ta sömürünün boyutlarını, ülkenin maliye bakanı, 1976 yılında şöyle ortaya koyuyordu:

> "Hong Kong'un mali başarısını, toplu sözleşme düzeninin görece yokluğuna borçlu sayılırız. Yoksa, daha yüksek ücretler elde etme çabası ile karşı karşıya kalırdık."

Bugün, yeni rakipleri karşısında dünya pazarlarındaki yeri sarsılmış olan Hong-Kong burjuvazisi, şimdi, işçi ücretlerinin ve vergi vb.nin çok daha düşük olduğu, Endonezya, Sri Lanka, Bengaldeş gibi ülkelere yatırım yapıyor. Bu, içeride işsizliği körüklüyor. Ayrıca, son yıllarda bilgisayar teknolojisine büyük yatırımlar yapıldı. Bunun da sonucu, binlerce işçinin işsiz kalması olacak. İşçi sınıfının savaşımı daha da yükselecek!

Güney Kore

Dünya pazarında öne atılan "yeni"lerden olan G.Kore'de, tekstil endüstrisi işçileri tüm işçi sayısının %28'i oranındadır. Bunların %70'i de kadın.

Kadınların erkek işçilerden üçte bir oranında daha az ücret aldıkları bir ülkede, bir makinacının *günlük* ücreti, 1985 yılında, ABD'de aynı işi yapan bir işçinin *saat* ücretinden daha azdı.

G.Kore'de haftalık *normal* çalışma süresi erkek işçi için 52.8 saat, kadın işçi için 53.5 saattir.

İşçiler asgari ücret hakkına, grev hakkına sahip değiller. Mecburi tahkim yaygın bir uygulamadır. (Bu durumu YHK deneyiminden Türkiye'de de biliyoruz.)

Sendikalaşma, mahalli işyeri veya işletme düzeyinde olursa bir ölçüye kadar — o da devlet kabul ederse — resmen kabul ediliyor. Ama, sendikalanan işçiler, sendikacılar kara listeye alınıyor. (Türkiye işçi sınıfı, bu uygulamayı, önce MESS'in yayınladığı kara liste kitabından, sonra da cunta döneminden beri bütün endüstrilerde yaygınlaştırılan bu uygulamadan yakınen tanıyorlar.)

"Yasadışı" greve karşı polis, işyeri güvenlik gücü, hazır bekletiliyor. Sendikalar dağıtılabiliyor.

Bu da yetmiyormuş gibi, G.Kore burjuvazisi, işçi haklarını sendikaları daha da geriye çekmek, işçi sınıfını sindirmek için elinden geleni yapıyor. Yine de G. Kore işçi sınıfı savaşımda yılmıyor, daha da bilenerek yolunda ilerliyor.

Filipinler

Filipinler burjuvazisi, özellikle Markos döneminde dünya pazarına açılabilmek için çok yol denedi.

Dikenli teller ardında kurulan "serbest bölge"lerde, sendikal ve grev hakkından yoksun işçiler, son derece düşük ücretlerle, çok kötü iş ve yaşam koşulları altında çalıştırılarak, "rekabet" gücü artırılmak istendi. Bir araştırmaya göre Türkiye'de saat başına 0.96 dolar olarak bulunan işgücü maliyeti, Filipinler'de 1978'de 0.49 dolardı. Buna bütün sosyal yardımlar dahildi.

Ev işçiliği, kırsal kesimlerdeki emekçilere, özellikle genç, bekar kadınlara iş verme, burjuvazinin beylik yöntemlerindendir.

Yine de, Filipinler işçi sınıfı 1980'lerde savaşımı daha da yükseltti. Sendikalaşma ve grev yapmanın yasak olduğu serbest bölgelerde bile greve çıkarak gücünü göstermekte gecikmedi. Burjuva legalitesini böylece parçalayabileceğini de öğrendi.

Bengaldeş

Dünyanın en yoksul, en geri ülkelerinden olarak bilinen Bengaldeş'te tekstil endüstrisi dünyanın en ileri teknolojilerine sahiptir.

Japon, Hong Kong, G.Kore ve Singapur tekelleri, işçi saat ücretinin 0.05-0.10 dolar dolayında olduğu bu ülkeye yatırım yapma yarışındadırlar.

Tekstil üretimi için gerekli malzeme ve hammaddenin hemen tamamının dışarıdan getirildiği bu ülkede işverenler işçileri, gündüzleri dışarı mal götürmesinler diye, geceleri fazla mesai çalışsınlar diye fabrikaya kilitliyebiliyorlar.

Sendikalara ve grevlere karşı yoğun çaba gösteren hükümet, sendikacıları, sendikalı işçileri ortaya çıkarabilmek için ordu mensuplarını "işçi" görünümüyle fabrikalara sokuyor.Had safhada çocuk ve kadın işçi sömürüsü var.

Bengaldeş burjuvazisi işçilerin iş ve yaşam koşullarının bu denli düşük olmasından, uluslararası pazarda rekabet etmek için yarar umuyor. Ama, Türkiye burjuvazisinin başındaki "dert", Bengaldeş'in de derdi! Emperyalist ülkeler, kota vb. engellerle Bengaldeş'den yapılan ihracatı ciddi olarak engelliyorlar.Bengaldeş işçi sınıfı bunlardan da ders alarak örgütleniyor, savaşımı yükseltiyor.

Sonuç

Burjuvazi, hangi ülkede olursa olsun işçi sınıfına karşı "önlem" alma peşindedir. Ev işçisinden, kırsal kesimden, modern teknolojiden, sendika düşmanlığından, çalışma haftasını olabildiğince uzatmaya vb. dek sayısız yöntemle burjuvazi artık-değeri maksimum düzeyde tutmaya çabalıyor. Sömürü oranını yükseltmeye, daha da yükseltmeye çabalıyor.

Ama her yerde, karşısında, kendi içinde rekabeti ortadan kaldırmaya ve sendikal birliğini sağlamaya çalışan, her fırsatta gücünü gösterip deneyerek, burjuvaziyi dünya yüzeyinden kaldırmaya ilerleyen işçi sınıfını buluyor. İşçi sınıfı, her ülkedeki müfrezesinin deneyiminden öğreniyor.

Türkiye işçi sınıfı da, diğer ülkelerdeki sınıf kardeşlerinin savaşımlarından, karşılaştıkları sorunlardan öğrenerek devrime ilerliyor.

Kaynak: N. Chisolm, N. Kabeer, vd., *Aynı İplikle Bağlıyız*, (İng. basım), London 1986.

Çoktan iflas etmiş sosyal demokrasinin kuyrukçusu sollar

B şuna uğraşıy rlar

Sosyal demokrasinin önde gelen örgütü SHP, "program" çalışması yapıyor. Bu burjuva partisi, kendi program tartışmasının içine solun çeşitli fraksiyonlarını katmaya, onları içine çekmeye, "yoğurmaya" çabalıyor. Bu konuda bir SHP örgütünün yayınladığı çağrı özetle şunları söylüyor:

"Program çalışmaları taslağının önsözünde açıklandığı üzere, genel başkan sayın Erdal İnönü, her iki taslağın, her örgüt kademesinde, partililerimizce *incelenmesini, tartışılmasını, görüşlerin, ek* ya da *değişiklik önerilerinin* yapılmasını samimi olarak *istemekte* ve *beklemektedir...*"

Bu belge, her türden oportünist akımın elinde dolaşıyor. Bu oportünistler, kendi iradeleriyle, birer misyon adamı edasıyla, ellerinde eski legal partilerin programları (1.TİP, 2.TİP, TSİP, vb.) ve TİP'lilerin eskiden burjuvaziye örnek olsun diye çıkardıkları "Demokrasi İçin Beş Yıllık Plan" kitaplarıyla "program tartışması" komedisinin içine gömüldüler. İçine girmek için entrist yöntemleri bolca kullandıkları sosyal demokrasiyi, şimdi de "ilerletmeye" çalışıyorlar.

Geçmişin özlemiyle olsa gerek, bu program ve kitapların "demokrat ve ilerici" ruhunu(!), burjuvazinin kabul sınırlarına giren reformlara sokmak için ileri sürüyorlar.

Açık konuşalım. Finans-kapitalin bu "sol", alternatif partisi, geçmişin de gerisine düşmüş bu oportünistlerden — ya da sosyal demokratlaşmış bu "ilerici" aydın zümreden — akıl hocalığı mı istiyor? Sosyal demokrat fikir kırıntıları için akıl hocalığına gerek yok ama, bir an için gerek olduğunu, sonunda "güzel" fikirlerin çıktığını varsayalım. Ama, sosyal demokrasi, nerede yazıp söylediklerini uygulamış, nerede uyguladıklarını programına geçirmiş? Ecevit, faşizmin yolunu temizler ve döşerken bunu söylüyor muydu? Ayrıca, bir tüfek atmadan yenilmiş, geçmişte de yarın da yenilgiye programlanmış olan bu oportünist "tez"ler, aradan 15-20 yıl geçtikten sonra, içinde kime ve ne kadar akıl taşıyabilir ki? Kelin ilacı olsaydı önce kendi başına sürerdi.

Sözü uzatmaya gerek yok. Bizim eski solların, oportünistlerin yaptığı, SHP'yi "demokrat, ilerici, emekten yana" bir parti yapacağız derken, burjuvazinin kuyruğuna takılmaktır. Bunu yaparken de asıl olarak ana *görevleri* işçi sınıfının ve emekçi halkın öfkesini, eylemini sosyal demokrasiye kapılamaya çalışmaktır.

Burjuvazinin istediği de bu değil mi? Tüm solu, bir potada (sosyal demokrasi potası da diyebiliriz) eritmek, *kendi* ideolojisini bunların eliyle işçi sınıfına sürmek ve bu düzene karşı başkaldırıyı eritmek, ezmektir.

Sol birliğin iki "büyük" oportünist gurubu, (bunlara birleşik menşevikler diyelim), bu göreve iştahla soyunmuşlar, SHP'nin önünde incir yaprağı görevini görüyorlar. Sosyal demokrasinin sergilenmesi, eleştirilmesi, karşı çıkılması gereken düşünce sistemine yama yapıyorlar.

Ama sağlı sollu burjuva partileri eliyle yürütülen planlar sökmeyecektir. İşçi sınıfımız bugün, onların ne yapmak istediğini anlıyor ve kabul etmiyor. SHP'li Gürkan'ın "halkın hızla sola kayışı"ndan bahsetmesi de bundandır.

Burjuva "sol"a, sosyal demokrasiye metelik vermeyen işçi sınıfı ve emekçi halk, sola komünizme kayıyor. Orada da programını, pozitif *alternatifini* hazırlamış, insan kazanma, işçi üye kazanma ve daha da büyüme hedefini önüne koymuş TKP-*İşçinin Sesi* var.

A. Bican, İstanbul

Türk-İş'in düzenlediği sempozyumda çalışma sorunları tartışıldı.

Türk-İş'in çalışma, sağlık, güvenlik sempozyumu

Türk-İş ile AAFLI'nın birlikte düzenlediği "Çalışma, Sağlık, Güvenlik Sempozyumu" 5-6 Mart tarihlerinde, İstanbul'da Samsun gemisinde yapıldı.

Toplantıya Türk-İş temsilcilerinin yanısıra, bilim adamları, AAFLI ve TİSK'ten konuşmacılar, SSK ve Sağlık Bakanlığı'ndan temsilciler katıldı. Bu konuda, *Türk-İş* dergisinin Mart 1987 sayısında bir haber de yayınlandı.

Bir sendikadan aldığım bilgiye göre, Türk-İş, işçi sınıfının önemli sorunlarının tartışıldığı bu toplantıya, "üst düzeyde teorik eğitim" yaptıkları gerekçesiyle yalnızca bağlı sendikalardan sınırlı sayıda temsilci çağırmış. Sendika eğitimcileri ve 30-35 kadar şube yöneticisi yine de sempozyuma katılabilmişler. İşçi sağlığı konusunda araştırma yapan bir ekibe sahip olan Petrol-İş'in, bu sempozyuma katılmamış olması ise, doğru ve yapıcı bir tutum değil. Doğru görüşlerin hazır bir platformdan dile getirilmesi, eğer görüş doğruysa, örgütün bütününü ilerletici etki yapardı. Üstelik sempozyuma katılan şube yöneticileri soru ve öneriyle daha etkin ve "radikal" tutum alınması yönünde görüşler getirmişler.

Toplantıya canlılık vermişler. Sosyal demokratların "ürkekliği" sendikalarda militan eylem yanlısı yönetimlerin ne denli önem bir ihtiyaç olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Sempozyumda bir konuşma yapan Şevket Yılmaz, ülkede son altı yıl içinde, emeğin çalışma koşullarının gittikçe kötüleştiğini, sabit ve dar gelirli kesimlerin satın alma gücünün yok denecek düzeye indiğini söylemiş. İş kazaları ile kötü iş ve yaşam koşulları arasındaki ilişkiye değinmiş. Üniversite ve yüksek okullarda, işçi sağlığı ve iş güvenliği kürsüsü kurulmasını istemiş.

TİSK temsilcisinin konuşması, orta düzeydeki yöneticilerin ve bilim adamlarının tepkisini toplamış. Bu arada, işçi sağlığı, meslek hastalıkları, iş kazaları, iş güvenliği konusunda işçi-işveren-devlet temsilcilerince ortak bir kurumun yetkili kılınması fikri ise, sendikacılarca soğuk karşılanmış, karar ya da öneri bile olmamış.

Buna karşın, Türk-İş'e bağlı bir işçi sağlığı enstitüsünün kurulması, işletmelerdeki *işçi sağlığı iş güvenliği kurullarının* eğitilip yetkinleştirilmesi, hekimlerin bu alanda özel eğitim görmeleri, işçilerin kendi sağlık sorunlarının çözümünde görev almaları şeklindeki öneriler sıcak karşılanmış, genel onay almış.

Bu arada birkaç değerlendirme yapmakta yarar var.

Türk-İş'in yeni yürürlüğe giren Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na karşı çıkması, işçilerin kendi parasıyla kurulan SSK kuruluşlarına, hastanelerine sahip çıkmaya çalışması elbette gereklidir. Ama bunun "mülkiyet hakkı"nı koruyan bir konumdan yapılmaması gerekir. Çünkü, işçi sınıfının kapitalizm altında azgın sömürüsü, nasıl ve ne tür "mülk" edinirse edinsin, derinleşen bir süreçtir. İşçi, sömürüye karşı çıkmalıdır. Yeni sağlık yasasıyla, halkın sağlığının özel ya da devlet tekellerinin "kârlı yatırım" gözlüğünden bakılarak değerlendirilmesine karşı çıkmalıdır. Sendikalı işçi, burjuvazinin bir düşman sınıf olduğunu, herşeyi evet herşeyi "kâr" gözlüğüyle gördüğünü de biliyor. O halde burjuvaziye karşı çıkmak, onun özel mülkiyete dayalı varlığına da karşı çıkmak gerekir.

Bir diğer nokta da, sosyal demokratların, bu arada aydınların tutumuna ilişkindir.

Muhalefetin sağ ve sosyal demokrat kesimleri, her toplantı ve eylemden, Türk-İş yönetimini soyutlama amacıyla yararlanmak istiyorlar. Menşevikler ise, "Türk-İş'te birlik" vb. diye ağızlarında laf gevelerken, pratikte "çaktırmadan" yeni konfederasyon örgütlemeye çalışıyorlar. Yalancı ve ikiyüzlü tutumlarıyla kimseye güven vermiyorlar.

Aydınlara gelince. Örneğin Türk Tabipler Birliği ve bazı "ilerici" hekimler, 2. Ulusal İşçi Sağlığı Kurultayı'nın Türk-İş tarafından örgütlenmesine karşı çıkıyorlar. İşçi sınıfı adına iş yapma, işçiler adına işgörme alışkanlığı içinde giriştikleri bu karşı çıkış, şomutta sendikal birliğin Türk-İş'te gerçekleşmesine karşı çıkış oluyor. Bu ise son tahlilde, bugün burjuvazinin eline oynamaktır.

İşçi sınıfımızın tarihte ilk kez gerçekten sendikal birliğinin sağlanabileceği bu fırsatın Türk-İş'de gerçekleşmesinin çok önemli bir devrimci görev olacağını aydınlara ısrarla anlatmalıyız.

Bu arada, muhalefetten da .a hareketli gözüken Türk-İş yönetiminin bir önemli zaafına da değinmek gerekiyor: Bir strateji yokluğu! Türk-İş, tarihinde ilk kez kendisine üye yüzbinlerin baskısını, tepkisini, vuruşlarını hissediyor. Yönetim buna bir çözüm arıyor, eylem planlıyor. Bizce, bugün işçi sınıfının sendikal birliğini kolaylaştırıcı, militan eylem anlayışını, sendikal demokrasiyi ilerletici yöndeki çabalar Türk-İş yönetiminin bunalımını çözücü etki yapacaktır.

Komünistler, sendikal birliğin Türk-İş'te gerçekleştirilmesi, sendikal demokrasi ve militan eylem yönündeki bütün girişimleri destekliyorlar. "Yeni" konfederasyon arayışlarının ancak ve yalnızca *burjuvaziye* hizmet edeceğini biliyor ve işçiler arasında menşevikler ve sosyal demokrasi eliyle yürütülen bölücü girişimlere şiddetle karşı çıkıyorlar.

A. Bican, İstanbul

Komünist alın eğilmez

Değerli yoldaşlar,

Türkiye cezaevlerinde durum kötüdür. Demokrasinin kırıntısını vermeye tahammülü olmayan Türkiye burjuvazisi cezaevlerinde hem içeride yatan devrimcilere hem de mahpus ailelerine olmadık baskı ve eziyeti yapıyor.

Elbette, toplumda buharın artması ve sınıf savaşımının yükselmesiyle birlikte, cezaevlerinde yönetimin tutumu değişmek zorunda kaldı. İşçilerin greve onbinlerle çıkmaları, gösteri yürüyüşü ve mitinglerin sıklaşması, öfke ile burnundan soluyan mahpus aileleri, cezaevi yönetimlerine karşı toplumsal baskı uyguluyor. Ama yine de işkence, dayak, zincire vurma uygulanan yöntemlerdendir. Hapisteki devrimciler ise buna şiddetle karşı çıkıyor, direniş yapıyorlar.

Hükümet bir yandan AET'ye hoş görünmek için, cezaevlerinde siyasal "suçlu" olmadığını söylüyor. Öte yandan yüzlerce devrimci dayaktan, işkenceden geçiriliyor.

Mahpuslara kendi elbiselerini giyme izni verilmiyor, tek tip elbise giymeye zorlanıyorlar. Tek tip elbise giymeyi reddeden devrimciler avukatlarıyla konuşturulmuyor, görüşmeye çıkartılmıyorlar. Mahkemeleri gıyaplarında yapılıyor.

Bir de devrimcileri mahkemeye zincirleyerek getirme çabası var. Mahpuslar, bu aşağılayıcı uygulamaya kararlı bir şekilde karşı çıkıyorlar.

Cezaevine Türkiye'de serbestçe basılıp satılan yayınların bile girmesini engellemek, mahpusların dışarıyla mektuplaşmalarına yasak koymak, onları tıbbi muayene ve yardım olanaklarından yoksun bırakmak, dışarıdan ilaç istemelerini, getirtmelerini yasaklamak, rasgele disiplin cezası yağdırmak, burjuvazinin bugün yoğun sürdürdüğü uygulamalardandır.

Faşizm döneminde bile burjuvaziye teslim olmayan devrimciler bütün bu anti-demokratik uygulamalara karşı bugün de savaşımı sürdürüyorlar. Onların

bilinci özgür, yürekleri ateştir. Yine de, yaşamdan gelecekten umudunu kesmiş, aşağılayıcı uygulamalara tepki göstermeyen bir gurup insan her zaman bulunabiliyor. Bunlar, herhalde İsa'nın yeniden yeryüzüne ineceği, Mesih'in kendilerini "kurtaracağı" günü bekliyorlar.

Burjuvazi ne yapsa nafile! İçerideki yoldaşlarımızın, devrimcilerin bilinci özgür, yüreği ateştir. Ateş volkan olacak, zindan duvarlarını da elbette bir gün eritip yıkacaktır.

Cavit Mert

Hükümet en son hazırladığı yasa tasarısıyla sendikalarda biriken işçi paralarına göz dikiyor.

Sendika paralarından elinizi çekin!

Yeni tasarı, sendikaları asgari temel işlevlerinden kopartıp sendika yönetimlerini düzene entegre etmeyi, işçi sendikalarını düzenin sürmesinden tam çıkarı olan örgütler haline getirmeyi amaçlıyor.

Kerim Gürsu

1 Haziran tarihli *Hürriyet* gazetesi, "Hükümet sendika parasına göz dikti" başlıklı bir haberde şunları yazıyor:

"Devlet sendika gelirlerine göz dikti. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanan yasa tasarısında, sendikaların devlet tahvili, hazine bonosu, gelir ortaklığı senedi gibi menkul değerler satın alması zorunlu hale getiriliyor."

Türkiye burjuvazisi, bir yandan Avrupa Topluluğu'nda yer alabilmek için yırtınıyor, ama bu arada çalışma yaşamına ilişkin yasalarda Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) normlarına uymadığı için de "taahhüt" metinleri imzalıyor. Öte yandan, emperyalistleşme gibi nesnel bir zorunluluğun baskısı altında "kâr kapısı" gördüğü her alana da el atıyor. 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nda öngörülen değişiklik de amaca yöneliktir.

Burjuvazinin esas derdi

Burjuvazinin esas sorunu, kendisi için son derece nesnel bir gereksinim olan amacı gerçekleştirememiş, emperyalistleşememiş olmasıdır. Bu onun belini bayağı büküyor.

Dış pazarın paylaşılmış olmasının yanı sıra Türkiye kapitalizminin emperyalistleşme emellerinin önünde duran diğer engel, bu hedefin gereklerini karşılamada yetersiz kalan, ekonomik ve siyasal işleyişleri değiştirme sorunu idi. Bu nedenle, özellikle faşizm döneminde kendi dükkanının içini düzenleme yoluna gitti.Dışa açılabilme yolunda dış rekabete uygun, dayanıklı şirketler, sermaye artırımı, büyük sermayeli büyük şirketler yaratmak için düzenlemeler yaptı. Finans-kapital çevresinde merkezileşme sağlayarak sermayeyi emperyalistleşme amacı için örgütledi.

Tüm bunları yaparken de üretim güçlerini bastırdı, içteki sömürü oranını daha yoğunlaştırdı.Yatırımların kârlı hale getirilmesi için ücretler aşırı derecede düşürüldü. Öyle ki gerçek işçi ücretleri 1963'ün de gerisine düştü.

Burjuvazi içindeki iflaslarla, el değiştirme operasyonlarıyla büyükler küçükleri yuttu. Faşizm, büyük mülkiyeti güçlendirdi. Yüksek faiz siyaseti ile yaprak dökümünü gerçekleştirdi. 1982'nin banka-banker furyasıyla sermayenin merkezileşmesini daha da yoğunlaştırdı.

Emperyalistleşme gereksinimi ile her türlü parayı toparlayıp sermayeye çevirmeye çalışan burjuvazi, 1980-1987 yılları arasında sayıları 120'yi aşan, her türlü aldatmaca "fon"larla işçi sınıfı ve emekçi halkın elinde ne var ne yok hepsine el attı. Fakir Fukara Fonu olarak başlatılan aldatmaca fonda toplanan paraları bile yatırım yapmada kullanıyor.

Burjuvazi en son, el atılmamış alan bırakmamacasına, işçi emekliliği konusuna da el attı. "İşçi için" öder göründüğü ama aslında işçinin, kendi emekliliğini kendi cebinden karşıladığı primlere de el atıyor. "Süper emeklilik" tasarısı ile, sosyal güvenlik sistemini "özel sigorta" anlayışına dayanan kârlı bir şirkete dönüştürmeyi amaçlıyor.

Sendikaların paralarına da el uzatıyorlar

Şimdi de kendileri için "yeni" bir alan olan sendika paralarına, işçinin savaşım için kesenek ve bağışlarla sendikada birikmiş parasına el atıyorlar.

2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun şimdi bu yönde değiştirilmek istenen 43.maddesi şöyledir:

"Gelirlerin Bankalara Yatırılması "Madde 43. — Sendika ve konfederasyonlar gelirlerini elde ettikleri tarihten itibaren otuz gün içinde sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olan bankalara yatırmak zorundadırlar..." (*Sendikal Yasalar*, Yasa Yayınları, s.48)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca sendika paraları konusunda hazırlanan değişiklik tasarısında 43.maddeye getirilen "yenilik" ise şöyle:

"Sendikalar ve konfederasyonlar, gelirlerini elde ettikleri tarihten itibaren 30 gün içinde sermayesinin yarıdan fazlası devlete ait olan bankalara veya devlet tahvili, Hazine Bonosu, toplu konut ve kamu ortaklığı gelir ortaklığı senedi gibi tamamen devletin teminatı altında bulunan menkul değerlere dönüştürmek zorundadırlar." (*Hürriyet*, 1 Haziran 1987)

Bu yeni yasa değişikliği gerçekleşirse, yapılmaya çalışılan açıktır: Sendikalarda biriken işçi paralarını da burjuva devlet mekanizmasının çarklarından yararlanarak sermaye yaratma amacına yem etmek. Bu arada bir taşla iki kuş vurmaya çalışılıyor.

Bir taşla kaç kuş?

Burjuvazinin amaçlarından biri, emperyalistleşmektir. Bunun için dış pazarlara açılmada çılgınca çaba gösteriyor. Ama dünya pazarlarında varlık gösterecek büyüklükte, dayanıklı şirketler yaratmak da sermayeyi büyütmekle ve çeşitli yan tedbirlerle olanaklı.

Yeni değişiklik tasarısında, sendikaların gelirlerini "menkul değerlere dönüştürmesi" zorunlu kılınıyor. Böylece bir yandan, satılamayıp elde kalan tahvil, bono, senet, gelir ortaklığı belgesi vb. "değerli"(!) kağıtlara "zorunlu" müşteri bulunuyor. Ama asıl olarak, sendikayı göbeğinden finans-kapital süreçlerine bağlamak, onu öz işlevinden koparmak amaçlanıyor. Burjuvazi, onu grev yapamaz, ekonomik-demokratik haklar savaşımında ileri atılamaz hale getirmek istiyor.

Oysa Marks, sendikaların başlangıçta görevlerini şaşmaz biçimde şöyle koymuştu:

"Sendikalar aslında, kendilerini hiç değilse saf kölelik koşullarının üstüne çıkarabilecek sözleşme koşullarını elde edebilmek için, bu rekabeti kaldırmak veya en azından kontrol altına almak üzere işçilerin *kendiliğinden* girişimleriyle ortaya çıktılar. Dolayısıyla, *sendikaların acil hedefi, günlük ihtiyaçlarıyla, sermayenin dur durak bilmeyen saldırılarını engellemeye yönelik uzlaşmalarla yani tek kelimeyle, ücret ve çalışma süresi sorunlarıyla sınırlıydı*. Sendikaların bu faaliyeti, yalnızca meşru değil, aynı zamanda *gereklidir*." (Karl Marks, Marks-Engels, *Seçme Yapıtlar*, İng. basım, c.2, s.82) (abç)

Bu faaliyet, sendikaların asgari varlık nedeni, şimdi önerilen yasa değişikliğiyle ortadan kaldırılmak isteniyor. Sendikaların bu *asgari* temel işlevinden kopartılıp, sendika yönetimlerinin sınıf savaşımına burjuvazinin gözlüğüyle, para, faiz, borsa hesaplarıyla bakmasının bu yoldan kolaylaştırılması amaçlanıyor. Böylece işçi sendikaları, düzenin sürmesinden tam çıkarı olan örgütler haline getirilmek isteniyor.

Sendikalar ne diyor?

Sendikacıların ilk tepkisi, bu değişiklik tasarısıyla hükümetin satılamayan tahvil ve bonolara müşteri aradığı şeklindeki yorumlar oldu. Bu arada Petrol-İş Genel Başkanı Cevdet Selvi, şöyle dedi: "Holdingler paralarını istediği gibi kullanırken, hükümet, sendikaların gelirlerini yönlendirmeye kalkıyor. Grevler için nakit para imkanı da kısılmak isteniyor. Çünkü bu menkul değerler derhal paraya çevrilmiyor, çevrilse bile daha düşük ödeniyor."

Bu tepkiler tutarsızdır, *yanlıştır*. "Menkul değerler derhal paraya çevirilebilse" yasanın getirdiği dayatmaya evet mi denilecekti? Paraya çevrildiğinde "iyi para" getirse işçi paralarının kapitalizmin taze para, sermaye gereksinimini hem de sendika eliyle karşılama çabası, bu utanmaz ve yüzsüz saldırı kabullenilecek miydi?

Sendikacı, özünde yalnızca kendisini yönetime getiren işçilere, işçi sınıfına karşı sorumludur. İşçi kuruşlarıyla, örgüt olsun diye sermayeye karşı işçi sınıfının çıkarlarını savunsun diye damla damla biriken sendika paraları hiçbir koşulda burjuvaziye armağan edilemez. Sendikacı tasarruf ettiği her kuruş işçi parasının hesabını işçi sınıfına vermek zorundadır.

Sendikalarını göz bebekleri gibi koruyan işçiler, işçi kuruşlarının sermaye sınıfına sermaye katmada kullanılmasını *kabul etmez!* İşçi sınıfı ile burjuvazinin çıkarı birbirine zıttır, uzlaşmaz!

Ne yapmalı?

Sendikalı işçiler, bu *çok önemli* yasa değişikliği tasarısına şiddetle karşı çıkmalıdırlar. Bu yasanın çıkması engellenmeli, bu yolda yığınsal tepki örgütlenmelidir. Yasa çıkarsa da uygulanması imkansız kılınmalıdır. Bu somut durumdan yola çıkarak gösterilmelidir ki, işçilerin örgütlü gücü karşısında hiç kimse kanun falan "hikaye"dir! Çünkü "işçi, kanunları, doğal olarak çok farklı bir gözle görür. Uzun ve acı deneyler sonunda, kanunun, burjuvazinin kendisine karşı elinde tuttuğu bir sopa olduğunu öğrenmiştir." (Marks-Engels-Lenin, *Sendikalar Üzerine*, Bilim Yayınlari, s.29)

İşçi sınıfımız burjuvazinin bu sopasını onun başında kıracaktır. Kırmak için yola çıktı. Komünist partisi bunu örgütlüyor, buna öncülük ediyor. Durum böyle olunca, sendikalar, burjuvazinin kendilerini düzene iyice bağlayacak planlarına militanca karşı çıkmanın da ötesine geçmelidirler. Onlar, "ilk ortaya çıkış amaçları bir yana, şimdi işçi sınıfının *tam kurtuluşunun* genel çıkarı için sınıfın örgütlenme merkezleri olarak bilinçli davranmasını öğrenmek zorundadırlar. Onlar, bu doğrultuda eğilim gösteren her toplumsal ve siyasal harekete yardım etmelidirler." (Marks, Marks.Engels, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.2, s.83)

Burjuvazinin bu girişimi işçilere, bir yandan burjuvazinin kanunlarının gerçek anlamını bir kez daha gösterir ve sendikalara gerçek görevlerini bir kez daha hatırlatırken, işçilere de *sendikal demokrasinin, tabanın söz ve karar sahibi olması* ilkesinin ne denli canalıcı önem taşıdığını gösteriyor.

İşçiler, sendikayı düzenin sürmesinden tam çıkarı olan bir örgüte dönüştürmek isteyen yasa değişikliğine karşı çıkın. Burjuvaziye karşı militan eylemle sendikal demokrasi kavgasını, birleştirin. Savaşımı daha da yükseltin.

Çalışma Bakanlığı kim oluyor da yetki belirliyor?

Erdemir'de yin "y tki" oyunu

Yıllardır yetki sorunu yüzünden toplu sözleşme imzalayamayan, kâh YHK'nın, kâh teşmil ile Bakanlar Kurulu'nun dayattığı toplu sözleşmelerle karşı karşıya bırakılan Erdemir işçilerinin "yetkili" sendikası en sonunda belirlendi! Çalışma Bakanlığı yetkili sendikayı Türk Metal olarak belirledi!

Yıllardır mahkeme kapılarında yetki kavgası veren Otomobil-İş, göz göre göre, hem yargı organlarının, hem bakanlığın, açık haksızlığına uğradı. Erdemir'de Otomobil-İş üyelerinin çoğunluk olduğunu bu haksızlığı yapanlar çok iyi bilmektedirler. Buna rağmen yüzsüzce böyle bir karar verdiler.

Sorunun çeşitli yanları var.

Bir kez, Çalışma Bakanlığı kim oluyor da yetki belirliyor? İşçinin dışında, üstelik hangi sendikadan olursa olsun işçilerin bir nebze güven duymadıkları, yetki belirlemede sahtekârlıklarıyla ün salmış bir organ işçi adına hangi örgütün sözcülük yapacağına karar veriyor. Bunu kökünden atmak gerekmektedir.

İşçiler kendi yetkililerini ancak kendileri verirler. Bu nedenle işçilerin denetiminde bir referandum, Erdemir işçilerinin de önerdiği gibi en geçerli çözüm yoludur.

İkinci bir yan, bu işin devlet tekelci kapitalizminin *olağan* "yolsuzluk"larından biri olabileceğidir. Erdemir yönetim kurulunun başkanlığına yanılmıyorsak Çalışma Bakanı'nın yakın bir akrabası gelmiştir. Hiçbir iş yapmadan, Erdemir'den yağlı ballı maaş almaktadır. Onun bu maaşını garanti etmek için Çalışma Bakanlığı'nın orada sendikal mücadeleyi en aza indirecek böyle karar almış olması da olanaklıdır.

Ancak bu karar öylesine aşikar bir haksızlık taşımaktadır ki sırf akrabanın yağlı ballı maaşı için alınırsa pek akıllıca olmaz. Böyle aşikar haksız bir karar neden çıktı, bunu daha iyi düşünmek gerek.

Nitekim, bizce üçüncü ve asıl önemli yan şudur: Bu karar Erdemir'de işçileri birbirine düşürmek için alınmıştır. Erdemir işçilerinin *herhangi* bir sendikada birleşmesi burjuvazi için korkulu bir rüyadır. Hele Otomobil-İş'te birlik terletici bir kabustur. Nerede olursa olsun Türk-Metal tabanıyla Otomobil-İş tabanının yakınlaşıp kaynaşmasına ise hepten havasız kalmak gözüyle bakılmaktadır. Yani bu iki sendikanın tabanlarını birbirine düşürmek yalnız Erdemir'de değil, ülke çapında stratejik önem taşımaktadır.

Türk Metal'in tabanı yönetimi gibi gerici değildir. O sendikada o yönetim biraz militanlık demagojileriyle, biraz gangsterlik yöntemleriyle, biraz da devletin, işveren örgütlerinin onunla zaman zaman özel olarak daha iyi toplu sözleşmeler imzalayarak onu cazip kılmaları sayesinde ayakta kalabiliyor.

Erdemir'in bütün işçileri, özellikle de haksızlığa uğrayan Otomobil-İş üyeleri bu hassas konuya dikkat etmelidirler. Otomobil-İş, bu haksızlığa karşı en kararlı biçimde mücadele ederken, mücadelesinin işçiler arası rekabeti değil işçiyle burjuvazi arasındaki düşmanlığı körüklemesine, hem işkolu çapında, hem ülke çapında işçilerin sendikal birliğini pekiştirici yönde sonuç vermesine özen göstermelidir.

Erdemir işçisi bu sorunun üstesinden gelecek, yetkiyi birleşik militan mücadeleye verecektir.

S.Günbudak

Tütün tekeli yasasının değiştirilmesiyle yoksul tütün üreticilerinin proleter saflara katılma süreci hızlanacaktır.

Tütün üreticilerinin tek kurtuluşu devrimdir

Seydi Gür

Türkiye emperyalizmin sömürüsü altında endüstrileşmesini tamamlamamış, teknolojik açıdan geri, orta derecede gelişmiş kapitalist bir ülkedir. Bu temel üstünde tekeller büyüyüp güçlenmiş, finans-kapital oluşmuş ve devletle tekeller içiçe geçerek devlet tekelci kapitalizmine yükselmiştir. Bugün Türkiye'de tarımda evrimci bir şekilde gelişmiş, kapitalist üretim ilişkileri hakimdir. Tekelci sermaye tarımda kapitalizmi ve buna bağlı tarıma dayalı sanayiyi geliştirmek için durmadan zorlanıyor. Tekelci sermaye, faşist diktatörlük ve faşizmin çözülüşü dönemlerinde tarımda kapitalizmi ve üretici güçleri *kısmen* geliştirdi. Ayrıca bu alan emperyalist sistemin yeni uluslararası iş bölümünde orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerin işine geliyor. Fakat böyle olması o ülkelerde süregen olan bunalımları ortadan kaldırmıyor. Burjuvazi bunalımı aşmanın yolunu üretimi ve mülkiyeti yoğunlaştırıp merkezileştirmede, tekellerin her alana el atmasında, dışa açılmada görüyor. Tütün konusu da böylesi gelişmelerin en sıcak yaşandığı bir alanı anlatıyor.

1980 faşist darbesinden sonra 24 Ocak kararlarının ışığında devlet, elindeki hantal KİT'leri ve buna benzer kuruluşları özel sektöre sunmaya başladı. Bu durum hem kendi yükünü hafifletecek hem de daha ileri teknoloji ile daha fazla üretim yapabilme yeteneğine kavuşacaktı. Tütün tekeli yasasının değişmesi de böyle oldu. Tütün tekeli yasası, kırsal alanlarda tütün üretimine yüksek nikotinli üretim olarak izin veren, tütünün işlenmesini, sigara yapımını devletin dışındaki kişi ve kuruluşlara yasaklayan bir yasadır. Bu yasayla, tekeller tütün işine giremiyor, sigara üretimi yapamıyorlardı. Bu durumun değişmesiyle tekellere yeni ve kârlı bir alan açılmış oldu.

Tütün tekeli yasasının değiştirilmesine bakmadan önce tütüne ve tütün üreten kır küçük burjuvazisinin durumuna bakmak gerekiyor.

Tütün, yaprakları için üretilen, yerden yaklaşık 70-80 cm yüksekliğinde endüstriyel bir bitkidir. Dünyada ağırlıklı olarak iki tür tütün dikimi yapılır: Birincisi Türkiye'de de üretimi yapılan, bol nikotinli, yoğun el emeğine dayanan *şark tipi* tütündür. Diğeri ise üretimi sulak arazide yapılan, az nikotinli, makine üretimine dayalı, üretiminde ötekinden daha az işgücü kullanılan, *Virjinya tipi* tütündür.

Tütün üretimi Türkiye'de yaygın olarak aile tarımı olarak yapılır. Tütün üretiminde ücretli emek kullanımı çok azdır. Geniş bir kesimin toprakları yoktur. Tütün dikmek için toprakları büyük toprak sahiplerinden yüksek fiyatla yıllık olarak kiralarlar. Toprak kiralarının yüksekliğinden dolayı kapitalistlere öfkelidirler.

Tütün üretimi zordur. Ağır, zahmetli, sabırlı işçilik ister. Fidanın yetiştirilmesi, tarlanın hazırlanması, arık açılması, dikilmesi, çapalanması, hele hele kırım çok zordur. Tütünün kırılması, yani yaprakların düzgün bir şekilde toplanması için tütün tarlasına akşam üzeri girilir, lamba ışığında sabaha kadar tütün kırılır. Böyle yoğun çalışmaya rağmen, fazla tütün de yapılamaz. Bir tütüncü ailenin bir yıl boyunca yapabileceği tütün 600 kiloyu pek geçmez. Böyle bir üretimden masrafları çıktıktan sonra aileye ayda 30 bin lira düşmez bile. Tütün, devlet tarafından üreticiden çok düşük bir fiyatla alınır.

Bugüne kadar ki uygulamalarda tütün tekeli yasası, özel tekellerin üretime dalmasına engel olduğu için, Türkiye kapitalizminin ayaklarına dolaşıyordu.

Türkiye'de bugüne kadar bazı ürünlerin üretimi, satın alımı, işlenmesi ve satımı devletin elindeydi. Tütün, çay bunlardan bazılarıdır. Çıkarılan yeni yasa ile bu yasak kaldırıldı. Bu yasa ile tekelci sermaye ve tekellerin devleti, genel olarak tarımda uyguladığını tütün üretiminde de uygulayarak üretici güçleri geliştirmeye çalışıyor. Artık tütün, yalnızca kır küçük burjuvazisi olan yoksul tütün üreticilerinin ürettiği bir ürün olmaktan çıktı. Bundan böyle bu üretimi tekeller ileri teknoloji, ücretli iş gücü ile daha büyük çapta yapacaklar. Bu, bir yandan tütün üretimini merkezileştirecek, özel mülkiyetin yoğunlaşmasına hız verecek, yoksul köylülerin mülksüzleşmelerini hızlandıracak, diğer yandan da kırlarda sınıf kavgasını derinleştirip, sertleştirecektir. Bu durum komünistler açısından faşizmin çözüldüğü, yeni bir devrimci dalganın giderek yükselmeye başladığı bir dönemde, yeni örgütlenme ve savaşım alanları açıyor.

Bu gelişmeleri partimiz daha 1981 yılında görmüş ve şöyle demişti:

"Faşist cuntanın tarım siyaseti, Türkiye tarımının bu karmaşık yapısı içinden kır küçük burjuvazisinin ve yarı proleterleri ayıklamaya yöneliktir. Vergi muafiyeti ölçütü tahıla göre ayarlanmıştır. Taban fiyatları ve serbest faiz uygulaması kır küçük burjuvazisini ve yarı proleterleri yıkıma sürükleyici yöndedir. Virjinya tütününe geçiş, yine yarım milyon tütün üreticisi aileyi yıkıma sürükleyecektir." (*TKP II. Leninciler Konferansı, 1981*, s.27)

Tütün yasasındaki bu değişiklik tekelci kapitalizmin kaçınılmaz sonucudur. Böylece, tütün üretiminde de tekeller eliyle ücretli işgücü kullanılmaya başlanıyor. Buna bağlı olarak eski üretim yapısı giderek çökecektir. Bu çöküş temelinde yoksul tütün üreticilerinin devrimci sınıfa katılma süreçleri hızlanacaktır. Bu arada, tekelci sermaye de yeni ve kârlı bir alanda, tütünde, sömürüyü dikimden üretime, dağıtıma kadar sağlamış olacaktır.

Böyle nesnel bir durumun önüne, sosyal demokrasi, örneğin DSP lideri Rahşan Ecevit, köylü popülizmi, kitle kuyrukçuluğu ile yalvararak çıkıyor. Kır küçük burjuvalarının ahüvahlarından yararlanarak siyasal puan toplamaya çalışıyor. Sınıf çelişkilerinin daha da belirginleşerek gelişmesini reformcu yoldan engellemeyi amaçlıyor.

Komünistler ise, kapitalizmin bu nesnelliği temelinde üretici güçlerin karşısına dikilmenin gericilik olduğunu bilerek, kır küçük burjuvalarına ve yoksul tütün üreticilerine gerçek kurtuluşun devrimde olduğunu gösteriyorlar. İşçi sınıfının öncüsü TKP-*İşçinin Sesi* ile devrimi gerçekleştirmek için kırlarda yoğun sabırlı, inançlı ve inatçı bir mücadele yürütüyorlar.

Devrim devletinde, "tüm topraklar üzerinde özel mülkiyet kaldırılacak, büyük kapitalist çiftlikler devletçe işletilecek, geri kalan topraklar isteyen tarım emekçisine ve tarım kollektiflerine gereksinimi oranında kullanım hakkıyla dağıtılacaktır..."

"Küçük üreticinin kooperatifleşmesi, özellikle tütün kooperatifleri kurması özendirilecek, küçük üreticiye en uygun koşullarda kredi olanakları hızlı ve yaygın biçimde sağlanacaktır." (*TKP-İşçinin Sesi, Program*, s.57-58)

Yoksul tütün üreticisinin sorunlarını, halkın devrimci enerjisini seferber edecek olan devrim çözecektir.

Elektronik endüstrisinde mesleki hastalıklar yaygın, iş güvenliği az, sendikalaşma zayıftır.

El ktr nikte de çalışma k şulları kötüdür

Elektronik endüstrisinde iş sağlığının ve iş güvenliğinin iyi olduğu yanılgısı yaygındır. Gerçekte bu böyle değildir. Birincisi, yapılan araştırmalara göre bu endüstri dalında iş kazalarının düşük olmasına karşın mesleki hastalıklar yaygındır. İkincisi bu endüstri dalında iş güvenliği kötüdür sendikalaşma zayıftır.

Elektronik endüstrisinin yarı iletken (semiconducter) fabrikalarında toz oranı modern hastanelerdekinden yüz defa daha düşüktür. Bu tozsuz ortam, özel elbise, başlık, eldiven giyen işçiler, havanın sürekli süzülmesi bir temizlik izlenimi veriyor. Ama bütün bu tedbirler, işçi sağlığından çok, üzerinde çok kısımlı elektronik devreler bulunan silikon parçasını korumak içindir.

Gerçekte bu endüstri dalında mesleki hastalıklar işçilerin yaşamını etkileyen önemli birer olgu durumundadır. 1980'de ABD'de yapılan bir araştırmaya göre elektronik endüstrisindeki mesleki hastalıkların oranı, diğer endüstri dallarına göre üç defa daha fazladır.

Asya'daki gelişmekte olan ülkelerdeki işçi ve sağlık örgütlerinin topladıkları kanıtlara göre bir sürü endüstri hastalığının elektronik endüstrisi ile bağları vardır.

Filipinler'de elektronik fabrikalarında çalışan işçilerde yaygın olarak verem ve zatürre görülmektedir. Bazı fabrikalarda kadınların toz taşır diye kendi elbiselerini giymeleri yasaklanmıştır. Dolayısıyla tropik, rutubetli iklime alışık kadın işçiler ince üniforma giyip soğuk, havalandırma sistemli odalarda çalışmaya zorlanıyorlar. Bu da yetmiyormuş gibi zatürre ve vereme yakalananlar derhal işten atılıyorlar. *(agy)*

Asya ve Uzakdoğu ülkelerindeki elektronik-montaj fabrikalarında çalışan işçilerin karşılaştıkları başka tehlikeler de vardır. Bu ülkelerde üretim yapan uluslarüstü tekeller çalışanların sağlık durumlarıyla hiç ilgilenmemektedir. Binlerce elektronik işçisinin gözleri zayıftır. Mikroskop ve televizyon ekranı kullanarak yapılan ince, detaylı işler gözlere zarar vermektedir. Güney Kore'de değişik elektronik fabrikalarında yapılan bir araştırmaya göre çalışanların %95'inin sadece bir yıllık işten sonra gözleri bozulmuştur.

İngiltere'de varolan az sayıda istatistikler bile bu ülkedeki işçilerin sağlık durumlarının da kötü olduğunu gösteriyor. Birmingham Üniversitesi'nin yaptığı bir araştırmaya göre Batı Midlands bölgesindeki Lucas İşletmeleri'nde çalışan işçiler arasında kanser oranı çok yüksektir. *(agy)*

Elektronik endüstrisinde çalışan işçilerin sağlığına zarar veren, tehlikeli üretim süreçleri transistörlerin üretimi ile birlikte çok artmıştır. Artan tehlikeler önceleri belirgin değildi. Bunun bir nedeni yeniliklerin pratiğe sokulması ve sık sık yöntem değiştirmekle uğraşan firmaların işçi sağlığı sorunlarının araştırılması ile ilgilenmemeleriydi. Diğer bir neden de bu zararların ancak uzun dönemde kendisini göstermesiydi. Örneğin kanser, ona neden olan maddeyle temas ettikten 50 yıl sonra görülmeyebilir. Her gün mikroskop kullanmak gözleri kalıcı olarak kötüleştirebilir fakat bunun farkına varmak 5 yıl alabiliyor.

Belirtilerin görünmesindeki gecikmelerin bir sebebi de firmaların çok sık işçi değiştirmeleridir. Üretim yöntemlerinin yol açtığı zarar belirtilerinin farkına varmaya başlayan işçi çoktan işten çıkarılmış oluyor. Örneğin Malezya'da işçi değiştirme oranı ayda %6'dır. İngiltere'de bile 35'ini dolduran işçilerin işten ayrılmaları teşvik ediliyor, ve yerleri genç işçilerle dolduruluyor. Yaşlı işçilerin sürekli olarak genç işçilerle yer değiştirmeleri onların tehlikelerin farkına varmalarını engelliyor.

Asya ve Uzakdoğu'da uluslarüstü elektronik tekellerinde çalışan işçilerin durumu o ülkelerdeki işçi sınıfının genel gibi kötüdür. *Durum ve Görevlerimiz* kitabında Yürükoğlu yoldaşımız bu durumu şöyle açıklıyor:

"Dünyada hızla yayılan bir gelişme var. Emperyalist tekeller kendi ülkelerindeki fabrikalarını kapatıp az gelişmiş ülkelerde aynı fabrikayı kuruyorlar. İşte, orta kuşak ülkeleri dışındaki az gelişmiş ülkelerde görülen endüstrileşme, asıl olarak bu şekildedir. Ülke ekonomisinden kopuktur. Örneğin, Wrangler firması blue jean yapıyor Uzakdoğu Asya'da. Kumaş başka bir yerden geliyor. O ülkede kullandığı ya elektriktir, ya sudur. Bir de çok yaygın bir biçimde genç kadın işçileri kullanıyor. (Bu tür fabrikalarda çalışanların çalışma süresi 3-4 yılı geçmiyor. Öyle bir sömürü altında çalışıyorlar ki, sonra posası çıkıyor, atıyor kenara, yeni işçi alıyor.) Bunun sonucunda orta kuşak ülkeleri dışındaki ülkelerde kurulan fabrikalarda aşağı yukarı tüm girdiler dışarıdan geliyor. Orada birleştiriliyor ve tümü yeniden sandıklara konup gidiyor. Hatta bu çeşit fabrikaların adı da var, *'dünya pazarı fabrikaları'* deniyor. (R.Yürükoğlu, *Durum ve Görevlerimiz*, s.21)

Bizim burada bahsettiğimiz fabrikaların birçoğu da yoldaşın bahsettiği tipte fabrikalardır. Özellikle kadın işçiler 30 yaşına varmadan işgücü değerlerini yitiriyorlar, can sıkıntısı, yorgunluk veya senelerce mikroskopla çalışmanın sebep olduğu göz zayıflığı verimliliklerinin düşmesine neden oluyor. Maaşları biraz daha yüksek olan eski işçileri işten çıkarıp yerlerine en alt sırada ücretle genç işçiler almak daha kârlı bir iş oluyor ve bu genç işçiler 3-4 ay içinde daha yüksek verimle çalışır duruma gelebiliyorlar.

Elektronik endüstrisi diğer endüstri dallarına göre oldukça yenidir. Pekçok ülkede bu dalda çalışan işçiler sendikasızdır. Çoğu zaman devletler ve firmalar sendikalaşmaya karşı çıkıyorlar. ABD'nin uluslarüstü tekelleri Asya ülkelerinde çalışan manager ve müdürlerine, sendikalaşmayı önlemek ve işçi örgütlerini çürütüp dağıtmak gibi konularda staj ve eğitim vermekte ve değişik yollar göstermektedirler. Bu yolların başında işçilerin biraraya gelmesini önlemek için farklı saatlerde başlayan vardiyalar, işçileri örgütleyebilecek aktif, öncü işçileri tesbit edip işten atmak, kollektivizme karşı bireyciliği teşvik etmek, fabrikanın yönetmenliğine katılıyormuş yanılgısını yaratarak, işe yaramaz komiteler oluşturmak gelmektedir.

Görüldüğü gibi dünya çapında elektronik endüstrisindeki işçilerin iş sağlığı ve iş güvenliği oldukça kötüdür. Bu da şunu gösteriyor ki elektronik endüstrisine egemen olan, dünya çapında üretim yapan uluslarüstü tekellere karşı, tüm ülkelerin işçileri ortak, şendikalı savaşım vermelidirler. İş güvencesi, kadın işçilerin hakları, eşit işe eşit ücret, işçi sağlığı, her işçiye mesleki eğitim gibi somut sorunlardan yola çıkarak, bireycilik mikrobuna karşı kollektivizm ruhunu, örgütsüzleştirme çabalarına karşı sınıfın sendikal birliğini eskisinden daha sıkı örgütleyerek, uluslararası düzeyde savaşımı yükseltmelidirler.

Metin Haznedar

Dinsel gericilik gençliğin enerjisini karşı-devrimci yönde kullanmaya çalışıyor.

Boş sözlere karnımız toktur!

Gülen Erdilek

Türkiye'de yaşamın her alanında "olay" var. En başta işçiler, gençlik, kadınlar... Aklımıza gelebilecek kesimlerin, ezilen ve sömürülen sınıf ve katmanların hepsi düzene karşı tepkilerini yükseltiyorlar.

İşçi sınıfının yükselen tepkisi karşısında korkan burjuva kesimler önce derhal "işçici" kesildiler. Lafta "işçi sınıfı"nı düşünür, öneriler getirir oldular. Tepkisini yükselten kesimlerin sayısı arttıkça burjuvazi içinde "gençlikçi", "kadın hakları savunucusu" geçinenlerin sayısı da çoğaldı. Öfkeyi bastırmak için birbirleriyle adeta yarışa girdiler. Ama yaşam bildiği yönden akıyor, burjuvazinin istemediği gelişmeler, militan ve yığınsal eylemler oluyor, daha da olacaktır.

Dinci gericilik boş durmuyor

Gençlik, burjuvazinin "haklarını savunma"da(!) yarıştığı kesimlerden biridir. Neredeyse her gün yeni bir gençlik dergisi çıkıyor. Bunların bir kısmı gençliği apolitikleştirmek, onları amaçsız insanlar topluluğu haline getirmek için, bir kısmı da varolan siyasallaşmayı, toplumdaki haksızlıklara karşı yükselen savaşım isteğini düzen sınırları içinde boğmak için uğraşıyor. Bunların ikisi de aynı kapıya çıkıyor: Gençliğin devrimci enerjisini eritmek. Gelişmeleri düzen yararına çevirmek.

Bu çabayı kimi yayınlar yoz kültür propagandası ile sürdürüyor. Dinci gerici kesim ise, sanki gençliğe uğrunda savaşılacak haklı bir dava veriyormuşçasına demagojik yayın yapıyor. Gençliğin devrimci enerjisinden karşı-devrimci bir amaç için yararlanmaya çabalıyor.

Ümmetçi bir gurubun yayınladığı *Köprü* dergisi böyle bir yayın. Gençliğe özel bir dikkatle yanaşıyor. Nisan 1987 sayısında, gençliğin sorunlarına "anlayışla" yanaşıyormuş gibisine bir "çağrı" yayınlamış. *Köprü* bu "çağrı"da şöyle diyor:

"Gençlerimizi anlıyor, dinliyor muyuz? Onlara elimizi uzatıyor, yardım ediyor, destek oluyor muyuz? Yoksa onları içlerindeki fırtınalara, dalgalara mı teslim ediyoruz?

"Gençlerin problemlerini saymaya var mısınız? Herhalde saymakla bitmez. Meslek seçiminden işsizliğe, üniversiteye giriş zorluğundan üniversitelerin giderek kötüye gidişine, müstehcenlikten başörtüsü yasağına, 'anlaşılmamak'tan 'anlayamamaya', aile içi huzursuzluklardan boşanmanın getirdiği yıkıma, devletin ilgisizliğinden kimi yayınların kasıtlı saptırmalarına, eğitimdeki gediklerden kız-erkek arkadaşlığına, onca konuda yığınla problemi var gençlerimizin. Ve bunlar, aslında hepimizin, bütün bir toplumun problemi." (*Köprü*, Nisan 1987, s.1)

Köprü sorunları böyle "masum" bir dille ele alıyor. Sonra da gençliği dinsel gericilik eliyle karşı-devrimci yönde siyasallaştırma amacına varabilmek için, bir dizi doğruyu çarpıtıyor. Siyasallaşma süreci içinde henüz tam konumunu bulamamış gençlerin kendi kendine belki sorduğu "neciyim?" sorusunu bir yanlış soruyla yanyana koyuyor. Ve hemen "yardıma" koşuyor. *Köprü* şöyle diyor:

"Ama hepsinden önemlisi, hepsini kuşatan, hepsini çevreleyen mana arayışı olsa gerek. 'Neciyim? Neden yaşıyorum?'un arayışı."

Oysa gençlik böyle bir "mana" arayışı içinde değildir. Gençlik, "neden böylesine haksızlık dolu bir dünya var? Ben kimden yanayım, neciyim?" diye soruyor. Bu sorunun olumlu yanıtı gençliği düzene karşı devrimci bir çözüm bulmaya götürür. *Köprü* bunun farkında olduğu için, ne koparsak kârdır anlayışı ile "yanıbaşımızda cevapsızlık yangınında kıvranan gençlerimiz varken, biz gündelik olayların gürültüsü içinde buna seyirci kalamayız.." diye telaş ediyor. Aman acele edelim, ve gençliği devrime değil dinsel gericiliğe yöneltmeye uğraşalım, diyor. İç sayfalarda "sorunları" sıraladıktan sonra, gençlere gösterdiği "ulu"(!) hedef de şudur:

"Neden mi yaşıyoruz? Yaratıcımızı tanıyarak yalnız Ona kul olarak sonsuz bir gençliği kazanmak için...

"(...)

"Sonsuzluk istiyoruz...Ölüm ülkesinin ötesinde yeni baharlarda, sevdiklerimizle beraber cennet kuşları, cennet çiçekleri, cennet meyveleriyle beraber olacağız. Sadece ve sadece Yaratıcımızı tanımak, Ona bağlanmak, Ona kul olmak şartıyla..." (*agy*)

Köprü bol keseden cennet vaadediyor, ama biz gerçek bir dünyada yaşıyoruz. Ve gençliğimiz YÖK gibi, konut, iş, kredi, baskı ve sömürü gibi dünyevi sorunlara gözünü dikmiştir. Gençlik cennete mennete bakmıyor. O işçi sınıfının şairi Nazım Hikmet'in ağzından şöyle haykırıyor:

"Ve ben tenezzül edip
başımı ışıklı boşluklara
kaldırmıyorum.
Yıldızlar uzakmış toprak ufakmış
umurumda değil, aldırmıyorum...
Bilmiş olun ki, benim için
daha hayret verici daha kudretli
daha esrarlı ve kocamandır;
yolu üstünde durulan
zincire vurulan insan..."

Gençliğin dumanlı sözlere karnı toktur

Gençliğin işçi sınıfını ve emekçi halkı yüzyıllardır afyonlayanların boş, dumanlı sözlerine karnı toktur. İçinde yaşadığımız *gerçek* dünyanın gerçek sorunlarından hiçbirini cennet meyveleri çözmedi. Çözemez de.

Gençlik, "cennet"i değil, bu dünyayı ve bugünü tartışıyor. "Neden yaşıyorum"u değil, "neden *böyle* yaşamaya mecbur bırakılıyoruz"u tartışıyor. Gençlik, bu düzenin bugüne dek veri kabul edilen değerlerini, inançlarını, tutumlarını sorguya çekiyor. Her yalanın altında ne yattığını bulup çıkarmaya çabalıyor. Küçük bir azınlığın nasıl olup da koca bir çoğunluğa, hem de baskı ve terörden yararlanarak egemenlik kurduğunu sorguya çekiyor.

Gençliğimiz bu soruların doğru yanıtlarını hızla bulup çıkarmakta, derin öfkesini düzene egemen sınıfa karşı yöneltmektedir. Eskinin inançlarını, değerlerini parçalayarak ilerlemektedir. Gençlik bu kez *başka türlü* gelmektedir.

Bugünün gençliği, işçi sınıfının açtığı yoldan onunla birlikte yürüyerek, devrimci dalganın en önünde yer almaya hazırlanarak ilerlemektedir.

İşte, *Köprü*'yü ve onun gibilerini telaşa sürükleyen, bol keseden cennet meyvesi vb. vaatleri verdirten, *bu* somut gelişmedir.

Varsın dinsel gericilik "gayya kuyusu"nda "kainatın yaratıcısı"nı arasın dursun. Türkiye gençliği, "özerk ve demokratik üniversite istiyoruz" diye sokaklara meydanlara çıkmıştır. "Yolumuz işçi sınıfının devrim ve demokrasi yoludur" haykırışlarıyla sınıf savaşımındaki yerini almıştır.

Dinsel gericiliğin yeri ortaçağın tozlu sayfalarındadır. Oysa gençliğin yeri gelecektedir. Gençlik geleceğimizdir. Gelecekse komünizmindir.

Burjuvazinin her "yeni" uygulaması yüzbinlerce gencin öfkesini körüklüyor.

Gençlik bu düzeni affetmeyecek!

Seçim yasasında yapılan son değişiklikle seçmen yaşı 20'ye hatta 19,5'a indirilmişti. Bunun ardından 7 Haziran'da 84 yerleşim biriminde seçim oldu ama gençlere oy kullandırılmadı. 21 yaşındakiler bile oy kullanamadılar. Şimdi Anayasa profesörleri bunun, "büyük bir hukuki" hata olduğunu, bazı hukuk otoriteleri de, "hukuki skandal" olduğunu söylüyorlar. Olaya partilerin de seyirci kaldığı ortaya çıktı. Dolayısıyla, "genel seçimlerde tekrarlanmaması" dileği ile konu noktalandı. Ama gençliğin şu istemi noktalanmadı: Bugün Türkiye'de gençliğin siyasal yaşama aktif katılımının önündeki engellerin kaldırılması, seçme yaşının 16'ya indirilmesi gerekiyor. Ama burjuvazi 19,5'dan bile korkuyor, öfkeyi bastırmaya çalışıyor.

Tabii ki, burjuva aile ağacına girmeyi haketmiş menşeviklere de, gençlikte biriken öfkeyi bastırmakta büyük görev düşüyor. İzmir'deki ilk öğrenci mitinginden sonra Ankara'da da bir öğrenci mitingi oldu. Aynı günlerde İstanbul'da miting yapma başvurusu ise iki kez reddedildi. Ankara'daki miting Nisan ayında sokağa dökülen öğrencilerden sonra, çok küçük sayılabilecek 300 kişilik bir mitingdi. Miting için saptanan sloganların bir kısmı miting öncesinde yasaklandı. Atılan sloganlar ise savaşımı daha ileri götürücü değildi. "Bağımsız Türkiye", "Gerici eğitime son" gibi sloganlardı. Siyasal hedefi geri, mücadeleyi akademik mücadele ile sınırlayan sloganlar atıldı. Çok ilginçtir, yasaklanan sloganlar siyasal açıdan bakıldığında, atılanlardan daha fazla kafa bulandırıcı, hedefi doğru göstermeyen sloganlardır. "Faşizme son"! Hâlâ ülkede faşizmin olduğunu düşünüyorlar.

Bu arada İstanbul Yıldız Üniversitesi Öğrenci Derneği'nin 1. Olağan Genel Kurul toplantısı yapıldı. Toplantıya, herhalde, kendilerini öğrenci sorunlarına yakın hisseden(!) iki hükümet komiseri de katıldı. Gelir gelmez, bazı pankartları indirdiler. Sonra mesajların okunmasını engellemeye çalıştılar. Bunun üzerine tartışmalar çıktı. Öğrenciler, "Acaba genel kurulu hükümet komiseri mi yönetiyor?" diye itirazlarını yükselttiler. Polisin engellemesine rağmen Van'da öldürülen öğrencinin anısına bir dakikalık saygı duruşu yapıldı.

YÖK iyice köşeye sıkıştı. Kurum olarak da, siyasal olarak da iflasta olduğunu artık gizleyemiyor. 11 Haziran'da İstanbul Üniversitesi'nde Siyasal Bilgiler Fakültesi önünde toplanan 300 kadar öğrenci, rektörlük binasına yürüdüler. YÖK'ü okuldan atılmaları ve baskıları protesto ettiler.

YÖK bu noktada da sıkışmıştır. Önce, okullarda oransız bir şekilde öğrenci sayısını artırak üniversite sayısını öğretim üyesiz çoğaltarak, üniversitelere kapasitenin çok üstünde öğrenci aldı. Sonra sorunu tersinden çözmek için okuldan atmalara başladı. Uzun bir zamandır da, bunun büyük tepkiler doğurduğunun farkında oldukları için ortalıkta af çıkacak söylentileri dolaştırmaya başladılar.

Geçenlerde, İTÜ Rektörü tarafından Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bir rapor verildi. Benimsenirse yasalaştırılması düşünülen rapora göre atılma yerine "kayıt dondurma" gelecek, geçmiş dönemde atılanlar için de af çıkacak. Gazetelerin verdikleri rakama göre 1984-85 döneminde 32.000 öğrencinin, 1985-86 döneminde ise 14 bin 291 öğrencinin kaydı silindi. (*Tercüman*, 17 Haziran, 1987) YÖK'ün "icraatı" öyle ki, boynuz kulağı geçti. Buna karşı yaygın tepki var. Şimdi bunu örtbas etmeye çalışıyorlar.

Öğrenciler proleterleşiyor

13 Haziran günü Milli Eğitim Bakanı Metin Emiroğlu'nun başkanlığında Yurt-Kur genel toplantısı yapıldı. Evren'in de katıldığı bu toplantının sonuçlarına öğrencilerden tepkiler geldi.

Toplantı sonunda öğrenci kredilerinin artırılması gerekirken, üniversite harçlarına zam yapıldı. En azı 10 bin lira olan harçlar artırıldı. Krediler ise korkunç durumda.

Son 10 yıllık dönemde fiyatlar 39 kat artarken öğrenci kredileri artışı 12 kat oldu. 1962 yılından beri 200 kat olan fiyat artışlarına karşılık, öğrencilerin kredileri 25 kat arttı. Şu anda öğrenciler 6 bin 600 TL kredi alıyorlar. Bu para öğrencinin yalnızca yiyecek masrafını *bile* karşılamaz. Üniversite harcı, yatacak yer parası, kitap parası, yol parası gibi en minimum harcamalar için öğrenciye çalışma seçeneğinden başka birşey kalmıyor. *Günaydın*'daki öğrenci kredileriyle ilgili tablo ilginç.

TABLO 1

25 YILDA ÖĞRENCİ KREDİLERİ NE KADAR ERİDİ?

Yıllar	Kredi (TL)	Olması gereken miktar (TL)
1962	250	250
1970	350	364
1971	350	422
1972	350	498
1973	350	600
1974	500	780
1975	500	858
1976	500	992
1977	500	1 230
1978	800	1 877
1979	1 000	3 077
1980	1 500	6 377
1981	1 500	8 721
1982	1 500	10 923
1983	3 400	14 270
1984	4 000	21 694
1985	4 600	30 362
1986	5 600	38 469
1987	6 600	49 600

(Kaynak: *Günaydın*, 8 Haziran 1987)

Günaydın'ın hesabına göre bugün kredilerin 49 bin 600 lira olması gerekiyor. Bugünkü kredilerin bu rakamla bile arasında uçurum vardır. Kaldı ki 49 bin 600 rakamı da bir öğrencinin yaşamını sürdürebilmek ve öğrenim yapabilmek için yapmak durumunda olduğu masraflar düşünüldüğünde çok komik kalıyor.

Yurt-Kur toplantısından önce kredilerin 10 bine çıkacağı söyleniyordu. Ama toplantıda kredi ler değil harçlar arttı. Bugünkü şartlarda, öğrencinin okuyabilmesi için kredinin bu miktardan çok daha fazla olması gerekir. Barınma yerlerinin parasız olması, ucuz yiyecek olan kantinin bulunması gerekir.

Burjuvazi ve kurumları kendi keyiflerine göre konuşup yapadursunlar. Gençlik her geçen gün bu düzende sorunlarının kalıcı çözümünün olmadığını kavrıyor. Düzene karşı başkaldırıyor, militan, yığınsal eylemler örgütlüyor. Gençlik, işçi sınıfının yolundan, burjuvazinin çok korktuğu devrim marşını söyleyerek ilerliyor. İşçi sınıfı ve emekçi halkın işittiği bu marşı burjuvazi de *işitecektir!*

B.Efeoğlu

SBKP MK Plenumu yeni bir reform paketini kabul etti.

Bu reformlar komünizm yolunu açmaz!

Gorbaçof'un "reform"ları, ülkenin komünizme ilerlemesinin zorunlu koşulu olan işçi sınıfının aktif yığın demokrasisini içermiyor. Tersine, bürokrasiyi güçlendiriyor.

SBKP Merkez Komitesi Plenumu 26 Haziran'da tamamlandı. Plenum Gorbaçof'un sunduğu ekonomik reformları onayladı ve Politbüro'ya Gorbaçof çizgisinde üç yeni üye seçti. MK Plenumu öncesi varolan muhalefete rağmen atılan bu adımlar Gorbaçof'un çizgisinin Merkez Komitesi'nde güçlendiğine işaret ediyor.

MK Plenumu, Gorbaçof'un "yeni ekonomik mekanizmalar" adıyla önerdiği ekonomik reform paketini onayladı. Reformlar paketinde üretimde kârlılık esas alınıyor, menejerlerin yetkileri artırılıyor, merkezi planlamaya (Gosplan) daha az yönlendirme daha çok denetleme görevi veriliyor. Yeni ücret ve fiyat mekanizmaları getiriliyor. İşçi ücretlerinde tavan sınırlaması kaldırılıyor.

Bu reformlar paketi, bu hafta içinde, Yüksek Sovyet'te "Sosyalist İşletme Yasası" adıyla görüşülüp onaylanacak. Bu yasanın 1989'a kadar uygulamaya tamamen girmesi bekleniyor.

MK Plenumu Gorbaçof'un ekonomik reformlarıyla birlikte ona yakınlığı ile bilinen üç yeni Politbüro üyesi seçti. Yeni Politbüro üyeleri, Alexander Yakovlef (ideolojik işlerle uğraşıyordu), Nikolay Slyunkof (MK Sekreter-yasında görevli idi) ve MK'da tarım politikasından sorumlu olan Viktor Nikonof'tur. Bu üç kişinin en önemli özelliği üçünün de MK'da yeni olmasıdır. Parti hiyerarşisi içinde denenmemiş, hele yıllarını yurtdışında geçirmiş bu "uzman"ların yıldırım hızıyla yükselerek politbüroya gelmeleri Gorbaçof yönetiminin parti anlayışında kabulü olanaksız bir tutum izlediğini de ortaya koyuyor. Parti bütünü böyle bir emrivakiyi kolayca kabullenmeliydi.

Yeni seçilen üyelerle Politbüro 11 kişiden 14'e çıkarıldı, güç dengesi de Gorbaçof'tan yana değişti. Alexander Yakovlef'in gelişi ile Gorbaçof'a muhalfi Yegor Ligaçef'in etkinliğinin azalması bekleniyor.

Ligaçef'in muhalefeti

Ligaçef MK Plenumu öncesinde yapılan hazırlık toplantısında Gorbaçof'un ekonomik-siyasal reformlarının doğuracağı olumsuz sonuçlar üzerinde durarak izlenen çizgiyi eleştirdi.

Ligaçef Gorbaçof'un "açıklık" (glasnost) politikasının aşırılıklarına da karşı çıktı. Ayrıca, "açıklık" politikasından ve "demokrasinin derinleşmesinden" yararlanan "sınıf düşmanı" fırsatçıların toplumda sosyalizmin *dışında* beklentiler yaratmaya çabaladıklarını söyledi. Ligaçef, bazı parti yöneticilerinin sosyalizmden sapma eğilimine destek verdiklerini ima ederek Gorbaçof'un çizgisinin eleştirdi.

Gorbaçof da toplantıda "açık ve dürüst tartışmaların yapıldığını ve her nedense polemik ve değişik yaklaşımların, değişik görüşlerin yer aldığını" söyledi.

SBKP içindeki muhalefet neyi bekliyor?

Gorbaçof bu sözlerle Ligaçef'in muhalefette yalnız olmadığını da belirtmiş oldu. Ama muhalefetin varlığına rağmen MK Plenumu Gorbaçof'un reformlarını ve adaylarını onayladı.

Bu şöyle yorumlanabilir.

Muhalefet Gorbaçof'un ekonomik reformlarına karşı tutumda henüz birlik değil, kendisinin ne önereceği henüz yeterince berraklaşmış değil. Bu nedenle Gorbaçof'a reformlarını uygulaması için bugün zaman tanıyor. Belki de, bu reform çizgisinin sonucunda işçi sınıfının aktif yığın demokrasisinin çıkmayacağı, *bu* çizginin sosyalizmin gelişmesinde temelden zararlı olduğu iyice açığa çıktığında duruma müdahale edip yeni bir rota çizmek için ideolojik ve siyasal hazırlık yapıyor.

Gorbaçof'un ekonomik-siyasal reformları, pratikte kapitalist ekonomik mekanizmaları sosyalist ekonomiye taşıyor. Ülkenin komünizme doğru ilerlemesinin *zorunlu* koşulu olan aktif yığın demokrasisini getirmiyor, sınıfın birliğini pekiştirmiyor. Tersine işçi sınıfı içinde ayrışmaya yardımcı oluyor. Bu milyonlarca işçinin ve emekçinin durumunu kaçınılmaz olarak kötüleştirecektir.

Dolayısıyla "reform"lara gerçek muhalefet işçi sınıfından gelecektir. Sovyet işçi sınıfı er ya da geç komünist partisini ve sosyalist devleti hizaya sokacaktır.

Vietnam'da yeni devlet başkanı ve başbakan reformcu çizgiye karşı!

Vietnam'da parti içi muhalefet güçleniyor

Yeni durum VKP içindeki farklı siyasetlerin çalışmasını kızıştıracağa benziyor. Derin ekonomik bunalım bu çatışmaları hızlandıran en önemli etken olacaktır.

Nisan ayında seçilen Vietnam Ulusal Meclisi ilk toplantısını haziran ayı içinde yaptı. Meclis, devlet başkanlığına Vo Chi Cong'u, başbakanlığa da Pham Hung'u seçti. Bu iki liderin de Genel Sekreter Nguyen Van Linh'in reformcu çizgisine karşı olduğu belirtiliyor.

Bu seçimler Vietnam Komünist Partisi'nin (VKP) Aralık 1986'da toplanan 6.Kongre'sinde yapılan politbüro değişikliklerinden ve alınan kararlardan sonra ayrı bir önem kazandı.

VKP 6. Kongresi'nde ekonomik-siyasal "reform"dan yana kadro politbüroda ağırlık kazanmıştı. Parti, genel sekreter Nguyen Van Linh'in önerdiği reformları benimsemişti. Ama, VKP Genel Sekreteri Nguyen Van Linh'in reformları 13 kişilik politbüroda uzun tartışmalardan sonra geçebilmişti. Politbüro'daki muhalefet bu uygulamalara karşı çıkmıştı. Ayrıca parti içinde, özellikle orta kademedeki parti yöneticilerin arasında da genel sekreterin önerdiği uygulamalara karşı muhalefet var. Bu yüzden, Ulusal Meclis'teki başbakan ve devlet başkanı seçimleri, ülkede siyasal dengenin hangi yönde geliştiğini göstermesi açısından önem taşıyor.

Devlet başkanlığı ve başbakanlığa genel sekreterin çizgisine karşı iki üyenin getirilmesi Ulusal Meclis'te, Parti'de ve ülkede reformlara muhalefetin güçlendiğini ve yeni bir dengenin ortaya çıktığını gösteriyor.

Bu yeni durum VKP içindeki farklı siyasetlerin çatışmasını kızıştıracağa benziyor. Derin ekonomik bunalım, bu çatışmaları hızlandıran en önemli etken olacaktır.

Sorunlar ve "reform" önerileri

Ekonomiye kısaca bakacak olursak görürüz ki Vietnam bugün dünyanın en yoksul ülkelerinden biridir. Kişi başına düşen ortalama yıllık gelir 160 dolardır. Ülkede son iki yılda enflasyon artış oranı yüzde 1000'dir. İşsizlik sürekli artıyor. Kamboçya'daki 140 bin kişilik ordu ise ekonomiye ciddi bir yüktür. Sovyetler Birliği'nin büyük ölçekli ekonomik yardımı bile sorunların derinleşmesini önleyememektedir.

Bu sorunların giderilmesi konusu VKP 6.Kongresi'nde yoğun olarak tartışılmıştı. Şimdiki Genel Sekreter Nguyen Van Linh "reform ya da mahvolmak" ikilemini öne sürerek ekonomik-siyasal reformların gerekliliğini savunmuştu. Kongre'de ekonominin düzeltilmesi için "öz yönetim ilkeleri" ve maddi özendiriciler konusu tartışılmış ve bazı "reform"lar uygulamaya konulmuştu.

Bugün Ho Chi Minh kentinde yerel yönetim, özel işletmelerin kurulmasını destekliyor ve maddi özendiriciler siyasetinin uygulanmasına olanak tanıyor. Bununla bağlı olarak son bir yıl içinde 4000 özel işletme kuruldu. Bunun da ekonomik zenginlik yolunda "ilk adım" olduğu vurgulanıyor. Bu arada hükümet ücretleri üretime ve kâra bağımlı kıldı, menejerler fabrikanın yönetiminden sorumlu tutuldu. İşletmelere üç yıl içinde kendi kendilerine yetmeleri için süre tanındı. Bu süre içinde kârlı olmayan işletmeler kapatılacak.

Nguyen Van Linh'in reformları arasında kamu hizmetlerinde çalışanların sayısını 1 milyon azaltmak ve devlet harcamalarını kısmak da var. Nguyen Van Linh Kamboçya'daki (Kmer) 140 bin Vietnam askerini geri çekmenin 1990 yılına kadar gerçekleşmesi gerektiğini de söylüyor.

VKP Genel Sekreteri, ülkedeki ekonomik-siyasal reformların yanısıra yabancı sermayeyi ve teknolojiyi Vietnam'a çekmek için de çaba sarfediyor.

VKP'nin bugünkü liderliğinin uygulamaya çalıştığı reformlar içinde, sosyalizmi ilerletmek için gerçekten kaçınılmaz olanları vardır. Yararlı olup olmayacağı zaman içinde iyice ortaya çıkacak olanları vardır. Yanlış olanları vardır. Bu konuda "reform"dan ne anladığımızı biz *Yaşayan Sosyalizm*'de ayrıntılı olarak inceledik.

Bizim kabul etmediğimiz, Sovyetler'de yağmur yağdığı zaman bütün sosyalist ülkelerde şemsiye açma tutumudur. Asıl reforme edilmesi gereken böylesine "reformcu" bir anlayıştır.

Yeni oluşan dengenin, genel sekreterin yukarıda kısaca özetlediğimiz reform çizgisini ne ölçüde etkileyeceğini zaman gösterecektir.

Özveri ve inançları ile dün devrimi başarıya ulaştıran, bugün ayakta tutan Vietnam işçi sınıfı, Ho amcanın çocukları devrimin kazanımlarını sosyalizmi gözleri gibi koruyacaklardır.

İtalyan Komünist Partisi seçimlerde son 20 yılın en düşük oyunu aldı

İtalyan Komünist Partisi (İKP) 14 Haziran'da yapılan İtalya genel seçimlerinde yüzde 11 oranında oy kaybetti. Parti dışından 125 adayın seçime katıldığı işçi bölgelerindeki oy kaybı ise yüzde 13'ün üstünde oldu. Partinin topladığı oy oranı yüzde 29.9'dan yüzde 26.6'ya indi.

İKP son genel seçimlerde oylarını artırmak için değişik bir kampanya yürüttü. İşçi sınıfından çok küçük burjuvaziye, burjuvaziye seslendi. Parti dışından isim yapmış 125 kişiyi güçlü olduğu işçi bölgelerinden aday gösterdi. Seçim konuşmalarında dinleyici toplamak için bedava spagetti dağıttı.

125 adayın arasında finans kapitalin önde gelen adlarından Guido Rossi de vardı. Rossi'nin seçimlere katıldığı Milano'da İKP yüzde 13 oy kaybetti. Komünistlerin oyları kaleleri olan Bologna'da yüzde 14 ve Torino'da ise yüzde 18'e varan oranlarda düştü.

İKP bu seçimlerde 20 yılın en düşük oyunu aldı. İKP'nin 1976 yılında 1 milyon 800 bin üyesi vardı. Oyların da yüzde 34.4'ünü almıştı. Sağcı Hıristiyan Demokrat Parti ile yaptığı "tarihsel uzlaşma" ile hükümetin politikasını etkiler duruma gelmişti.

Ne var ki partinin yürokomünist siyaseti sonunda onu "modern" bir sosyal demokrat parti olmaya götürdü. Parti işçi sınıfının ideolojisinden uzaklaştıkça, burjuva partilerle arasındaki fark azaldıkça, işçi sınıfının ve emekçi kesimlerin desteğini de hızla yitirdi.

Komünistlerin oylarının düşmesinde birinci neden partinin diğer burjuva partilerinden farkının kalmaması, işçilerin İKP'den yüz çevirmeleridir. Buna bağlı olarak da komünist partisinin şimdi herkesin savunabileceği fikirleri savunmasıdır. Oysa bugün Yeşiller, radikaller, sosyal demokratlar vb. böyle görüşleri daha "iyi" savunabiliyor. Oylar da oraya gidiyor. Nitekim genel seçimlere ilk kez katılan Yeşiller yüzde 2.5 oy aldı. Oyların önemli bir bölümünü İKP'den aldı. Komünistlerden kayan oyların bir kısmını da eşcinsellerin partisi olan Radikaller ve soldaki Proleter Demokrasi'si aldı.

Bugün İKP sosyal demokratlaşma yolunda oldukça ilerlemiştir. Yalnızca işçi sınıfı adına savunulması gereken bir dizi sol hedefi terketmiştir. Bu yüzden işçi sınıfının ve emekçilerin desteğini yitirdiği gibi, küçük burjuvalardan ve orta katmanlardan aldığı oyları da diğer partilere kaptırmaya devam edecektir. Çünkü bu kesim için burjuvazinin has partileri, burjuvalaşmış bir komünist partisinden çok daha inandırıcı ve güven vericidir. Bu genel seçimler İKP'nin savunduğu görüşlerin, stratejisinin baştan sona iflas ettiğinin belgesidir.

Sayfayı hazırlayan: Ahmet Fırat

YASAKLARIN KALKMASINA EVET BURJUVA SİYASETÇİLERİNE HAYIR!

Komünisti oportünistten, sosyal demokrattan ayıran tutum, çizgi burada başlıyor: Hem yasakların kalkmasına evet diyeceğiz hem de Demirel'in, Ecevit'in takınmaya çalıştığı demokrat, kurtarıcı vb. maskelerini indireceğiz.

Referandum konusu daha şimdiden Türkiye siyasal ortamının çok tartışılan, konuşulan konularından biri haline geldi. Arkadaş sohbetleri, siyasi konuşmalar, toplantılar bir yerinden geliyor siyasi yasaklar kalksın mı kalkmasın mı sorusuna bağlanıyor.

Türkiye solunda yaygın iki çocukluk hastalığı vardır. Her seçim ya da referandumda iki yemek pişer ve önümüze gelir: Biri, "burjuva seçimler bizi ilgilendirmez, biz burjuva seçimlerde taraf olmayız!" Bununla bağlı ötekisi de, "burjuva parlamentosunu ve seçimleri boykot edelim!" Bu referandumda bunlar en azından konuşmalarda yine gündeme gelecektir. Önce kısaca boykot üzerinde duralım.

Boykot çağrısı ancak özel koşullarda hedefini bulur

Her seçimde, her referandumda "biz bu seçimi boykot ediyoruz" demek boykotun yapılabilme koşulları hakkında hiç fikir sahibi olmamak demektir. Lenin boykotun ancak çok özel koşullarda yapılabileceğini söylüyor ve Alman komünistlerine şöyle diyor:

"Burjuva parlamentosunu ve bütün öteki gerici kurumları dağıtmaya gücünüz yetmediği sürece, bu kurumlarda çalışmak zorundasınız... Bunu yapamazsanız gevezeden başka birşey değilsiniz." (Lenin, *"Sol" Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı*, Sol Yayınları, s.59-60)

Lenin aynı doğrultuda kendi deneylerini de şöyle aktarıyor:

"... Sovyet Cumhuriyetinin zaferinden birkaç hafta önce bile, giderek bu zaferden *sonra* bile, burjuva demokratik bir parlamentoya katılmak, devrimci proletaryaya zarar getirmek şöyle dursun, ona, bu parlamentoların niçin dağıtılması gerektiğini, geri kalmış yığınlara daha kolay *anlatma* olanağını sağlamakta, bu dağıtışın başarısını ve burjuva parlamentarizminin 'siyasal olarak eskimesine' *yardımcı olmaktadır.*" (*agy*, s.61-62)

Bugün bizim için söz konusu olan referandumdur. Ama yine de Lenin'in anlattıklarından bugünün Türkiye koşullarında "referandumu boykot" çağrısı yapılamayacağı *çok açıktır.*

Komünistler referandumda taraftırlar

Bu referandumun konusu birkaç burjuva siyaset adamının üzerindeki siyasal yasaklardır. Ama önemli olan bu liderler değil, kime olursa olsun konmuş haksız bir yasağa karşı çıkmaktır.

Burjuva siyasetçilerin üzerindeki yasak kalkmış kalkmamış bu bizi ilgilendirmez demek ciddi bir anlayış bozukluğudur.

Türkiye'nin bugünkü koşullarında, "siyasal yasaklar kalsın mı kalkmasın mı" sorusuna tarafsız olunmaması gerektiği için komünistler referandumda taraftırlar. Sol için yasaklar sürerken "siyasal yasakların kalkması" lafının bir yutturmaca olması durumu değiştirmiyor. Komünistler burjuvalar için bile olsa siyasal yasaklar sürsün diyemezler. Ya da siyasal yasakların sürmesine yarayacak bir tutumsuzluk içinde olamazlar. Böyle olurlarsa işçi sınıfını her türlü haksızlığa karşı durma yönünde eğitemezler. Bu nedenle tutumumuz referandumda "evet"-tir.

Referandumun sonucu "evet" olarak çıkarsa bu, burjuvazinin iç çelişkilerini azdıracak, sınıf ve demokrasi savaşımı için daha elverişli koşullar yaratacaktır.

Referandumda "evet" çıkarsa bazı *burjuva illüzyonların* geçici olarak güçlenmesi gibi bir sakınca da doğabilir. Halkta burjuvazinin değişik kesimlerinden umut bekleme yanılgısı belirebilir. Ama bu burjuva siyasetçileri bir süre sonra bu illüzyonları kendi elleriyle yıkacaklardır. Komünistler de bu yıkımı çabuklaştırmak için yoğun propaganda yürütecekler.

Zaten komünistlerin tutumu yalnızca "referandumda evet" değildir. Bunu tek başına söyleyen *İşçinin Sesi*'nin tutumunu söylemiş olmaz. "Referandumda evet" ve "Demirel, Ecevit demokrat değildir, umut değildir!" birlikte söylenmektedir. Komünisti oportünistten, sosyal demokrattan ayıran tutum, çizgi işte burada başlıyor. Hem yasakların kalkmasına evet diyeceğiz hem de Demirel'in, Ecevit'in takınmaya çalıştığı demokrat, kurtarıcı vb. *maskelerini indireceğiz.* Bunu ısrarla, bilinçle yapmayan bir tutum Demireller'in kuyruğuna takılmak anlamı taşır ve işçi sınıfının bilincini bulandırır.

Siyasal yasakların kalkması bir demagojidir. İşçi sınıfı üzerindeki yasaklar sürerken, komünistler, devrimciler üzerinde yoğun siyasi baskı varken, yüzlerce komünist, devrimci "siyasal suç"lardan zindanlarda yatarken Demirel'e, Ecevit'e siyaset izni vermek siyasal yasakların kalkması anlamına gelmez, dişe dokunur bir demokratik adım değildir. Ama işçi sınıfı "evet" diyerek hem burjuvaların burjuvalara yaptığı haksızlıklara karşı olduğunu gösterecek, hem de tüm yasakların kalkması yönündeki basıncını yükseltecektir.

Referandumda iki lider üzerindeki siyasal yasakların kalkmasına evet, Demirel'e, Ecevit'e hayır!

Nurten Keskin

Gecekondu yıkımlarına karşı savaşım militanlaşıyor

Bu d vl ti istemiyoruz

İstanbul ve İzmir'de gecekondu yıkımı yoğun olarak sürüyor. Yıkımlara karşı gecekondu halkından şiddetli bir tepki yükseliyor. Meydana gelen olayları burjuva basın bile "gecekondu savaşı", "gecekondu yıkımına karşı barikat", "belediyeye baskın" başlıkları altında verdi.

İstanbul Baltalimanı sırtlarındaki Büyükarmutlu mahallesinde girişilen yıkımın ardından belediye yıkım ekipleri Küçükarmutlu mahallesine girdi. Gecekondu halkının büyük bir tepkisi ile karşılaşan yıkımcılar "çevik kuvvetler"den yardım istemek zorunda kaldı. Gecekondu halkı yıkımcılara ve çevik kuvvetlere karşı barikatlar kurdu. Halkla polis ve yıkım ekipleri arasında şiddetli çatışmalar oldu.

Gecekondu halkı dozerleri taşa tuttu camlarını kırdı, görevlilere, polislere saldırdı. "Kahrolsun ANAP", "böyle devlet istemiyoruz" belgileri atıldı. Sarıyer emniyet amirinin "barikatları kaldırın evrakı olanların gecekondularını yıkmayacağım" demesine rağmen halk direnişini sürdürdü.

İzmir-Narlıdere 2. İnönü mahallesindeki yıkımda ise tapu tahsis belgesinin mahkemeden onaylatmaya giden İbrahim Hızırbulan'ın 3 oğlu yıkımcıları durduramayınca "siz yıkacağınıza biz yakarız" diyerek evlerine benzin döküp ateşe verdiler. Böylece hem düzene karşı tepkilerini çarpıcı bir biçimde gösterirlerken, hem de bu düzenden fazla birşey beklemediklerini ortaya koymuş oldular.

Gecekondu yıkımları yine de durmayınca bu kez gecekondulular İstanbul Anakent Belediyesi'ni bastılar. Belediye önünde toplanarak yıkımların durdurulmasını istediler. Polis, haksızlığa direnen gecekonduluları kuşattı. Beş kamyon dolusu çocuk-kadınla belediye sarayına girmeye çalışan gecekondu halkının 3 temsilcisi kuşatmayı yarıp Anakent Belediyesi Sekreteri Atanur Oğuz'la görüştüler ama, bunun hemen ardından karakola götürülüp adliyeye sevkedildiler. Bu da gösterdi ki, demokratik hakları için yola düzülen gecekondulara bu düzenin verebileceği, polis cobu, dava dosyası ve kelepçedir.

Yıkımı durdurmak için girişilen eylemler süreç içinde ilerledi. Son olarak Büyükarmutlu mahallesindeki kadınlar *açlık grevine* gittiler. Açlık grevi sürüyor.

Burjuvazi sahtekardır

Haziran başında yapılan belediye başkanlığı seçimleri öncesinde ANAP, hükümet olmanın olanaklarını kullanan bütün burjuva partileri gibi gecekondu bölgelerinden oy alabilmek, kendine destek sağlayabilmek için bol keseden vaad verdi. Hem kesenin ağzı açtı, hem de kendi ağzını sonuna kadar açtı.

Örneğin Özal, gecekondu kesimlerini dolaşırken "bu boş yerlere niçin ev yapmıyorsunuz?"

diyerek yapılmasını teşvik ediyor, yıkılmayacağına dair güvence(!) vermiş oluyor ve toplayacağı oyların hesabını yapıyordu. Seçime hazırlık için, yasalarla belirlenmiş yeminli bürolar açılıp seçim bölgesine giren yerlerde tapu tahsis belgeleri çıkartılıyor, parasını da bu belgeler için harcayan halk seçime kadar oyalanmış oluyordu.

Ülkede derin bir konut bunalımı varken, başbakandan, ANAP'tan gelen yeşil ışık, binlerce insanın gecekondu inşa etmesini ve gelecek için beslediği güzel umutları körükledi. Bu arada oylar da 7 Haziran'da ANAP'a gitti.

Ama seçimden hemen sonra yalnızca Büyükarmutlu ve Küçükarmutlu mahallesinde iki ay içinde kurulmuş olan gecekonduların yarısı seçimin ardından gelen iki hafta içinde yerle bir edildi.

Gecekondu halkı deneyimden öğreniyor

Burjuvazinin ANAP'ın eliyle gecekondu halkına attığı bu son kazık iki şey gösterdi.

Birincisi, ezilen sınıfın oyunu çalamayan, bunda hünerli olamayan bir burjuva partisi hiçbir zaman hükümet olamaz, hükümette kalamaz. Duygu ve gereksinim sömürüsüyle tezgahlarını açan bu partilerin ilk ve son durakları işçilerin-emekçilerin yaşadığı gecekondular ve kırsal bölgeler oluyor.

İkincisi, ama gecekonduda, kırda, vb. yaşayan emekçi halk da sürgit aldatılamıyor. Aldatıldıklarını her keşfedişlerinde bu insanlar daha çok öfke doluyorlar. Benzeri bir olayda eskisinden daha şiddetli tepki gösteriyorlar. Daha militan eylemlere, protestolara, hatta "saldırı" taktiklerine başvuruyorlar. Son yıkımlar sırasında gelişen "gecekondu savaşları" bunun örneğidir.

Son yıkımlarda gecekondu yıkımına karşı halkın tutumu 2-3 yıl öncekinden çok çok farklıydı. Üç yıl önce gecekondu halkı yıkımcıları Türk bayraklarıyla, Atatürk resimleriyle durduracaklarını düşünüyordu. Şimdi ise *barikatlar kuruyor.* Açlık grevlerine giriyor, belediye basıyor. Devlete karşı çıkıyor. Yıkımı engellemenin yolunu en güzel şöyle dile getiriyor: "Böyle devlet istemiyoruz" diyor.

İşçi sınıfının düzene karşı öfkesi toplumun tüm kesimlerini çoktan içine almaya başladı. Kabaran öfke meydanlara akıyor, grevlerde, yıkımlara karşı sürdürülen kavgada somutlaşıyor. Ve gecekondulardan gelen emekçi kadınlarımız bu kavgada önden yürüyor. Sorunlarının çözümünün işçi sınıfının egemenliğini ele geçirmesiyle olan bağını daha çabuk kavrıyor. Erkeğiyle omuz omuza kavgaya dalıyor.

Gecekondu savaşlarında "böyle devlet istemiyoruz" diyerek elinde taşı, sopası, kazması ile dozerlere polislere saldıran işçi-emekçi kadınlar bugün evlerini yıkan düzeni, yarın işçi sınıfının öncülüğünde cezalandıracaktır.

Ozan Öncü